

ΕΘΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΤΜΗΜΑ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ ΕΠΙΤΕΛΙΚΩΝ ΣΤΕΛΕΧΩΝ

Κατεύθυνση Νομοτεχνών

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

Τίτλος Μαθήματος: **Ειδικά θέματα νομοπαρασκευής**

Συγγραφέας: Καθηγήτρια Ελένη Ξανθάκη

Συντονιστής: Δρ Οδυσσέας Κοψιδάς

ΚΘ'ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΣΕΙΡΑ

ΑΘΗΝΑ 2022

Περιεχόμενα

Ειδικά θέματα νομοπαρασκευής	2
1. Εισαγωγή	2
1.1. Τίτλος	3
1.1.1 Τίτλος νόμου	3
1.1.2 Τίτλος μερών, κεφαλαίων, διατάξεων	6
2. Πίνακας περιεχομένων	8
3. Γενικές διατάξεις	25
3.1. Ορισμοί	26
3.2. Διατάξεις σκοπού	32
3.3. Ουσιαστικές διατάξεις	35
3.4. Οργανωτικές διατάξεις	43
3.5. Διαδικαστικές διατάξεις	46
3.6. ήτρες παρακολούθησης και αναθώρησης της νομοθεσίας	48
3.6.1. Ρήτρες παρακολούθησης	48
3.6.2. Ρήτρες αναθεώρησης/αξιολόγησης	50
3.6.3. Ρήτρες αυτοδίκαιης κατάργησης	52
3.7. Μεταβατικές διατάξεις	53
3.8. Εξουσιοδοτικές διατάξεις	55
3.9. Τροποποιητικές διατάξεις	58
3.10. Καταργητικές διατάξεις	59
3.11. Έναρξη ισχύος	60
3.12 Συμπεράσματα	62
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	63

Ειδικά θέματα νομοπαρασκευής

Σκοπός της θεματικής Ενότητας είναι η εισαγωγή σε ειδικά θέματα νομοπαρασκευής.

Μαθησιακοί Στόχοι και Αποτελέσματα

Οι επιμορφούμενοι θα είναι σε θέση να:

- αναγνωρίσουν τις βασικές νομοτεχνικές επιλογές για τον σχεδιασμό και την διατύπωση της νομοθεσίας
- αναγνωρίσουν θετικά και αρνητικά παραδείγματα

Λέξεις-Κλειδιά

Νομοτέτηση, νομοθεσία, νομοτέχνες, σχεδιασμός, αποτελεσματικότητα, τεχνικές νομοθέτησης

1. Εισαγωγή

Ο ρόλος του νομοτέχνη στην παραγωγή αποτελεσματικής νομοθεσίας είναι σημαντικός και εξαρτάται από τον διάλογο και την στενή συνεργασία με τους λοιπούς παράγοντες της προνομοθετικής διαδικασίας, ιδίως στα πρώτα στάδια νομοθέτησης όπου πρέπει να διευκρινιστούν οι ρυθμιστικοί στόχοι, η αναγκαιότητα νομοθέτησης, το είδος του νομοθετήματος αλλά και τα βασικά ζητήματα που πρέπει να ρυθμιστούν.

Η ρόλος του νομοτέχνη είναι πιο «μοναχικός» στα επόμενα στάδια συγγραφής του νόμου όπου είναι και ο βασικός υπεύθυνος για την διάρθρωση και διατύπωση του κειμένου. Στην απαιτητική αυτή εργασία το «οπλοστάσιο» του νομοτέχνη είναι οι τίτλοι και η δομή της νομοθεσίας, τα διαφορετικά είδη διατάξεων και η γλώσσα. Με αυτά πρέπει να αναζητήσει τον καλύτερο δυνατό τρόπο, δεδομένων των συνθηκών, για να νομοθετήσει. «Οδηγός» στην προσπάθεια αυτή είναι πάντα η προσπάθεια για νομοθετική αποτελεσματικότητα, δηλαδή για νομοθεσία η οποία μπορεί να επιτύχει τους στόχους για τους οποίους έχει τεθεί.

Στις επόμενες ενότητες εξετάζονται όλα τα ειδικά διλήμματα που άπτονται του σχεδιασμού και της διατύπωσης των επιμέρους διατάξεων ενός νομοθετικού κειμένου.

1.1. Τίτλος

1.1.1 Τίτλος νόμου

Ο τίτλος του νομοσχεδίου αποτελεί το πρώτο σημείο αναφοράς της νομοθεσίας για το κοινό και όλους τους χρήστες και είναι ιδιαίτερα σημαντικός για την προσβασιμότητα του νόμου. Με βάση την πληροφορία που περιλαμβάνεται στον τίτλο, οι χρήστες θα αποφασίσουν αν ο νόμος τους αφορά και αν πρέπει να τον διαβάσουν. Αν ο τίτλος είναι παραπλανητικός ή ασαφής και στέλνει λάθος μηνύματα οι χρήστες ενδεχομένως να μην αποκτήσουν γνώση διατάξεων που τους αφορούν. Αυτό δεν είναι απλό ζήτημα, καθώς η πρόσβαση στην νομοθεσία αποτελεί βασική διάσταση του κράτους δικαίου.

Ιδανικά, ο τίτλος της νομοθεσίας αποδίδει συνοπτικά το πλήρες αντικείμενό της, ώστε οι αποδέκτες να μπορούν να κατανοήσουν άμεσα το αντικείμενο και τις βασικές αλλαγές. Ο τίτλος πρέπει να συνοψίζει και επικοινωνεί τα βασικά «μηνύματα» της νομοθεσίας

Ο τίτλος είναι σύντομος, περιεκτικός και περιγράφει το βασικό αντικείμενο της ρύθμισης. Δευτερευόντως και μόνο εφόσον κρίνεται απαραίτητο, αναφέρεται η κατάργηση ή τροποποίηση σημαντικών νομοθετημάτων, κάτι που δικαιολογείται ιδίως σε Οδηγίες και νομοθεσία που μεταφέρει ενωσιακό δίκαιο.

Η αναφορά σε «άλλες διατάξεις» που είναι συνηθισμένη πρακτική όταν το νομοσχέδιο περιέχει διατάξεις άσχετες με το κυρίως ρυθμιστικό του αντικείμενο πρέπει να αποφεύγεται γιατί προκαλεί ασάφεια, αμφισημία και συνεπώς αντίκειται στις αρχές της αποτελεσματικότητας και της προσβασιμότητας ως αρχές καλής νομοθέτησης. Προς διευκόλυνση του νομοτέχνη, παρατίθενται τα παραδείγματα κατωτέρω:

Παραδείγματα

Νόμος 4964/2022

ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΑΔΕΙΟΔΟΤΗΣΗΣ, ΘΕΣΠΙΣΗ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΥΠΕΡΑΚΤΙΩΝ ΑΙΟΛΙΚΩΝ ΠΑΡΚΩΝ, ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ, ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ.

Σχόλιο: ο τίτλος είναι περιγραφικός αλλά σαφής σε ό,τι αφορά την απλοποίηση περιβαλλοντικής αδειοδότησης, την θέπιση διατάξεων για υπεράκτια αιολικά πάρκα. Οι αναφορές αυτές είναι συγκεκριμένες και παρέχουν σαφή εικόνα σχετικά με το αντικείμενο των διατάξεων. Οι αναφορές ωστόσο στην «αντιμετώπιση της ενεργειακής κρίσης» ή της «προστασίας του περιβάλλοντος» είναι πολύ γενικές και χωρίς στίγμα. Τι ακριβώς εισφέρει ο νόμος σε σχέση με την ενεργειακή κρίση ή την προστασία του περιβάλλοντος; Γιατί δεν μπορεί αυτό να αναφερθεί πιο

συγκεκριμένα; Επίσης, ο τίλος αναφέρεται σε πολλά και διαφορετικά, άσχετα μεταξύ τους θέματα, που μοναδικό συνδετικό σημείο φαίνεται να αποτελεί το γεγονός ότι υπάγονται στην αρμοδιότητα του ίδιου Υπουργείου. Από την οπτική της καλής νομοθέτησης, και με κριτήριο την πληρότητα της ρύθμισης κάθε ένα από αυτά θα έπρεπε να είναι χωριστός νόμος.

Νόμος 4951/2022

ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΑΔΕΙΟΔΟΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΩΝ ΠΗΓΩΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ - Β' ΦΑΣΗ, ΑΔΕΙΟΔΟΤΗΣΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗΣ ΗΛΕΚΤΡΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ, ΠΛΑΙΣΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΙΛΟΤΙΚΩΝ ΘΑΛΑΣΣΙΩΝ ΠΛΩΤΩΝ ΦΩΤΟΒΟΛΤΑΪΚΩΝ ΣΤΑΘΜΩΝ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ.

Σχόλιο: ο τίτλος είναι σαφής στα επιμέρους στοιχεία του, αλλά αμέσως είναι εμφανές ότι το νομοσχέδιο αποτελεί κολάζ ασύνδετων μεταξύ τους διατάξεων. Η αναφορά σε ειδικότερες δαιτάξεις για την ενέργεια και την προστασία του περιβάλλοντος είναι ασαφής.

Νόμος 4961/2022

ΑΝΑΔΥΟΜΕΝΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ, ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ.

Σχόλιο: Ο τίτλος είναι ασαφής και ακατανόητος για τον μέσο χρήστη. Ακόμη κι αν ο όρος «αναδυόμενες τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών» αποτελεί δόκιμο όρο σε συγκεκριμένο κλάδο, δεν είναι κατανοητός στο ευρύ κοινό. Επίσης, η αναφορά σε ενίσχυση της ψηφιακής διακυβέρνησης» είναι περιγραφική και πομπώδης και δεν μεταφέρει καμία πληροφορία σχετικά με την ουσία των παρεμβάσεων.

Νόμος 4962/2022

ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΤΗΣ ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ, ΑΝΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ.

Σχόλιο: Ο τίτλος είναι σαφής σε ό,τι αφορά την αστυνομική εκπαίδευση και σχολή αξιωματικών της αστυνομίας. Ωστόσο, οι «άλλες ρυθμίσεις του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη» είναι ασαφείς. Γιατί πρέπει να ξέρει κάποιος τις λεπτομερείς αρμοδιότητες του Υπουργείου για να μπορέσει να κατανοήσει το περιεχόμενο ενός νόμου;

Νόμος 4960/2022

*ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΕΠΙΤΡΟΠΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΛΑΙΣΙΟ ΦΙΛΟΞΕΝΙΑΣ ΑΣΥΝΟΔΕΥΤΩΝ ΑΝΗΛΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΑΣΥΛΟΥ*

Σχόλιο: Ο τίτλος είναι σαφής στο πρώτο σκέλος του. Οι «διατάξεις αρμοδιότητας του Υπουργείου» είναι ασαφείς και κακή πρακτική από την πλευρά της καλής νομοθέτησης.

Νόμος 4958/2022

*ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΙΑΤΡΙΚΩΣ ΥΠΟΒΟΗΘΟΥΜΕΝΗ ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΕΠΕΙΓΟΥΣΕΣ
ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ*

Σχόλιο: Ο τίτλος μεταφέρει το μήνυμα ότι αλλάζει κάτι σχετικά με την ιατρικώς υποβηθούμενη αναπαραγωγή. Ο όρος μεταρρυθμίσεις είναι γενικός, αλλά αποδεκτός αν δεν υπάρχει καλύτερος τρόπος σύνοψης της ουσίας των βασικών αυτών μεταρρυθμίσεων. Οι «άλλες επείγουσες ρυθμίσεις» είναι κακή πρακτική από την οπτική της καλής νομοθέτησης.

Νόμος 4957/2022

*ΝΕΟΙ ΟΡΙΖΟΝΤΕΣ ΣΤΑ ΑΝΩΤΑΤΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΙΔΡΥΜΑΤΑ: ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ, ΤΗΣ
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΣΥΝΔΕΣΗΣ ΤΩΝ Α.Ε.Ι. ΜΕ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ*

Σχόλιο: η αναφορά σε «νέους ορίζοντες» παραπέμπει σε «πολιτική» γλώσσα που δεν αρμόζει στην νομοθεσία και σε τίτλο νόμου. Επιπλέον, δεν παρέχει καμία πληροφορία σχετικά με το αντικείμενο του νόμου.

Νόμος 4921

*ΔΟΥΛΕΙΕΣ ΞΑΝΑ: ΑΝΑΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΚΑΙ ΨΗΦΙΟΠΟΙΗΣΗ
ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΗΣ, ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΚΑΙ ΔΙΑΓΝΩΣΗΣ ΤΩΝ
ΑΝΑΓΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ.*

Σχόλιο: Ο τίτλος χρησιμοποιεί εκλαιευμένη γλώσσα στο πρώτο σκέλος του και «διοικητική» γλώσσα στην συνέχεια (αναδιοργάνωση, αναβάθμιση κλπ). μεταφέρει ένα «διοικητικό» μήνυμα και όχι ένα μήνυμα σε όλη την κοινωνία σχετικά με τις αλλαγές στον κλάδο της εργασίας.

4674/2019

ΚΑΤΕΠΕΙΓΟΥΣΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΥΠΟΥΡΓΕΙΩΝ ΥΓΕΙΑΣ, ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ, ΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ.

4925/2019

ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΕΠΕΙΓΟΥΣΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Σχόλιο: αποτελεί σύνηθες νομοτεχνικό λάθος να γίνεται αναφορά σε αρμοδιότητες υπουργείων σε τίτλο νομοσχεδίου. Αποτελεί κακή νομοτεχνική πρακτική καθώς είναι ακατανόητο, ασαφές και δεν μεταφέρει ουσιαστική πληροφορία.

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 4931/2022 Γιατρός για όλους, ισότιμη και ποιοτική πρόσβαση στις υπηρεσίες του Εθνικού Οργανισμού Παροχής Υπηρεσιών Υγείας και στην Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας και άλλες επείγουσες διατάξεις.

Σχόλιο: Ο τίτλος είναι σαφής και χρησιμοποιεί εκλαικευμένη γλώσσα (γιατρός για όλους) για να αποδώσει το βασικό του μήνυμα. Οι αναφορές σε ισότιμη και ποιοτική πρόσβαση είναι περισσότερο ασαφείς. Οι αναφορά σε άλλες επείγουσες διατάξεις στον τίτλο δεν είναι καλή πρακτική από την οπτική της καλής νομοθέτησης.

1.1.2 Τίτλος μερών, κεφαλαίων, διατάξεων

Πέρα από τον τίτλο του νόμου, ο τίτλος μερών, κεφαλαίων και επιμέρους διατάξεων είναι εξίσου σημαντικός για την προσβασιμότητα τους. Ο τίτλος πρέπει πάντα να απηχεί το βασικό ή τα βασικά ρυθμιστικά μηνύματα της διάταξης, κεφαλαίου ή μέρους της νομοθεσίας, έχοντας πάντα κατά νού την ομάδα χρηστών στην οποία απευθύνεται.

Παράδειγμα

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 4931/2022 Γιατρός για όλους, ισότιμη και ποιοτική πρόσβαση στις υπηρεσίες του Εθνικού Οργανισμού Παροχής Υπηρεσιών Υγείας και στην Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας και άλλες επείγουσες διατάξεις.

ΜΕΡΟΣ Γ': **ΑΝΑΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΥΓΕΙΑΣ**

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α': ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΥΓΕΙΑΣ

Άρθρο 35 Ορισμοί - Τροποποίηση άρθρου 2 ν. 4486/2017

Άρθρο 36 Εισαγωγή του θεσμού του Προσωπικού Ιατρού - Αντικατάσταση άρθρου 5 ν. 4238/2014

Άρθρο 37 Πρόσβαση στις υπηρεσίες υγείας, εγγραφή σε προσωπικό ιατρό και σύστημα παραπομπών - Τροποποίηση άρθρου 19 ν. 4486/2017

Άρθρο 38 Εισαγωγή Συστήματος Κινήτρων και Αντικινήτρων για την εγγραφή του πληθυσμού σε προσωπικό ιατρό και την τήρηση της διαδικασίας του συστήματος παραπομπών

Άρθρο 39 Παροχή υπηρεσιών Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας από ιδιώτες παρόχους - Προσθήκη παρ. 4 στο άρθρο 1 ν. 4486/2017

Άρθρο 40 Συμβεβλημένοι με τον Εθνικό Οργανισμό Παροχής Υπηρεσιών Υγείας πάροχοι Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας - Τροποποίηση άρθρου 11 ν. 4486/2017

Το Μέρος Γ με τίτλο μέρους **ΑΝΑΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΥΓΕΙΑΣ** και το ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α **ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΥΓΕΙΑΣ** δεν ανταποκρίνονται στο περιεχόμενο των διατάξεων που περιλαμβάνουν που αφορούν τον προσωπικό ιατρό. Η επιλογή διοικητικών ή νομικών όρων όπως «αναδιοργάνωση» ή «γενικές αρχές» λίγη πληροφορία παρέχει σχετικά με την ουσία των διατάξεων. Αν προσεγγίσει κανείς τη ρυθμιστέα ύλη αυτού του μέρους από την οπτική των χρηστών της νομοθεσίας, τα βασικά μηνύματα είναι ο θεσμός του προσωπικού ιατρού και η πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας και ακριβώς αυτά και θα έπρεπε να αναδεικνύονται και να χρησιμοποιούνται στον τίτλο.

ΜΕΡΟΣ ... : **ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΣ ΙΑΤΡΟΣ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΥΓΕΙΑΣ**

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α': ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΣ ΙΑΤΡΟΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΕ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΥΓΕΙΑΣ

Άρθρο 36 Εισαγωγή του - Ο θεσμός του Προσωπικού Ιατρού - Αντικατάσταση άρθρου 5 ν. 4238/2014

Άρθρο 37 Πρόσβαση στις υπηρεσίες υγείας, Εγγραφή σε προσωπικό ιατρό και σύστημα παραπομπών - Τροποποίηση άρθρου 19 ν. 4486/2017

Άρθρο 38 Εισαγωγή Συστήματος Κίνητρα και αντικίνητρα για την εγγραφή του πληθυσμού σε προσωπικό ιατρό και την τήρηση της διαδικασίας του συστήματος παραπομπών

Σχόλιο: Οι τίτλοι πρέπει να είναι εύστοχοι, λιτοί και άμεσοι εστιάζοντας στην ουσία και όχι στην περιγραφή του τι κάνει το άρθρο (πχ εισαγωγή θεσμού) κλπ. Η

πληροφορία αυτή δεν έχει χρησιμότητα, η γλώσσα γίνεται φλύαρη και αποσπά την προσοχή από τα βασικά μηνύματα.

2. Πίνακας περιεχομένων

Κάθε νομοσχέδιο υποχρεωτικά περιλαμβάνει πίνακα περιεχομένων. Ο πίνακας περιεχομένων είναι πολύ σημαντικός για την προσβασιμότητα του περιεχομένου της νομοθεσίας και αποτελεί σημαντική καινοτομία στην ελληνική έννομη τάξη. Οι νόμοι είναι συνήθως μακροσκελή κείμενα με μεγάλο αριθμό διατάξεων - συχνά άσχετων και θεματικά ασύνδετων μεταξύ τους. Η υπόθεση εργασίας ότι οι χρήστες θα διαβάσουν 100 άρθρα για να δουν αν κάποιο ή κάποια από αυτά τους αφορά δεν είναι ρεαλιστική. Ο πίνακας περιεχομένων επιτρέπει άμεσα μια συνολική εποπτεία του περιεχομένου του νόμου και τον άμεσο εντοπισμό των διατάξεων που είναι συναφείς/σχετικές με την επιμέρους ομάδα χρηστών.

Ο πίνακας περιεχομένων παρέχει μια εποπτεία της ύλης που καλύπτεται στο νομοθέτημα και μαρτυρά επίσης τον βαθμό πρωτογενούς νομοθέτησης. Στο παρακάτω παράδειγμα, η ανάγνωση του πίνακα περιεχομένων και μόνο επαρκεί για να συμπεράνει κανείς ότι πρόκειται για μια οριζόντια και πολυσημειακή παρέμβαση στην χωροταξική και πολεοδομική νομοθεσία, ότι κάθε κεφάλαιο επί της ουσίας θα μπορούσε (ή και θα έπρεπε) να αποτελεί χωριστό νομοθέτημα καθώς έχει αυτοτελή σκοπό, αντικείμενο, πεδίο εφαρμογής ακόμη και εξουσιοδοτικές ή μεταβατικές διατάξεις, ενώ το μεγαλύτερο μέρος των νομοθετικών παρεμβάσεων αποτελεί η τροποποίηση υφιστάμενων διατάξεων.

Παράδειγμα

ΝΟΜΟΣ 4759/2020 Εκσυγχρονισμός της Χωροταξικής και Πολεοδομικής Νομοθεσίας και άλλες διατάξεις.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄ ΑΠΛΟΥΣΤΕΥΣΗ, ΕΠΙΤΑΧΥΝΣΗ ΚΑΙ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟΥ ΚΑΙ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ

Άρθρο 1 Σκοπός

Άρθρο 2 Ορισμοί - Αντικατάσταση του άρθρου 1 του ν. 4447/2016

Άρθρο 3 Εθνική Χωρική Στρατηγική - Τροποποίηση των παρ. 1, 3 και 4 του άρθρου 3 του ν. 4447/2016

Άρθρο 4 Εθνικό Συμβούλιο Χωροταξίας - Τροποποίηση των παρ. 1, 4, 5, 7 και 9 του άρθρου 4 του ν. 4447/2016

Άρθρο 5 Κεντρικό Συμβούλιο Χωροταξικών Θεμάτων και Αμφισβητήσεων (ΚΕ.ΣΥ.ΧΩ.Θ.Α.) - Προσθήκη άρθρου 4Α στον ν. 4447/2016

Άρθρο 6 Χωροταξικός σχεδιασμός - Τροποποίηση του τίτλου του Κεφαλαίου Β' του ν. 4447/2016

Άρθρο 7 Ειδικά Χωροταξικά Πλαίσια - Αντικατάσταση του άρθρου 5 του ν. 4447/2016

Άρθρο 8 Περιφερειακά Χωροταξικά Πλαίσια - Τροποποίηση των παρ. 1, 3, 5, 9, 11 και 12 του άρθρου 6 του ν. 4447/2016

Άρθρο 9 Πολεοδομικός Σχεδιασμός - Αντικατάσταση του τίτλου του Κεφαλαίου Γ' του ν. 4447/2016

Άρθρο 10 Τοπικά Πολεοδομικά Σχέδια - Αντικατάσταση του άρθρου 7 του ν. 4447/2016 - Εξουσιοδοτική διάταξη

Άρθρο 11 Ειδικά Πολεοδομικά Σχέδια - Αντικατάσταση του άρθρου 8 του ν. 4447/2016

Άρθρο 12 Οριοθέτηση οικισμών

Άρθρο 13 Ρυμοτομικά Σχέδια Εφαρμογής - Αντικατάσταση του άρθρου 10 του ν. 4447/2016

Άρθρο 14 Προγράμματα Πολεοδομικού Σχεδιασμού - Συντονιστής

Άρθρο 15 Ειδική νομοπαρασκευαστική επιτροπή - Τροποποίηση του άρθρου 11 του ν. 4447/2016

Άρθρο 16 Εξουσιοδοτικές και μεταβατικές διατάξεις - Τροποποίηση του άρθρου 12 του ν. 4447/2016

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β' ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΧΩΡΟΤΑΞΙΑ

Άρθρο 17 Σκοπός - Πεδίο εφαρμογής

Άρθρο 18 Πεδίο εφαρμογής του θαλάσσιου χωροταξικού σχεδιασμού - Τροποποίηση της παρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 4546/2018

Άρθρο 19 Ορισμοί - Αντικατάσταση του άρθρου 3 του ν. 4546/2018

Άρθρο 20 Στόχοι του θαλάσσιου χωροταξικού σχεδιασμού - Τροποποίηση της παρ. 2 του άρθρου 4 του ν. 4546/2018

Άρθρο 21 Θέσπιση και εφαρμογή του θαλάσσιου χωροταξικού σχεδιασμού - Αντικατάσταση του άρθρου 5 του ν. 4546/2018

Άρθρο 22 Εθνική χωρική στρατηγική για τον θαλάσσιο χώρο και δομή του θαλάσσιου χωροταξικού σχεδιασμού - τροποποίηση του τίτλου και των παρ. 1, 2, 3, 4 και 5 του άρθρου 6 του ν. 4546/2018

Άρθρο 23 Ελάχιστες απαιτήσεις για τον θαλάσσιο χωροταξικό σχεδιασμό - Αντικατάσταση του άρθρου 7 του ν. 4546/2018

Άρθρο 24 Περιεχόμενο του θαλάσσιου χωροταξικού σχεδιασμού και θαλάσσια χωροταξικά πλαίσια - Αντικατάσταση του άρθρου 8 του ν. 4546/2018

Άρθρο 25 Δημόσια διαβούλευση - Τροποποίηση του τίτλου και της παρ. 1 του άρθρου 9 του ν. 4546/2018

Άρθρο 26 Αρμόδια αρχή - Τροποποίηση της περ. β' της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4546/2018

Άρθρο 27 Μεταβατικές διατάξεις - Τροποποίηση των παρ. 1 και 2 του άρθρου 15 του ν. 4546/2018

Άρθρο 28 Ορισμοί - Αντικατάσταση της περ. 11 του άρθρου 4 του ν. 3983/2011

Άρθρο 29 Καθορισμός υποδιαιρέσεων των θαλάσσιων υποπεριοχών - Τροποποίηση της παρ. 1 του άρθρου 20 του ν. 3983/2011

Άρθρο 30 Έννοια Θαλάσσιων Χωροταξικών Σχεδίων

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΤΟΣ ΣΧΕΔΙΟΥ ΔΟΜΗΣΗ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΟΥΣ ΥΠΟΔΟΧΕΙΣ

Άρθρο 31 Σκοπός

Άρθρο 32 Εκτός σχεδίου δόμηση

Άρθρο 33 Όροι δόμησης

Άρθρο 34 Όροι δόμησης σε τουριστικές εγκαταστάσεις σε περιοχές εκτός σχεδίου

Άρθρο 35 Όροι δόμησης για Σύνθετα Τουριστικά Καταλύματα - Τροποποίηση της παρ. 3 του άρθρου 9 του ν. 4002/2011

Άρθρο 36 Κατηγορίες τουριστικών καταλυμάτων - Προσθήκη υποπερ. ζζ' στην περ. α' της παρ. 2 του άρθρου 1 του ν. 4276/2014

Άρθρο 37 Μικτά τουριστικά καταλύματα μικρής κλίμακας - Προσθήκη του άρθρου 10Α στον ν. 4002/2011

Άρθρο 38 Πολεοδομικά κίνητρα για την ποιότητα και ανταγωνιστικότητα των τουριστικών εγκαταστάσεων

Άρθρο 39 Οργανωμένοι υποδοχείς Μεταποιητικών και Επιχειρηματικών Δραστηριοτήτων - Τροποποίηση της παρ. 4 του άρθρου 44 και της παρ. 2 του άρθρου 52 του ν. 3982/2011

Άρθρο 40 Μεταβατικές διατάξεις - εξουσιοδοτικές διατάξεις

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄ ΑΠΛΟΥΣΤΕΥΣΗ ΚΑΙ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΧΡΗΣΕΩΝ ΓΗΣ

Άρθρο 41 Σκοπός

Άρθρο 42 Εθνική ονοματολογία χρήσεων γης

Άρθρο 43 Διάρθρωση των κατηγοριών των χρήσεων γης

Άρθρο 44 Προσθήκες στην Εθνική Ονοματολογία Χρήσεων Γης

Άρθρο 45 Εξουσιοδοτικές διατάξεις

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄ ΕΛΕΓΧΟΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΔΟΜΗΜΕΝΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ Άρθρο 46 Συμβούλια Αρχιτεκτονικής (Σ.Α.) - Τροποποίηση της παρ. 1 του άρθρου 7 του ν. 4495/2017

Άρθρο 47 Αρμοδιότητες ΚΕ.Σ.Α. και ΚΕ.ΣΥ.ΠΟ.Θ.Α. - Τροποποίηση της περ. ε' της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4495/2017 και άρθρου 25 του ν. 4495/2017

Άρθρο 48 Συμβούλια Πολεοδομικών Θεμάτων και Αμφισβητήσεων - Τροποποίηση της παρ. 2 του άρθρου 20 του ν. 4495/2017

Άρθρο 49 Προσωρινή άσκηση αρμοδιοτήτων τοπικών παρατηρητηρίων - Τροποποίηση της παρ. 1 του άρθρου 26 του ν. 4495/2017

Άρθρο 50 Ορισμοί - Τροποποίηση των περ. γ', δ' και ι' του άρθρου 28 του ν. 4495/2017

Άρθρο 51 Έγκριση εκτέλεσης εργασιών - Τροποποίηση της παρ. 4 του άρθρου 29 του ν. 4495/2017

Άρθρο 52 Εργασίες για τις οποίες δεν απαιτείται Οικοδομική Άδεια ή Έγκριση Εργασιών Μικρής Κλίμακας - Τροποποίηση του τίτλου και της περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 30 του ν. 4495/2017

Άρθρο 53 Αρμόδια όργανα χορήγησης πράξεων εκτέλεσης οικοδομικών εργασιών - Προσθήκη παρ. 4 στο άρθρο 31 του ν. 4495/2017

Άρθρο 54 Προέγκριση οικοδομικής άδειας - Τροποποίηση του τίτλου και των παρ. 1, 5, 6, και 7 του άρθρου 35 του ν. 4495/2017

Άρθρο 55 Κατηγορίες τρόπου έκδοσης οικοδομικών αδειών - Τροποποίηση του άρθρου 36 του ν. 4495/2017

Άρθρο 56 Επιτάχυνση διαδικασίας έκδοσης οικοδομικών αδειών - Τροποποίηση της παρ. 2 και προσθήκη παρ. 6 του άρθρου 38 του ν. 4495/2017

Άρθρο 57 Προδιαγραφές σύνταξης τοπογραφικού διαγράμματος και διαγράμματος κάλυψης - Τροποποίηση της περ. ε' της παρ. 1 του άρθρου 39 του ν. 4495/2017

Άρθρο 58 Δικαιολογητικά για χορήγηση οικοδομικής άδειας - Αντικατάσταση του άρθρου 40 του ν. 4495/2017

Άρθρο 59 Αλλαγή χρήσης εντός εγκεκριμένων ρυμοτομικών σχεδίων - Προσθήκη άρθρου 41Α στον ν. 4495/2017

Άρθρο 60 Αναθεώρηση προέγκρισης οικοδομικής άδειας - Τροποποίηση του άρθρου 42 του ν. 4495/2017

Άρθρο 61 Σύνδεση με τα δίκτυα κοινής ωφέλειας - Τροποποίηση του άρθρου 47 του ν. 4495/2017

Άρθρο 62 Διαδικασία ηλεκτροδότησης - Προσθήκη του άρθρου 47Α στον ν. 4495/2017

Άρθρο 63 Ηλεκτρονική Ταυτότητα Κτιρίου - Αντικατάσταση των παρ. 1, 1α, 2 και 3 του άρθρου 53 του ν. 4495/2017

Άρθρο 64 Διαδικασία Υποβολής Ηλεκτρονικής Ταυτότητας Κτιρίου - Αντικατάσταση των παρ. 4, 5, 6 και 8 του άρθρου 56 του ν. 4495/2017

Άρθρο 65 Πρόσβαση στο Κεντρικό Παρατηρητήριο - Αντικατάσταση της παρ. 1 του άρθρου 58 του ν. 4495/2017

Άρθρο 66 Πιστοποιητικό Πληρότητας και Βεβαίωση Μηχανικού - Αντικατάσταση της παρ. 2 του άρθρου 59 του ν. 4495/2017

Άρθρο 67 Διοικητικές κυρώσεις - Αντικατάσταση του άρθρου 60 του ν. 4495/2017

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ' ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗ ΔΟΜΗΣΗΣ

Άρθρο 68 Σκοπός/αντικείμενο

Άρθρο 69 Ορισμοί – Αντικατάσταση των περ. α', β', ε', στ', ζ' και η' του άρθρου 64 του ν. 4495/2017

Άρθρο 70 Ψηφιακή Τράπεζα Γης - Αντικατάσταση του άρθρου 67 του ν. 4495/2017

- Άρθρο 71 Τίτλος μεταφοράς συντελεστή δόμησης - Αντικατάσταση του άρθρου 68 του ν. 4495/2017
- Άρθρο 72 Ακίνητα προσφοράς συντελεστή δόμησης - Αντικατάσταση του άρθρου 70 του ν. 4495/2017
- Άρθρο 73 Ακίνητα υποδοχής συντελεστή δόμησης - Αντικατάσταση του άρθρου 71 του ν. 4495/2017
- Άρθρο 74 Ζώνες Υποδοχής Συντελεστή - Αντικατάσταση του άρθρου 72 του ν. 4495/2017
- Άρθρο 75 Διαδικασία μεταφοράς συντελεστή δόμησης - Αντικατάσταση του άρθρου 74 του ν. 4495/2017
- Άρθρο 76 Συνέπειες μεταφοράς συντελεστή δόμησης - Αντικατάσταση του άρθρου του 75 του ν. 4495/2017
- Άρθρο 77 Δράσεις περιβαλλοντικής και πολεοδομικής εξισορρόπησης μέσω της Ψηφιακής Τράπεζας Γης - Αντικατάσταση του άρθρου 76 του ν. 4495/2017
- Άρθρο 78 Εξουσιοδοτικές διατάξεις
- ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ' ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΑΥΘΑΙΡΕΤΕΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΑΓΕΣ ΧΡΗΣΕΩΝ**
- Άρθρο 79 Αντιμετώπιση σφαλμάτων μηχανικών - Αντικατάσταση της παρ. 2 του άρθρου 81 του ν. 4495/2017
- Άρθρο 80 Κατηγορίες αυθαίρετων κατασκευών και αλλαγών χρήσεων - Τροποποίηση των περ. γ', δ' και ε' του άρθρου 96 του ν. 4495/2017
- Άρθρο 81 Ζητήματα κάθετων και οριζόντιων ιδιοκτησιών - Τροποποίηση των παρ. 7 και 9 του άρθρου 98 του ν. 4495/2017
- Άρθρο 82 Υπολογισμός ενιαίου ειδικού προστίμου - Τροποποίηση των παρ. 8 και 12 του άρθρου 100 του ν. 4495/2017
- Άρθρο 83 Υπαγωγή αυθαιρέτων για τα οποία εκδίδεται άδεια νομιμοποίησης ή κατεδάφισης - Τροποποίηση της παρ. 1 του άρθρου 106 του ν. 4495/2017
- Άρθρο 84 Ακίνητα Δημοσίου - Τροποποίηση της παρ. 1 του άρθρου 114 του ν. 4495/2017
- Άρθρο 85 Καταβολή παραβόλου και αυθαίρετες κατασκευές σε διατηρητέα κτίρια - Τροποποίηση της παρ. 3 του άρθρου 115 και της παρ. 1 του άρθρου 117 του ν. 4495/2017
- Άρθρο 86 Εξουσιοδοτικές διατάξεις
- ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η' ΡΥΜΟΤΟΜΙΚΕΣ ΑΠΑΛΛΟΤΡΙΩΣΕΙΣ**
- Άρθρο 87 Ορισμοί
- Άρθρο 88 Άρση ρυμοτομικής απαλλοτρίωσης
- Άρθρο 89 Επανεπιβολή απαλλοτρίωσης
- Άρθρο 90 Τροποποίηση του ρυμοτομικού σχεδίου σε περίπτωση ρυμοτομικής απαλλοτρίωσης
- Άρθρο 91 Ειδικές περιπτώσεις
- Άρθρο 92 Επιχειρησιακό σχέδιο για την εξασφάλιση κοινοχρήστων και κοινωφελών χώρων
- Άρθρο 93 Μεταβατικές διατάξεις - Εξουσιοδοτική διάταξη

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ' ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΜΕΝΟΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΤΕΣ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΜΗΤΡΩΟ ΧΩΡΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ

Άρθρο 94 Αντικείμενο

Άρθρο 95 Μητρώο πιστοποιημένων αξιολογητών χωρικών μελετών

Άρθρο 96 Ηλεκτρονικό Μητρώο Χωρικών Μελετών

Άρθρο 97 Ανάρτηση χωρικών σχεδίων στο διαδίκτυο

Άρθρο 98 Εξουσιοδοτικές διατάξεις

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι' ΑΠΛΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΕΞΟΡΘΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ

Άρθρο 99 Πεδίο εφαρμογής - Τροποποίηση των παρ. 2, 3 και 5 του άρθρου 1 του ν. 4067/2012

Άρθρο 100 Ορισμοί - Τροποποίηση του άρθρου 2 του ν. 4067/2012

Άρθρο 101 Αλλαγή χρήσης - Τροποποίηση της παρ. 3 του άρθρου 5 του ν. 4067/2012

Άρθρο 102 Πολεοδομικά κίνητρα - Τροποποίηση των παρ. 1 και 2 του άρθρου 10 του ν. 4067/2012

Άρθρο 103 Κίνητρα για την περιβαλλοντική αναβάθμιση και βελτίωση της ποιότητας ζωής με απομείωση καθ' ύψος υφιστάμενων κτιρίων - Προσθήκη άρθρου 10Α στον ν. 4067/2012

Άρθρο 104 Επιφάνειες που δεν προσμετρώνται στον συντελεστή δόμησης, το ποσοστό κάλυψης και τον συντελεστή όγκου - Τροποποίηση των άρθρων 11, 12 και 13 του ν. 4067/2012

Άρθρο 105 Θέση κτιρίου και εγκαταστάσεων - Τροποποίηση του άρθρου 14 του ν. 4067/2012

Άρθρο 106 Ύψος κτιρίου - Τροποποίηση των παρ. 1, 4, 5 και 8 του άρθρου 15 του ν. 4067/2012

Άρθρο 107 Λειτουργικά, ενεργειακά και διακοσμητικά στοιχεία - Τροποποίηση Β' των παρ. 1, 3 και 5, της περ. ε' της παρ. 6 και της παρ. 10 του άρθρου 16 του ν. 4067/2012

Άρθρο 108 Κατασκευές και φυτεύσεις στους ακάλυπτους χώρους και περιφράξεις - Τροποποίηση των παρ. 2, 3, 4, 6, 7, 8 και 9 του άρθρου 17 του ν. 4067/2012

Άρθρο 109 Φυτεμένα δώματα - Τροποποίηση των παρ. 1, 2 και 3 του άρθρου 18 του ν. 4067/2012

Άρθρο 110 Κατασκευές πάνω από το κτίριο - Τροποποίηση των παρ. 2 και 3 του άρθρου 19 του ν. 4067/2012

Άρθρο 111 Κατασκευές σε δημόσιους κοινόχρηστους χώρους - Τροποποίηση της παρ. 4 του άρθρου 20 του ν. 4067/2012

Άρθρο 112 Παρόδια Στοά - Τροποποίηση της παρ. 3 του άρθρου 22 του ν. 4067/2012

Άρθρο 113 Λειτουργική ενοποίηση οριζοντίων ιδιοκτησιών ιδίου ιδιοκτήτη, εσωτερικές διαρρυθμίσεις και επεμβάσεις στον φέροντα οργανισμό - Τροποποίηση της παρ. 5 του άρθρου 23 του ν. 4067/2012

Άρθρο 114 Χαμηλά κτίρια - Τροποποίηση των παρ. 3 και 4 του άρθρου 24 του ν. 4067/2012

Άρθρο 115 Κίνητρα για τη δημιουργία κτιρίων ελάχιστης ενεργειακής κατανάλωσης - Αντικατάσταση του άρθρου 25 του ν. 4067/2012

Άρθρο 116 Εξουσιοδοτικές και μεταβατικές διατάξεις - Τροποποίηση της παρ. 2 και προσθήκη των παρ. 6, 7, 8, 9 και 10 στο άρθρο 28 του ν. 4067/2012

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΑ' ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΒΙΩΣΙΜΗ ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑ

Άρθρο 117 Περιφερειακές Επιτροπές Προσβασιμότητας - Αντικατάσταση του άρθρου 18 του ν. 4495/2011

Άρθρο 118 Κεντρική Επιτροπή Προσβασιμότητας - Τροποποίηση των παρ. 2 και 3 του άρθρου 19 του ν. 4495/2011

Άρθρο 119 Προσβασιμότητα χωρίς φραγμούς για τα άτομα με αναπηρία και τα εμποδιζόμενα άτομα - Αντικατάσταση του τίτλου και των παρ. 1, 4, 5, 8 και 9 του άρθρου 26 του ν. 4067/2012

Άρθρο 120 Ειδικές διατάξεις - Αντικατάσταση των παρ. 2 και 4 και προσθήκη των παρ. 6 και 7 στο άρθρο 27 του ν. 4067/2012

Άρθρο 121 Ηλεκτρονική Ταυτότητα Κτιρίου και μελέτη προσβασιμότητας ΑμεΑ και εμποδιζόμενων ατόμων - Τροποποίηση του άρθρου 54 του ν. 4495/2017

Άρθρο 122 Μη υπαγωγή στις διατάξεις των άρθρων 96 επ. του ν. 4495/2017- Τροποποίηση της παρ. 1 του άρθρου 89 του ν. 4495/2011

Άρθρο 123 Ελαφρύνσεις - Τροποποίηση των παρ. 1, 2 και 7 του άρθρου 103 του ν. 4495/2017

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΒ' ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 124 Αρχή Οργάνωσης, Εποπτείας και Συντονισμού των οικονομικών δραστηριοτήτων στο πεδίο προστασίας του περιβάλλοντος

Άρθρο 125 Αρχές Εφαρμογής Εποπτείας και Διαχείρισης των οικονομικών δραστηριοτήτων στο πεδίο προστασίας του περιβάλλοντος

Άρθρο 126 Τροποποίηση του άρθρου 20 του ν. 3889/2010 και της παρ. 1 του άρθρου 49 του ν. 998/1979

Άρθρο 127 Ζητήματα εισφοράς σε γη - Προσθήκη παρ. 8Α στο άρθρο 12 του ν. 3986/2011

Άρθρο 128 Ειδικές περιπτώσεις αυθαιρέτων - Παράταση υποβολής Δικαιολογητικών - Τροποποίηση του άρθρου 51 του ν. 4643/2019

Άρθρο 129 Επισκευή και αποκατάσταση κτιρίων προς αποκατάσταση ζημιών, οι οποίες προξενήθηκαν από βίαιο συμβάν ή θεομηνία

Άρθρο 130 Λειτουργία Δημοτικών Κοιμητηρίων

Άρθρο 131 Διατάξεις για υφιστάμενα Γ.Π.Σ. - Τροποποίηση της παρ. 15 του άρθρου 51 του ν. 4178/2013

Άρθρο 132 Ειδικές πολεοδομικές ρυθμίσεις

Άρθρο 133 Πρόστιμο για εκπρόθεσμη δήλωση στο Κτηματολόγιο - Τροποποίηση της περ. α' της παρ. 8 του άρθρου 2 του ν. 2308/1995

Άρθρο 134 Ζητήματα λειτουργίας Κτηματολογίου - Τροποποιήσεις των άρθρων 5, 7, 7Α του ν. 2308/1995 και της παρ. 2 του άρθρου 102 του ν. 4623/2019

Άρθρο 135 Αρμοδιότητες Ελληνικού Κτηματολογίου - Τροποποίηση των άρθρων 1 και 47 του ν. 4512/2018 και του άρθρου 70 του ν. 4509/2017

Άρθρο 136 Μεταβατικές ρυθμίσεις του ν. 4280/2014 - Τροποποίηση της παρ. 8 του άρθρου 52 του ν. 4280/2014

Άρθρο 137 Προσωρινές κατασκευές εντός χερσαίας ζώνης λιμένος και εγκαταστάσεις για τις οποίες δεν απαιτείται οικοδομική άδεια

Άρθρο 138 Καταργούμενες διατάξεις

Άρθρο 139 Σύσταση Κεντρικής Υπηρεσίας Δόμησης

Άρθρο 140 Τροποποιήσεις του Ρυθμιστικού Σχεδίου Αθήνας Αττικής - Τροποποίηση της παρ. 4 άρθρου 14 του ν. 4277/2014, προσθήκη παραγράφου στο Παράρτημα IV και τροποποίηση ορισμού

Άρθρο 141 Κλειστοί υπόγειοι χώροι στάθμευσης - Προσθήκη παρ. 8 στο άρθρο 8 του ν. 4067/2012

Άρθρο 142 Προσωρινή χωροθέτηση Σταθμών Μεταφόρτωσης Απορριμμάτων (Σ.Μ.Α.)

Άρθρο 143 Σχέδιο Ολοκληρωμένης Αστικής Παρέμβασης (Σ.Ο.Α.Π.) Δήμου Αθηναίων

Άρθρο 144 Υψομετρική μελέτη - Τροποποίηση παρ. 1 του άρθρου 5 του ν. 4062/2012

Άρθρο 145 Διατάξεις για το Κτηματολόγιο - Προσθήκη παρ. 7 στο άρθρο 40 του ν. 4409/2016

Άρθρο 146 Χωροθέτηση δομών υπηρεσιών υποδοχής και ταυτοποίησης και περίφραξη αυτών - Τροποποίηση παρ. 1 του άρθρου 57 του ν. 998/1979 και προσθήκη περ. κγ' στην παρ. 1 του άρθρου 30 του ν. 4495/2017

Άρθρο 147 Επισκευή, εκσυγχρονισμός και επέκταση κτιρίων στην περιοχή Β' του από 15/27.6.1994 προεδρικού διατάγματος

Άρθρο 148 Ιεροί Ναοί και ναΰδρια σε περιοχές εκτός σχεδίου δόμησης - Αντικατάσταση του άρθρου 12 του από 6.10.1978 προεδρικού διατάγματος.

Άρθρο 149 Λειτουργική ενοποίηση ξενοδοχειακών καταλυμάτων - Τροποποίηση παρ. 4 του άρθρου 24 του ν. 4179/2013

Άρθρο 150 Ξενοδοχεία συνιδιοκτησίας - Τροποποίηση της παρ. 1 του άρθρου 18 του ν. 4276/2014

Άρθρο 151 Μετατροπή εισφοράς σε γη που επιβλήθηκε πριν από τον ν. 1337/1983 σε εισφορά σε χρήμα

Άρθρο 152 Αναστολή πολεοδομικών προθεσμιών λόγω COVID-19

Άρθρο 153 Έγκριση μελετών για την Ελευσίνα Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης

Άρθρο 154 Καταργούμενες διατάξεις

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΓ' ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ

Άρθρο 155 Ζώνες Απολιγνιτοποίησης (Ζ.ΑΠ.) - Ειδικά Πολεοδομικά Σχέδια (Ε.Π.Σ.)

Άρθρο 156 Υλοποίηση έργων Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α. σε Ζώνες Απολιγνιτοποίησης (Ζ.ΑΠ.)

Άρθρο 157 Επιβολή έκτακτης εισφοράς σε έργα Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α. - Χρέωση εκπροσώπων φορτίου ηλεκτρικής ενέργειας - Τροποποίηση άρθρου 143 του ν. 4001/2011

Άρθρο 158 Επιβολή πράσινου τέλους στο πετρέλαιο εσωτερικής καύσης («diesel») της παρ. 1 του άρθρου 73 του ν. 2960/2001

Άρθρο 159 Αναστολή της υπογραφής Συμβάσεων Λειτουργικής Ενίσχυσης

Άρθρο 160 Ανταγωνιστικές διαδικασίες Α.Π.Ε. - Τροποποίηση άρθρου 7 του ν. 4414/2016 και άρθρου 2 του ν. 4513/2018

Άρθρο 161 Κριτήρια Στρατηγικών Επενδύσεων στις ΑΠΕ - Τροποποίηση του άρθρου 10 του ν. 4608/2019

Άρθρο 162 Αύξηση ορίου ισχύος σταθμών ενεργειακού συμψηφισμού - Τροποποίηση του άρθρου 14α του ν. 3468/2006

Άρθρο 163 Συντελεστές Ειδικού Φόρου Κατανάλωσης - Τροποποίηση του άρθρου 73 του ν. 2960/2001

Άρθρο 164 Ρυθμίσεις θεμάτων Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας (Ρ.Α.Ε.), Διαχειριστή Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας και Εγγυήσεων Προέλευσης (Δ.Α.Π.Ε.Ε.Π. Α.Ε.) και Διαχειριστή Εθνικού Δικτύου Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας (Δ.Ε.Δ.Δ.Η.Ε. Α.Ε.

) Άρθρο 165 Παράταση υποβολής απαιτούμενων δικαιολογητικών για τη λειτουργία των λατομείων σχιστολιθικών πλακών - Τροποποίηση της παρ. 23 του άρθρου 68 του ν. 4512/2018

Άρθρο 166 Διακυβέρνηση Ελληνικής Διαχειριστικής Εταιρείας Υδρογονανθράκων (ΕΔΕΥ Α.Ε.)

Άρθρο 167 Εξουσιοδοτικές διατάξεις

Άρθρο 168 Καταργούμενες διατάξεις

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΔ' ΑΛΛΕΣ ΕΠΕΙΓΟΥΣΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ

Άρθρο 169 Μεταβίβαση ακινήτου από τον e-ΕΦΚΑ στον Δήμο Μαραθώνα

Άρθρο 170 Πρόσθετη αποζημίωση μετακινούμενου ιατρικού και νοσηλευτικού προσωπικού

Άρθρο 171 Μετακίνηση ιατρικού, νοσηλευτικού και βοηθητικού προσωπικού

ύ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΕ' ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ

Άρθρο 172 Έναρξη ισχύος

Από την σκοπιά του νομοτέχνη, ο πίνακας περιεχομένων δείχνει επίσης με ποιά κριτήρια έχει δομηθεί η ύλη και με ποιόν τρόπο οργανώνονται και προτεραιοποιούνται τα επιμέρους ρυθμιστικά μηνύματα. Αποτελεί μέτρο της αποτελεσματικής οργάνωσης της νομοθετικής ύλης. Η θέση και η σειρά των διατάξεων και είναι -και δεν μπορεί να είναι -τυχαία αλλά αποτέλεσμα συγκεκριμένων επιλογών σχετικά με τα ρυθμιστικά μηνύματα, την προτεραιοποίηση βκαι την λογική σειρά τους και τις ομάδες χρηστών.

Στο παρακάτω παράδειγμα, ο πίνακας περιεχομένων καθιστά αμέσως σαφές ότι ο συγκεκριμένος νόμος απευθύνεται πρωτίστως στους χρήστες – εφαρμοστές της νομοθεσίας δευτερευόντως (και οριακά) στους επωφελούμενους των νέων μέτρων, προς όφελος των οποίων ενεργοποιούνται αυτές οι αλλαγές. Χωρίς περισσότερη μελέτη, αυτό είναι εμφανές ήδη από την ανάγνωση του πίνακα περιεχομένων. Επικρατεί η διοικητική λογική και «θάβονται» οι ουσιαστικές αλλαγές και

μεταρρυθμίσεις. Το παρακάτω αποτελεί κακή πρακτική από την οπτική της καλής νομοθέτησης.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΜΕΡΟΣ Α΄: ΣΚΟΠΟΣ - ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ

Άρθρο 1 Σκοπός

Άρθρο 2 Αντικείμενο

ΜΕΡΟΣ Β΄: ΕΘΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΓΕΙΑΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄: ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΚΑΙ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΗΣ ΤΩΝ ΤΙΜΩΝ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΗΣ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΓΕΙΑΣ, ΤΩΝ ΙΑΤΡΟΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΥΛΙΚΩΝ

Άρθρο 3 Σκοπός του Εθνικού Οργανισμού Παροχής Υπηρεσιών Υγείας - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 8 ν. 4238/2014

Άρθρο 4 Εισαγωγή κριτηρίων ποιότητας για τη διαμόρφωση πολιτικών αποζημιώσεων και σύναψης συμβάσεων στις υπηρεσίες υγείας, ιατροτεχνολογικών προϊόντων και υλικών

Άρθρο 5 Επιτροπή Διαπραγμάτευσης Τιμών Αποζημίωσης Υπηρεσιών Υγείας, Ιατροτεχνολογικών Προϊόντων και Υλικών - Αντικατάσταση παρ. 4 άρθρου 29 ν. 3918/2011

Άρθρο 6 Κλιμακωτό ποσοστό εκπτώσεων (rebate) επί των μη εκκαθαρισμένων δαπανών του Εθνικού Οργανισμού Παροχής Υπηρεσιών Υγείας - Τροποποίηση παρ. 5 άρθρου 100 ν. 4172/2013

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄: ΕΛΕΓΧΟΣ ΚΑΙ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗ ΤΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ ΤΩΝ ΠΑΡΟΧΩΝ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΓΕΙΑΣ

Άρθρο 7 Ανάθεση σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου της διενέργειας ελέγχων για τον εντοπισμό και την αποτροπή παραβατικών συμπεριφορών εκ μέρους των παρόχων του Εθνικού Οργανισμού Παροχής Υπηρεσιών Υγείας - Τροποποίηση παρ. 6 άρθρου 90 ν. 4368/2016 Άρθρο 8 Έλεγχος και εκκαθάριση των δαπανών των παρόχων του Εθνικού Οργανισμού Παροχής Υπηρεσιών Υγείας - Αντικατάσταση παρ. 7 άρθρου 90 ν. 4368/2016

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄: ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ ΤΟΥ ΥΠΕΡΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΠΟΣΟΥ ΔΑΠΑΝΗΣ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΓΕΙΑΣ

Άρθρο 9 Αναζήτηση υπερβάλλοντος ποσού εξαμηνιαίας δαπάνης του Εθνικού Οργανισμού Παροχής Υπηρεσιών Υγείας - Τροποποίηση παρ. 1 και 2 άρθρου 100 ν. 4172/2013

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄: ΦΑΡΜΑΚΑ

Άρθρο 10 Λειτουργία συστήματος σάρωσης ορίζοντα στη Διεύθυνση Φαρμάκου του Εθνικού Οργανισμού Παροχής Υπηρεσιών Υγείας

Άρθρο 11 Δυνατότητα εισαγωγής φίλτρων στο Σύστημα Ηλεκτρονικής Συνταγογράφησης με βάση την Περίληψη Χαρακτηριστικών Προϊόντος

Άρθρο 12 Έγκριση φαρμάκων μη περιλαμβανόμενων στον κατάλογο συνταγογραφούμενων φαρμακευτικών ιδιοσκευασμάτων της περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 12 ν. 3816/2010 - Τροποποίηση άρθρου 247 ν. 4512/2018

Άρθρο 13 Συμπερίληψη ιδιωτών ιατρών στο Σύστημα Ηλεκτρονικής Προέγκρισης του Εθνικού Οργανισμού Παροχής Υπηρεσιών Υγείας - Αποζημίωση γνωμοδοτούντων ιατρών στο Σύστημα Ηλεκτρονικής Προέγκρισης - Τροποποίηση άρθρου 266 ν. 4512/2018

Άρθρο 14 Ολοήμερη λειτουργία του Συστήματος Ηλεκτρονικής Προέγκρισης - Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 267 ν. 4512/2018

Άρθρο 15 Διαχείριση αιτημάτων αποζημίωσης φαρμάκων εξωτερικού, φαρμάκων που χορηγούνται εκτός εγκεκριμένων ενδείξεων και φαρμάκων πρώιμης πρόσβασης - Τροποποίηση παρ. 3, 5 και 7 άρθρου 268 ν. 4512/2018

Άρθρο 16 Φαρμακευτική δαπάνη - Τροποποίηση άρθρου 11 ν. 4052/2012

Άρθρο 17 Δυνατότητα συμψηφισμού του κόστους των εμβολίων γρίπης που δεν διατέθηκαν ή διατέθηκαν στην αγορά και επιστράφηκαν, ελλείψει ζήτησης, με το καταλογιζόμενο στους Κατόχους Άδειας Κυκλοφορίας (Κ.Α.Κ.) και τις φαρμακευτικές εταιρείες ποσό επιβάρυνσης αυτόματης επιστροφής (clawback) για το έτος 2021 - Τροποποίηση άρθρου 25 ν. 4549/2018

Άρθρο 18 Ένταξη φαρμάκων με Κόστος Ημερήσιας Θεραπείας που δεν υπερβαίνει τα είκοσι λεπτά του ευρώ στον Κατάλογο Αποζημιούμενων Φαρμάκων - Τροποποίηση άρθρου 250 ν. 4512/2018

Άρθρο 19 Δυνατότητα επιβολής πρόσθετης έκπτωσης σε φάρμακα υψηλού κόστους - Τροποποίηση άρθρου 87 ν. 4472/2017

Άρθρο 20 Τύπος υπολογισμού του ποσού επιστροφής των Κ.Α.Κ. - Αντικατάσταση παρ. 3 άρθρου 35 ν. 3918/2011

Άρθρο 21 Εξορθολογισμός αυτόματης επιστροφής (clawback) επί της νοσοκομειακής φαρμακευτικής δαπάνης

Άρθρο 22 Δυνατότητα ανακατανομής της φαρμακευτικής δαπάνης του Εθνικού Οργανισμού Παροχής Υπηρεσιών Υγείας - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 25 ν. 4549/2018

Άρθρο 23 Διαδικασία αποστολής φαρμάκων σε ευπαθείς ομάδες και σε ασθενείς που βρίσκονται σε περιορισμό λόγω νόσησης από τον κορωνοϊό COVID-19

Άρθρο 24 Αμοιβή μελών Επιτροπής Διαπραγμάτευσης Τιμών Φαρμάκων - Τροποποίηση παρ. 5 άρθρου 254 ν. 4512/2018

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄: ΔΙΑΣΥΝΟΡΙΑΚΗ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗ

Άρθρο 25 Πληροφόρηση των ασθενών για τα δικαιώματά τους στη διασυνοριακή υγειονομική περίθαλψη - Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 6 ν. 4213/2013

Άρθρο 26 Επιστροφή ή απευθείας καταβολή των εξόδων της διασυνοριακής υγειονομικής περίθαλψης - Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 7 ν. 4213/2013

Άρθρο 27 Διοικητικές διαδικασίες διασυνοριακής υγειονομικής περίθαλψης - Τροποποίηση παρ. 3 και 4 άρθρου 9 ν. 4213/2013

Άρθρο 28 Παροχή διασυνοριακών ηλεκτρονικών υπηρεσιών υγείας και δημιουργία Συνοπτικού Ιατρικού Ιστορικού (Patient Summary) πολιτών άλλων κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης - Αντικατάσταση άρθρου 23 ν. 4715/2020

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ': ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΓΕΙΑΣ

Άρθρο 29 Μη εκτελεστικός Πρόεδρος του Εθνικού Οργανισμού Παροχής Υπηρεσιών Υγείας - Σύνθεση και λειτουργία του Διοικητικού Συμβουλίου του Εθνικού Οργανισμού Παροχής Υπηρεσιών Υγείας - Τροποποίηση παρ. 3 και αντικατάσταση παρ. 5 και 12 άρθρου 20 ν. 3918/2011

Άρθρο 30 Υπηρεσία Ελέγχου Δαπανών Υγείας Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης του Εθνικού Οργανισμού Παροχής Υπηρεσιών Υγείας

Άρθρο 31 Αρμοδιότητες Διεύθυνσης Διεθνών Ασφαλιστικών Σχέσεων του Εθνικού Οργανισμού Παροχής Υπηρεσιών Υγείας - Τροποποίηση περ. δ) παρ. 2 άρθρου 12 ν. 4238/2014

Άρθρο 32 Παράταση σύμβασης υπηρεσιών οργάνωσης και λειτουργίας συστήματος διαχείρισης συνταγών του Εθνικού Οργανισμού Παροχής Υπηρεσιών Υγείας

Άρθρο 33 Παράταση σύμβασης υπηρεσιών για την ανάπτυξη νέων εφαρμογών και την επέκταση της λειτουργικότητας του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος του Εθνικού Οργανισμού Παροχής Υπηρεσιών Υγείας

Άρθρο 34 Δαπάνες για εξόφληση υποχρεώσεων του Εθνικού Οργανισμού Παροχής Υπηρεσιών Υγείας

ΜΕΡΟΣ Γ': ΑΝΑΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΥΓΕΙΑΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α': ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΥΓΕΙΑΣ

Άρθρο 35 Ορισμοί - Τροποποίηση άρθρου 2 ν. 4486/2017

Άρθρο 36 Εισαγωγή του θεσμού του Προσωπικού Ιατρού - Αντικατάσταση άρθρου 5 ν. 4238/2014

Άρθρο 37 Πρόσβαση στις υπηρεσίες υγείας, εγγραφή σε προσωπικό ιατρό και σύστημα παραπομπών - Τροποποίηση άρθρου 19 ν. 4486/2017

Άρθρο 38 Εισαγωγή Συστήματος Κινήτρων και Αντικινήτρων για την εγγραφή του πληθυσμού σε προσωπικό ιατρό και την τήρηση της διαδικασίας του συστήματος παραπομπών

Άρθρο 39 Παροχή υπηρεσιών Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας από ιδιώτες παρόχους - Προσθήκη παρ. 4 στο άρθρο 1 ν. 4486/2017

Άρθρο 40 Συμβεβλημένοι με τον Εθνικό Οργανισμό Παροχής Υπηρεσιών Υγείας πάροχοι Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας - Τροποποίηση άρθρου 11 ν. 4486/2017

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄: ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΥΓΕΙΑΣ

Άρθρο 41 Δημόσιες Μονάδες Παροχής Υπηρεσιών Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας - Τροποποίηση παρ. 1, 3 και 4 άρθρου 3 ν. 4486/2017

Άρθρο 42 Κέντρα Υγείας - Τροποποίηση παρ. 5 και 6 άρθρου 4 ν. 4486/2017

Άρθρο 43 Εσωτερική διάρθρωση των Κέντρων Υγείας - Τροποποίηση άρθρου 3 ν. 4238/2014

Άρθρο 44 Τοπικές Μονάδες Υγείας - Τροποποίηση άρθρου 5 ν. 4486/2017

Άρθρο 45 Ομάδα Υγείας - Τροποποίηση παρ. 3 άρθρου 7 ν. 4486/2017

Άρθρο 46 Επιτήρηση και έλεγχος των λοιμώξεων στις Δημόσιες Μονάδες Παροχής Υπηρεσιών Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄: ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΦΟΡΕΩΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΥΓΕΙΑΣ

Άρθρο 47 Σύσταση Επιτροπής αδειοδότησης και ελέγχου οδοντοτεχνικών εργαστηρίων

Άρθρο 48 Σύνθεση και έργο Επιτροπών Καταστημάτων Οπτικών Ειδών - Τροποποίηση άρθρων 11, 12 και 13 ν. 971/1979 Άρθρο 49 Ποινές για τους ασκούντες το επάγγελμα του οπτικού ή διατηρούντες κατάσταση οπτικών ειδών άνευ της σχετικής βεβαίωσης (αδείας) - Αντικατάσταση άρθρου 16 ν. 971/1979

ΜΕΡΟΣ Δ΄: ΚΑΤ' ΟΙΚΟΝ ΝΟΣΗΛΕΙΑ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΥΓΕΙΑΣ, ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΙΚΗ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗ, ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΑ ΧΕΙΡΟΥΡΓΕΙΑ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΥΓΕΙΑΣ

Άρθρο 50 Ανάπτυξη και οργάνωση της κατ' οίκον νοσηλείας και φροντίδας υγείας σε μονάδες υγείας του Εθνικού Συστήματος Υγείας - Αντικατάσταση άρθρου 28 ν. 2071/1992

Άρθρο 51 Κατ' οίκον νοσηλεία σε Μονάδες και Φορείς Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας - Αντικατάσταση παρ. 1 άρθρου 35 ν. 4272/2014

Άρθρο 52 Μεταφορά, διάθεση ναρκωτικών ουσιών - φαρμάκων από ιατρούς και επαγγελματίες υγείας της κατ' οίκον νοσηλείας

Άρθρο 53 Κατ' οίκον οδοντιατρική φροντίδα Μονάδων και Φορέων Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας

Άρθρο 54 Σύσταση και λειτουργία της Εθνικής Επιτροπής Στοματικής Υγείας

Άρθρο 55 Απογευματινά χειρουργεία Εθνικού Συστήματος Υγείας - Τροποποίηση παρ. 10 άρθρου 9 ν. 2889/2001

Άρθρο 56 Ενίσχυση των δημοσίων δομών υγείας από ιδιώτες παρόχους και ιδιώτες ιατρούς σε έκτακτες ανάγκες

Άρθρο 57 Συνταγογράφηση από ιατρούς που κατέχουν την ειδικότητα της Ιατρικής της Εργασίας

Άρθρο 58 Σύσταση εθνικού μητρώου εγκαυμάτων - θυμάτων από κάθε αιτία εγκαύματος

Άρθρο 59 Μεταφορά του ασθενή κατά τη διαδικασία της ακούσιας νοσηλείας

Άρθρο 60 Δυνατότητα αναγνώρισης ενώσεων ή συλλόγων ασθενών ως συννομιλητών της Πολιτείας σε θέματα παροχής υπηρεσιών υγείας

Άρθρο 61 Σύσταση θέσης συνεργάτη στο Γραφείο του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου του Εθνικού Οργανισμού Δημόσιας Υγείας

Άρθρο 62 Πρακτικές μεταστροφής

Άρθρο 63 Τεχνική υποστήριξη Οργανισμού Διασφάλισης της Ποιότητας στην Υγεία Α.Ε.

Άρθρο 64 Αρμοδιότητες - Πόροι του Οργανισμού Διασφάλισης της Ποιότητας στην Υγεία Α.Ε. - Τροποποίηση άρθρων 5 και 12 ν. 4715/2020

Άρθρο 65 Αποζημίωση νοσηλίου-τροφείου φορέων κοινωνικής φροντίδας

Άρθρο 66 Πλήρωση θέσεων Διοικητών και Αναπληρωτών Διοικητών φορέων του Υπουργείου Υγείας που έχουν κενωθεί πριν τις 12 Οκτωβρίου 2020

ΜΕΡΟΣ Ε΄: ΑΛΛΕΣ ΕΠΕΙΓΟΥΣΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 67 Μειώσεις στον Ενιαίο Φόρο Ιδιοκτησίας Ακινήτων (ΕΝ.Φ.Ι.Α.) και καταβολή των μηνιαίων δόσεων - Τροποποίηση των άρθρων 7 και 8 ν. 4223/2013

Άρθρο 68 Παράταση του χρονικού διαστήματος παραχώρησης χρήσης αγροτικών ακινήτων - Τροποποίηση άρθρου 141 ν. 4537/2018

Άρθρο 69 Μέτρα αποκατάστασης των ζημιών σε καλλιέργειες που επλήγησαν από παγετό

Άρθρο 70 Ολοκλήρωση εργασιών σε υποβρύχια (Υ/Β) του Πολεμικού Ναυτικού - Προσθήκη εδαφίων στην παρ. 5 του άρθρου 26 ν. 4258/2014

ΜΕΡΟΣ ΣΤ΄: ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ - ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 71 Εξουσιοδοτικές διατάξεις

Άρθρο 72 Μεταβατικές διατάξεις

ΜΕΡΟΣ Ζ΄ ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ

Άρθρο 73 Έναρξη Ισχύος

Παράδειγμα

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 4765 Εκσυγχρονισμός του συστήματος προσλήψεων στον δημόσιο τομέα και ενίσχυση του Ανώτατου Συμβουλίου Επιλογής Προσωπικού (Α.Σ.Ε.Π.) και λοιπές διατάξεις.

Πίνακας Περιεχομένων

Άρθρο 1 Σκοπός - Αντικείμενο

Άρθρο 2 Πεδίο εφαρμογής του νόμου

ΜΕΡΟΣ Α΄ ΑΝΩΤΑΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΚΑΙ ΣΥΣΤΗΜΑ ΠΡΟΣΛΗΨΕΩΝ ΣΤΟΝ ΔΗΜΟΣΙΟ ΤΟΜΕΑ

Άρθρο 3 Ανώτατο Συμβούλιο Επιλογής Προσωπικού

Άρθρο 4 Αρμοδιότητες

Άρθρο 5 Προγραμματισμός διαδικασιών πλήρωσης θέσεων

Άρθρο 6 Προγραμματισμός θέσεων για άτομα με αναπηρία

Άρθρο 7 Διαδικασίες πλήρωσης θέσεων μόνιμου προσωπικού και προσωπικού με σύμβαση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου στον δημόσιο τομέα

ΜΕΡΟΣ Β΄ ΠΛΗΡΩΣΗ ΘΕΣΕΩΝ ΜΕ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΓΡΑΠΤΟ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄ ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΥ ΓΡΑΠΤΟΥ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

Άρθρο 8 Πανελλήνιος γραπτός διαγωνισμός

Άρθρο 9 Δομή και περιεχόμενο του πανελλήνιου γραπτού διαγωνισμού

Άρθρο 10 Δομημένη συνέντευξη - Πρόσθετες διαγωνιστικές διαδικασίες

Άρθρο 11 Βαθμολόγηση υποψηφίων

Άρθρο 12 Προσαυξήσεις βάσει τυπικών προσόντων και εντοπιότητας

Άρθρο 13 Ειδικές κατηγορίες υποψηφίων

Άρθρο 14 Αξιολόγηση και βαθμολόγηση πρόσθετων διαγωνιστικών διαδικασιών - συνέντευξης

Άρθρο 15 Ισοβαθμία υποψηφίων

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ ΤΟΥ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΥ ΓΡΑΠΤΟΥ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

Άρθρο 16 Προκήρυξη πλήρωσης θέσεων

Άρθρο 17 Δικαίωμα συμμετοχής στον πανελλήνιο γραπτό διαγωνισμό

Άρθρο 18 Υποβολή αιτήσεων συμμετοχής

Άρθρο 19 Πίνακες συμμετεχόντων και αποκλειόμενων από τον διαγωνισμό

Άρθρο 20 Πίνακες διαγωνιζομένων που καλούνται προς υποβολή δικαιολογητικών

Άρθρο 21 Προσωρινοί πίνακες κατάταξης - Πίνακες απορριπτέων - Οριστικοί πίνακες

Άρθρο 22 Ενστάσεις - Αιτήσεις θεραπείας

Άρθρο 23 Διενέργεια πρόσθετων διαγωνιστικών διαδικασιών και συνέντευξης

Άρθρο 24 Πίνακες διοριστέων/προσληπτέων

Άρθρο 25 Διάθεση και διορισμός - επιλαχόντες

Άρθρο 26 Μεταβολές λόγω δικαστικών αποφάσεων

Άρθρο 27 Όργανα διενέργειας του πανελλήνιου γραπτού διαγωνισμού

ΜΕΡΟΣ Γ΄ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄ ΕΠΙΛΟΓΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΜΕ ΒΑΣΗ ΠΡΟΚΑΘΟΡΙΣΜΕΝΑ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ

Άρθρο 28 Επιλογή προσωπικού με σειρά προτεραιότητας - πεδίο εφαρμογής

Άρθρο 29 Κριτήρια επιλογής προσωπικού με σειρά προτεραιότητας

Άρθρο 30 Διαδικασία επιλογής με σειρά προτεραιότητας

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ ΠΛΗΡΩΣΗ ΘΕΣΕΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΕΠΙ ΘΗΤΕΙΑ

Άρθρο 31 Πεδίο εφαρμογής και όργανα επιλογής

Άρθρο 32 Κριτήρια πλήρωσης θέσεων υπαλλήλων επί θητεία

Άρθρο 33 Αρχικοί πίνακες κατάταξης

Άρθρο 34 Διενέργεια ατομικής συνέντευξης

Άρθρο 35 Τελικοί προσωρινοί και οριστικοί πίνακες προσληπτέων

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄ ΠΛΗΡΩΣΗ ΘΕΣΕΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΜΕ ΣΧΕΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΟΡΙΣΜΕΝΟΥ ΧΡΟΝΟΥ ΓΙΑ ΚΑΛΥΨΗ ΑΠΡΟΒΛΕΠΤΩΝ, ΕΠΕΙΓΟΥΣΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΟΔΙΚΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ

Υποκεφάλαιο Γ1 Προσωπικό με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Ορισμένου Χρόνου για κάλυψη απρόβλεπτων και επείγουσών αναγκών

Άρθρο 36 Προσωπικό για απρόβλεπτες και επείγουσες ανάγκες

Υποκεφάλαιο Γ2 Προσωπικό με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Ορισμένου Χρόνου για κάλυψη παροδικών αναγκών

Άρθρο 37 Πεδίο εφαρμογής

Άρθρο 38 Διάρκεια απασχόλησης προσωπικού με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Ορισμένου Χρόνου για κάλυψη παροδικών αναγκών - εξαιρέσεις

Άρθρο 39 Προϋποθέσεις πρόσληψης προσωπικού με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Ορισμένου Χρόνου

Άρθρο 40 Κριτήρια μοριοδότησης υποψηφίων - Ισοβαθμία υποψηφίων

Άρθρο 41 Διαδικασία πρόσληψης προσωπικού με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Ορισμένου Χρόνου

Άρθρο 42 Έλεγχος από το Α.Σ.Ε.Π. - Υποχρεώσεις - Ποινική ευθύνη αρμοδίων οργάνων

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

Άρθρο 43 Γραπτός διαγωνισμός κατά τη μεταβατική περίοδο πριν την προκήρυξη πανελλήνιου γραπτού διαγωνισμού

ΜΕΡΟΣ Δ΄ ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΑ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΤΟΥ ΑΝΩΤΑΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

Άρθρο 44 Μέλη του Α.Σ.Ε.Π. - Πειθαρχική ευθύνη μελών

Άρθρο 45 Όργανα του Α.Σ.Ε.Π.

Άρθρο 46 Υπηρεσιακά και Πειθαρχικά Συμβούλια

Άρθρο 47 Αρμοδιότητες Προέδρου - Αναπλήρωση

Άρθρο 48 Κανονισμός Λειτουργίας του Ανώτατου Συμβουλίου Επιλογής Προσωπικού

Άρθρο 49 Λειτουργία

Άρθρο 50 Οργάνωση - Προσωπικό

Άρθρο 51 Γραφείο Επιθεώρησης

Άρθρο 52 Συντάξιμη υπηρεσία και ασφαλιστικό καθεστώς

Άρθρο 53 Ετήσια Έκθεση

Άρθρο 54 Δαπάνες διαδικασιών πρόσληψης

Άρθρο 55 Υποχρεώσεις υπηρεσιών - λοιπών φορέων

Άρθρο 56 Τήρηση αρχείου/μητρώου - Ηλεκτρονικές υπηρεσίες - Θέματα ανάρτησης στο Διαύγεια

Άρθρο 57 Συμμετοχή και συνεργασία σε έρευνες και συμβουλευτικές υπηρεσίες

ΜΕΡΟΣ Ε΄ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 58 Μεταβατικές διατάξεις

Άρθρο 59 Αξιολόγηση αποτελεσμάτων του νόμου

Άρθρο 60 Εξουσιοδοτικές διατάξεις

Άρθρο 61 Καταργούμενες διατάξεις

Άρθρο 62 Παράταση προθεσμίας υποβολής αίτησης επαναπροσδιορισμού υποθέσεων του άρθρου 1 του ν. 4745/2020

Άρθρο 63 Έναρξη ισχύος

Παράρτημα Ι Πίνακας αντιστοιχίας διατάξεων του νόμου «Εκσυγχρονισμός του συστήματος προσλήψεων στον δημόσιο τομέα και ενίσχυση του Ανώτατου Συμβουλίου Επιλογής Προσωπικού (Α.Σ.Ε.Π.)» με (καταργούμενες) διατάξεις του ν. 2190/1994.

Σχόλιο: Ο παραπάνω πίνακας περιεχομένων δείχνει μια λογική δομή του περιεχομένου που ακολουθεί αφενός την οπτική των χρηστών και παρέχει μια πλήρη και σαφή εικόνα των απαιτήσεων και της διαδικασίας για το νέο σύστημα προσλήψεων στον δημόσιο τομέα. Με την σωστή δομή και επιλογή τίτλων βλέπει κανείς τον «σκελετό» και όλα τα βασικά ρυθμιστικά μηνύματα της συγκεκριμένης νομοθεσίας. Μπορεί να επιλέξει που θα εμβαθύνει.

3. Γενικές διατάξεις

Οι γενικές διατάξεις αποτελούν την «εισαγωγή» στις ειδικότερες διατάξεις του νόμου. Η λογική τους είναι ότι περιλαμβάνουν τις διατάξεις που είναι απαραίτητες, προκειμένου να μπορεί κανείς να κατανοήσει τις ρυθμίσεις που έπονται.

Είναι σημαντικό οι γενικές διατάξεις να είναι οι απολύτως απαραίτητες για την κατανήση του νομοσχεδίου και να μην αποσπούν την προσοχή από τις βασικές διατάξεις του. Για παράδειγμα, διατάξεις που διαβάζονται κατά κύριο λόγο από εξειδικευμένους χρήστες, όπως οι ορισμοί, μπορούν να τοποθετηθούν σε παράρτημα, καθώς αυτή η ομάδα χρηστών ξέρει που να τους αναζητήσει και που να τους βρεί. Έτσι, ο νόμος θα «μπαίνει στο θέμα» άμεσα, γεγονός που διευκολύνει την προσβασιμότητα και την κατανόησή του.

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 4582/2018 Θεματικός τουρισμός – Ειδικές μορφές τουρισμού – Ρυθμίσεις για τον εκσυγχρονισμό του θεσμικού πλαισίου στον τομέα του τουρισμού και της τουριστικής εκπαίδευσης – Στήριξη τουριστικής επιχειρηματικότητας και άλλες διατάξεις.

Άρθρο 2 Βασικές αρχές

Για τους σκοπούς του παρόντος ισχύουν τα εξής:

- 1. Αειφόρος τουριστική ανάπτυξη είναι η βιώσιμη, ισόρροπη, κοινωνική, πολιτιστική και οικονομική ανάπτυξη, η οποία, με σεβασμό στο περιβάλλον, ενισχύει την επιχειρηματικότητα, τονώνει την απασχόληση, δημιουργώντας ευκαιρίες για τους νέους, τους κοινωνικά αδύναμους και μακροχρόνια ανέργους, συμβάλλει στην ευημερία των πολιτών, αναδεικνύει τους τουριστικούς προορισμούς με βάση τα συγκριτικά πλεονεκτήματα και την πολιτισμική ταυτότητα της κάθε περιοχής, ωφελεί και ωφελείται από την αλληλέγγυα οικονομία.*
- 2. Προσβάσιμος τουρισμός είναι ο τουρισμός που οργανώνεται κατά τρόπο ώστε οι επισκέπτες – τουρίστες ανεξαρτήτως ηλικίας, στους οποίους συμπεριλαμβάνονται και άτομα με ειδικές ανάγκες, να μπορούν να προσεγγίσουν και να χρησιμοποιούν τις υποδομές, τις υπηρεσίες και τα αγαθά που διατίθενται στον τουριστικό προορισμό που επισκέπτονται, αυτόνομα, με ασφάλεια και άνεση.*
- 3. Φέρουσα ικανότητα τουρισμού είναι ο μέγιστος δυνατός αριθμός τουριστών-επισκεπτών που μπορεί να φιλοξενήσει ένας τουριστικός προορισμός με τις εκάστοτε υφιστάμενες τουριστικές εγκαταστάσεις και υποδομές του, χωρίς να προκαλείται καταστροφή του φυσικού ή δομημένου περιβάλλοντος και υποβάθμιση της ποιότητας των παρεχόμενων τουριστικών υπηρεσιών, διασφαλίζοντας ταυτόχρονα την ικανοποίηση της τοπικής κοινωνίας και των επισκεπτών - τουριστών.*
- 4. Η αρχή της ασφάλειας στον τουρισμό είναι η αρχή που επιβάλλει στους επισκέπτες – τουρίστες την τήρηση των κανόνων ασφαλείας, τη μέριμνα για τη σύναψη επαρκούς ασφαλιστικής κάλυψής τους, την ασφαλή χρήση του εξοπλισμού και την ορθή συμπεριφορά κατά την άσκηση τουριστικής δραστηριότητας αναψυχής και στις επιχειρήσεις που παρέχουν τουριστικές υπηρεσίες, την τήρηση των κανόνων ασφαλείας που προβλέπονται για τις υποδομές, τον εξοπλισμό και τον περιβάλλοντα χώρο, ώστε να αποφεύγονται ατυχήματα των επισκεπτών - τουριστών σε βάρος της σωματικής τους υγείας.*

5. Η αρχή της ποιότητας και του υψηλού επιπέδου υποδομών και υπηρεσιών επιβάλλει την εποπτεία και τον έλεγχο των επιχειρήσεων που παρέχουν τουριστικές υπηρεσίες, με σκοπό τη διατήρηση προτύπων υψηλού επιπέδου στο προϊόν ή στην υπηρεσία και τη συμφωνία, εφόσον κρίνεται αναγκαίο, προς διεθνείς ή ευρωπαϊκές προδιαγραφές.

6. Η αρχή της συνεργασίας των οικονομικών δραστηριοτήτων έχει ως βασικά εννοιολογικά στοιχεία το συνδυασμό προϊόντων και υπηρεσιών διαφορετικών τομέων της οικονομίας, όπως η αγροδιατροφή και η μεταποίηση, και τη δημιουργία προστιθέμενης αξίας με στόχο την οικονομική ανάπτυξη και τη στήριξη της απασχόλησης σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο και την ένταξη των τοπικών προϊόντων και υπηρεσιών στην ευρύτερη τουριστική αλυσίδα.

Σχόλιο: οι παραπάνω βασικές αρχές δεν έχουν προστιθέμενη αξία για τον νόμο. Είναι γενικές, ασαφείς και χωρίς νομικό περιεχόμενο. Έχουν θέση σε κείμενο πολιτικής, στην αιτιολογική έκθεση ή στην έκθεση συνεπειών ρύθμισης, αλλά δεν προσθέτουν τίποτα στο νομοθετικό κείμενο.

3.1. Ορισμοί

Πολλά νομοθετήματα περιλαμβάνουν εκτενείς ορισμούς. Ο σκοπός των ορισμών είναι να προλάβουν ερμηνευτικά διλήμματα χωρίς περιπτωσιολογική απαρίθμηση. Η βασική αρχή είναι η εξής: όταν οι όροι χρησιμοποιούνται με νόημα γνωστό και δεδομένο, νέος ορισμός είναι περιττός και ενδέχεται να γεννήσει ερμηνευτικά προβλήματα. Αν περισσότεροι νόμοι χρησιμοποιούν έναν όρο με διαφορετικό περιεχόμενο, σκόπιμο είναι να γίνεται ρητή αναφορά στο νόμο που εξηγεί τον όρο με τον τρόπο με τον οποίο πρέπει να νοηθεί στο συντασσόμενο κείμενο.

Η χρήση των ορισμών πρέπει να γίνεται με μέτρο και πάντα με σαφή εικόνα σχετικά με την διαφοροποίηση του νέου ορισμού σε σχέση με τους ισχύοντες. Επίσης, πολλές φορές οι ορισμοί υποκρύπτουν ουσιαστικές διατάξεις. Στην περίπτωση αυτή, η θέση τους στο νόμο δεν είναι στους ορισμούς αλλά στις ουσιαστικές διατάξεις.

Παράδειγμα

ΝΟΜΟΣ 4759/2020 Εκσυγχρονισμός της Χωροταξικής και Πολεοδομικής Νομοθεσίας και άλλες διατάξεις

...

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄ ΑΠΛΟΥΣΤΕΥΣΗ, ΕΠΙΤΑΧΥΝΣΗ ΚΑΙ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟΥ ΚΑΙ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ

...

Άρθρο 2 Ορισμοί - Αντικατάσταση του άρθρου 1 του ν. 4447/2016

1. Το άρθρο 1 του ν. 4447/2016 (Α' 241) αντικαθίσταται ως εξής: «Άρθρο 1 Ορισμοί 1. Για την εφαρμογή του παρόντος, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

α) Βιώσιμη ανάπτυξη: η ανάπτυξη που συνθέτει και σταθμίζει κοινωνικούς, οικονομικούς και περιβαλλοντικούς στόχους με σκοπό την: αα) επίτευξη διατηρήσιμης οικονομικής ανάπτυξης με τη δημιουργία ισχυρής παραγωγικής βάσης και έμφαση στην καινοτομία και την αύξηση της απασχόλησης, ββ) εδαφική και κοινωνική συνοχή, δίκαιη κατανομή πόρων και άρση των αποκλεισμών, γγ) προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος, της βιοποικιλότητας, του τοπίου και την αειφόρο χρήση των φυσικών πόρων.

β) Βιώσιμη χωρική ανάπτυξη: οι χωρικές, εδαφικές και περιβαλλοντικές διαστάσεις της βιώσιμης ανάπτυξης, καθώς και αυτές που σχετίζονται με την ορθολογική οργάνωση του χώρου.

γ) Σύστημα χωρικού σχεδιασμού: το κυρίως σύστημα χωρικού σχεδιασμού περιλαμβάνει το σύνολο των χωροταξικών πλαισίων και πολεοδομικών σχεδίων που περιγράφονται στις διατάξεις του παρόντος και στη λοιπή κείμενη νομοθεσία, όπως αυτά διαρθρώνονται συστηματικά και ιεραρχούνται σε επίπεδα, με βάση τη γεωγραφική κλίμακα στην οποία αναφέρονται, την αποστολή και το περιεχόμενό τους. Το ευρύτερο σύστημα χωρικού σχεδιασμού περιλαμβάνει το σύνολο των νομοθετικών και κανονιστικών πράξεων χωροταξικού και πολεοδομικού σχεδιασμού.

δ) Χωροταξικός σχεδιασμός: ο χωρικός σχεδιασμός που εκπονείται σε εθνική ή περιφερειακή κλίμακα, με τη μορφή πλαισίων, με τα οποία τίθενται οι μεσοπρόθεσμοι ή και μακροπρόθεσμοι στόχοι της ανάπτυξης και οργάνωσης του χερσαίου και θαλάσσιου χώρου, καθώς και οι κατευθύνσεις και οι αναγκαίες, όπου απαιτείται, ρυθμίσεις, για τη διαμόρφωση των οικιστικών περιοχών, των περιοχών άσκησης παραγωγικών και επιχειρηματικών δραστηριοτήτων και των προστατευόμενων περιοχών. Ο χωροταξικός σχεδιασμός είναι κυρίως στρατηγικού χαρακτήρα και περιλαμβάνει κατευθύνσεις και, όπου απαιτείται, ρυθμίσεις.

ε) Πολεοδομικός σχεδιασμός: ο χωρικός σχεδιασμός με τον οποίο τίθενται, μέσω σχεδίων, κανόνες και όροι για τη χρήση, τη δόμηση και την εν γένει εκμετάλλευση του εδάφους στον αστικό χώρο και την ύπαιθρο και περιλαμβάνει κυρίως ρυθμίσεις.

στ) Κατεύθυνση (χωρικού σχεδιασμού): κατευθυντήρια πρόβλεψη ενός πλαισίου ή σχεδίου, με την οποία επιδιώκεται η επίτευξη συγκεκριμένου αποτελέσματος και η οποία δεσμεύει, στον βαθμό και με τον τρόπο που η ίδια προσδιορίζει, τον υποκείμενο χωρικό σχεδιασμό, τις αποφάσεις έγκρισης περιβαλλοντικών όρων και τη χωροθέτηση και αδειοδότηση παραγωγικών δραστηριοτήτων. Τα αρμόδια για τον σχεδιασμό, τις εγκρίσεις και αδειοδοτήσεις όργανα οφείλουν να ακολουθούν τις κατευθύνσεις. Ο βαθμός δεσμευτικότητας μιας κατεύθυνσης είναι συνάρτηση της σαφήνειας και της κανονιστικής της πυκνότητας και διαβαθμίζεται ως εξής: (αα) υποχρέωση πλήρους ευθυγράμμισης (συμμόρφωσης), (ββ) υποχρέωση μη αντίθεσης (συμβατότητας), (γγ) υποχρέωση λήψης υπόψη αυτής από τα υποκείμενα σχέδια και όργανα χωρίς να είναι υποχρεωτική η ευθυγράμμιση ή η μη αντίθεση. Ο χαρακτήρας κάθε κατεύθυνσης, από την άποψη της δεσμευτικότητάς της, προσδιορίζεται από το κατά περίπτωση πλαίσιο ή σχέδιο, το οποίο μπορεί να προσδιορίζει και όρια ή κριτήρια για τη δυνατότητα του υποκείμενου σχεδιασμού να τροποποιήσει, συμπληρώσει ή εξειδικεύσει μια κατεύθυνση.

ζ) *Ρύθμιση (χωρικού σχεδιασμού): πρόβλεψη ενός πλαισίου ή σχεδίου που είναι δεσμευτική και αμέσως εφαρμοστέα, χωρίς να χρήζει περαιτέρω εξειδίκευσης.*

η) *Εξειδίκευση μιας κατεύθυνσης ή ρύθμισης: αναλυτικότερη διατύπωση μιας κατεύθυνσης ή ρύθμισης του υπερκείμενου σχεδιασμού από τον υποκείμενο σχεδιασμό, που μπορεί να περιλαμβάνει και διαφοροποίηση ορίων ζωνών ή περιοχών που έχουν καθοριστεί από τον υπερκείμενο σχεδιασμό.*

θ) *Συμπλήρωση μιας κατεύθυνσης ή ρύθμισης: προσθήκη νέων στοιχείων σε μια κατεύθυνση ή ρύθμιση του υπερκείμενου σχεδιασμού από τον υποκείμενο σχεδιασμό, που δεν έρχονται σε αντίθεση με τον πυρήνα της.*

ι) *Τροποποίηση μιας κατεύθυνσης ή ρύθμισης: αλλαγή ή αφαίρεση μη βασικών στοιχείων μιας κατεύθυνσης ή ρύθμισης του υπερκείμενου σχεδιασμού από τον υποκείμενο σχεδιασμό, που δεν έρχονται σε αντίθεση με τον πυρήνα της*

. ια) *Αναθεώρηση ενός πλαισίου ή σχεδίου: η αντικατάσταση ενός πλαισίου ή σχεδίου στο σύνολό του*

. ιβ) *Ανάδραση από υποκείμενο προς υπερκείμενο πλαίσιο ή σχέδιο: πρόταση για εξειδίκευση, συμπλήρωση, τροποποίηση ή άλλη αλλαγή ισχύουσας κατεύθυνσης ή ρύθμισης του υπερκείμενου πλαισίου ή σχεδίου. Οι προτάσεις ανάδρασης δεν έχουν δεσμευτικό περιεχόμενο και η υιοθέτησή τους είναι στη διακριτική ευχέρεια του υπερκείμενου πλαισίου ή σχεδίου*

.....

Ο Νόμος 4662/2020 Εθνικός Μηχανισμός Διαχείρισης Κρίσεων και Αντιμετώπισης Κινδύνων, αναδιάρθρωση της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας, αναβάθμιση συστήματος εθελοντισμού πολιτικής προστασίας, αναδιοργάνωση του Πυροσβεστικού και άλλες διατάξεις περιλαμβάνει στο άρθρο 1, 18 ορισμούς.

Άρθρο 1 Έννοιες - Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος Μέρους εφαρμόζονται οι ακόλουθοι ορισμοί:

- 1. Κίνδυνος (Hazard): ένα δυνητικά καταστροφικό γεγονός, φαινόμενο ή ανθρώπινη δραστηριότητα που μπορεί να προκαλέσει απώλειες ζωής ή τραυματισμούς, ζημιές σε περιουσίες, κοινωνικές και οικονομικές διαταραχές ή περιβαλλοντική υποβάθμιση.*
- 2. Τρωτότητα (Vulnerability): οι συνθήκες που καθορίζονται από φυσικούς, κοινωνικούς, οικονομικούς και περιβαλλοντικούς παράγοντες ή διεργασίες που αυξάνουν την ευπάθεια μιας κοινωνίας στις επιπτώσεις των κινδύνων.*
- 3. Ευπάθεια (Susceptibility): οι παράγοντες που δημιουργούν τις προϋποθέσεις για την εξέλιξη ενός κινδύνου σε καταστροφή.*
- 4. Ανθεκτικότητα (Resilience): η ικανότητα ενός συστήματος ή μιας κοινωνίας, εν δυνάμει εκτεθειμένης σε πιθανούς κινδύνους, να αντιστέκεται ή να προσαρμόζεται, με στόχο να διατηρήσει ένα αποδεκτό επίπεδο λειτουργίας και συνοχής.*

5. **Καταστροφή (Disaster):** η σοβαρή διαταραχή της λειτουργίας της κοινωνίας, που προκαλεί εκτεταμένες ανθρώπινες, υλικές και περιβαλλοντικές απώλειες, οι οποίες ξεπερνούν την ικανότητα της πληγείσας κοινωνίας να τις αντιμετωπίσει με ίδια μέσα και πόρους.
6. **Έγκαιρη προειδοποίηση (Early Warning):** η παροχή έγκαιρης ειδοποίησης και επαρκούς πληροφόρησης, μέσω των αρμόδιων φορέων, που δίνει τη δυνατότητα δρομολόγησης συγκεκριμένων δράσεων για την αποφυγή ή τη μείωση των επιπτώσεων του κινδύνου και την προετοιμασία για αποτελεσματική αντιμετώπιση.
7. **Συντονισμός (Coordination):** η οργάνωση, προτεραιοποίηση και παρακολούθηση των απαιτούμενων δράσεων, καθώς και η εξασφάλιση της διαλειτουργικότητας, της εφαρμογής των κανόνων επιχειρησιακής δράσης και της συνεργασίας μεταξύ των εμπλεκόμενων φορέων για την επίτευξη κοινού σκοπού.
8. **Πρόληψη (Prevention):** το σύνολο των δράσεων και μέτρων που στοχεύουν στην απόλυτη αποφυγή των δυνητικών επιπτώσεων των κινδύνων και στην ελαχιστοποίηση των φυσικών, τεχνολογικών καταστροφών και λοιπών απειλών.
9. **Ετοιμότητα (Preparedness):** το σύνολο δράσεων και μέτρων που λαμβάνονται εκ των προτέρων για να διασφαλίσουν αποτελεσματική αντίδραση σε περιπτώσεις καταστροφών.
10. **Αντιμετώπιση (Response):** περιλαμβάνει τις δράσεις, κατά τη διάρκεια ή αμέσως μετά την καταστροφή, για την προστασία της ζωής και της υγείας των ανθρώπων, για την αντιμετώπιση άμεσων αναγκών διαβίωσής τους και για τη διασφάλιση παροχής αρωγής και υποστήριξης για τον μετριασμό των επιπτώσεων της καταστροφής.
11. **Βραχεία αποκατάσταση (Short-term Relief):** περιλαμβάνει δράσεις μετά από μία καταστροφή με στόχο την αποκατάσταση ή τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης κατά τις πρώτες ώρες και ημέρες μετά την εκδήλωσή της.
12. **Κύκλος διαχείρισης καταστροφών (Disaster Management Cycle):** το σύνολο των τακτικών και διαχειριστικών αποφάσεων και επιχειρησιακών δραστηριοτήτων σε όλα τα στάδια και τις φάσεις του κύκλου της καταστροφής, ήτοι της πρόληψης, ετοιμότητας, αντιμετώπισης και αποκατάστασης.
13. **Οργανωμένη προληπτική απομάκρυνση πολιτών (Evacuation):** περιλαμβάνει το σύνολο των ενεργειών για την προληπτική απομάκρυνση των πολιτών που βρίσκονται σε κίνδυνο εξαιτίας της παραμονής τους πλησίον περιοχής που απειλείται από ένα καταστροφικό φαινόμενο που είναι σε εξέλιξη.
14. **Ομάδες πρώτης (1ης) απόκρισης (First Responders):** οι κατά περίπτωση καθ' ύλην και κατά τόπον αρμόδιοι, επιχειρησιακά, που επιλαμβάνονται πρώτοι του καταστροφικού συμβάντος.
15. **Εμπειρογνώμονες Πολιτικής Προστασίας (Civil Protection Experts):** ο ειδικός επιστήμονας ή το πιστοποιημένο στέλεχος σε θέματα που αφορούν στη διαχείριση και αντιμετώπιση καταστροφών και στον υπολογισμό κρίσιμων παραγόντων, όπως, η εκτίμηση της επικινδυνότητας, των εν γένει κινδύνων, της τρωτότητας, της έκθεσης στον κίνδυνο.
16. **Έκτακτη ανάγκη (Emergency):** η ξαφνική και απρόβλεπτη απειλητική κατάσταση που απαιτεί την άμεση λήψη μέτρων για την ελαχιστοποίηση των δυσμενών συνεπειών της.

17. Εθνική Πολιτική Μείωσης Κινδύνου Καταστροφών (National Hazard Mitigation Policy): σχέδιο ενεργειών που καθορίζει σε εθνικό επίπεδο τους τελικούς και ενδιάμεσους στόχους για τη μείωση της διακινδύνευσης από καταστροφές, καθώς και τους αντίστοιχους δείκτες αξιολόγησης και τα χρονοδιαγράμματα. Περιλαμβάνει όλες τις απαραίτητες ενέργειες, διαδικασίες και τα προγράμματα που αφορούν όλες τις φάσεις του κύκλου καταστροφών και ειδικότερα την πρόληψη, ετοιμότητα, αντιμετώπιση, αποκατάσταση, καθώς και την ανατροφοδότηση του σχεδιασμού σε τοπικό και εθνικό επίπεδο για τη μείωση του κινδύνου και την ενίσχυση της ανθεκτικότητας.

18. Διακινδύνευση (Risk): οι πιθανές ανθρώπινες, υλικές ή περιβαλλοντικές απώλειες σε καθορισμένη χρονική περίοδο, οι οποίες είναι αποτέλεσμα του συνδυασμού κινδύνων, συνθηκών τρωτότητας και ανεπάρκειας ικανότητας ή κατάλληλων μέτρων για την μείωση αρνητικών συνεπειών.

Σχόλιο: οι ορισμοί αυτοί θυμίζουν λεξικό ή γλωσσάρι όρων πολιτικής προστασίας παρά νομικούς ορισμούς με θέση σε νομικό κείμενο. Οι ορισμοί αυτοί εξηγούν την έννοια των όρων, χωρίς όμως να προκύπτει πως η έννοια αυτή διαφοροποιείται από τον ισχύοντα ή κοινό ορισμό τους ή γιατί είναι απαραίτητη στο συγκεκριμένο κείμενο. Επιπλέον, πολλοί από τους ορισμούς επαναλαμβάνουν ουσιαστικές διατάξεις του νόμου ή υποκρύπτουν κανόνες, επομένως η θέση τους δεν είναι στους ορισμούς αλλά στις ουσιαστικές διατάξεις.

Βασικό ζητούμενο για τον νομοτέχνη συνιστά ο εντοπισμός των εννοιών που διαδραματίζουν κεντρικό ρόλο στο νομοσχέδιο και η διερεύνηση αν απαιτείται ο εκ νέου ορισμός τους λόγω διαφοροποίησης από τη συνήθη ή ήδη ορισμένη έννοια του όρου. Εκτενείς ορισμοί που δεν είναι απαραίτητοι αποπροσανατολίζουν το κοινό του νόμου και δεν υπηρετούν την αποτελεσματικότητά.

Παράδειγμα

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 4886 Εκσυγχρονισμός του δικαίου ανταγωνισμού για την ψηφιακή εποχή - Τροποποίηση του ν. 3959/2011 και ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11ης Δεκεμβρίου 2018 για την παροχή αρμοδιοτήτων στις αρχές ανταγωνισμού των κρατών μελών, ώστε να επιβάλλουν αποτελεσματικότερα τους κανόνες και για τη διασφάλιση της εύρυθμης λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς και άλλες διατάξεις.

Άρθρο 3 Ορισμοί

1. Όπου στον παρόντα νόμο, καθώς και στον ν. 3959/ 2011 (Α' 93) γίνεται αναφορά στην Επιτροπή Ανταγωνισμού και σε απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού, νοείται η Ολομέλεια της Επιτροπής Ανταγωνισμού.
2. Όπου στον παρόντα νόμο, καθώς και στον ν. 3959/ 2011, γίνεται αναφορά στα Μέλη της Επιτροπής Ανταγωνισμού, νοούνται οι Πρόεδρος, Αντιπρόεδρος, Εισηγητές, τακτικά και αναπληρωματικά Μέλη της Επιτροπής Ανταγωνισμού

Σχόλιο: Ο νόμος αυτός έχει ένα πολύ μικρό αριθμό ορισμών και εισάγει στην ουσία διευκρινίσεις που αφορούν το κείμενο του συγκεκριμένου νόμου. Ο υπό 1 ορισμός έχει νόημα καθώς αναφορά γίνεται στην Ολομέλεια και όχι άλλες συνθέσεις της Επιτροπής. Ο υπο 2 ορισμός είναι πιο ασαφής καθώς αναφέρεται σε όλα τα μέλη της Επιτροπής. Ποιό είναι επομένως το στοιχείο που διευκρινίζει; Αν η διευκρίνιση αφορά τα τακτικά και αναπληρωματικά μέλη, και όχι μόνο τα τακτικά, θα έπρεπε να είχε διατυπωθεί με άλλο τρόπο. Με την παρούσα μορφή δεν είναι σαφές τι σκοπό εξυπηρετεί.

Παράδειγμα

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 4582-2018 Θεματικός τουρισμός – Ειδικές μορφές τουρισμού – Ρυθμίσεις για τον εκσυγχρονισμό του θεσμικού πλαισίου στον τομέα του τουρισμού και της τουριστικής εκπαίδευσης – Στήριξη τουριστικής επιχειρηματικότητας και άλλες διατάξεις.

Άρθρο 3 Ορισμός θεματικού τουρισμού

Για την εφαρμογή του παρόντος Μέρους ως θεματικός τουρισμός νοούνται οι ειδικές μορφές τουρισμού αιεφόρου τουριστικής ανάπτυξης, που προσελκύουν επισκέπτες-τουρίστες, με ειδικά ενδιαφέροντα οι οποίοι θέλουν να βιώσουν αυθεντικές εμπειρίες και, με σεβασμό στο περιβάλλον, ενθαρρύνουν την αλληλεπίδραση των επισκεπτών-τουριστών με το φυσικό περιβάλλον, τον ανθρώπινο παράγοντα, τις περιφέρειες και τους δήμους, προωθούν την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη στις τοπικές κοινωνίες και αναδεικνύουν τα ιδιαίτερα πολιτισμικά στοιχεία του κάθε τόπου.

Σχόλιο: είναι πραγματικά απαραίτητο να οριστεί τι αποτελεί θεματικό τουρισμό; Ίσως θα είχε περισσότερη ουσία να οριστεί το πεδίο εφαρμογής του νόμου πχ σε όλες τις ειδικές μορφές τουρισμού αιεφόρου ανάπτυξης, ιδίως.... με αναφορά στις μορφές τουρισμού που περιλαμβάνονται στον νόμο. Ο ορισμός για να είναι αποτελεσματικός πρέπει να οριοθετήσει πως διαφοροποιείται ο θεματικός τουρισμός από άλλες μορφές τουρισμού. Για παράδειγμα, ο θεματικός τουρισμός περιλαμβάνει ή διαφοροποιείται από τον περιβαλλοντικό τουρισμό; Ο ορισμός αυτός δεν επιτυγχάνει να απαντήσει σε τέτοια ερωτήματα καθώς είναι φλύαρος, γενικός και ασαφής με γλώσσα που προσιδιάζει περισσότερο σε κείμενο πολιτικής παρά σε νομοθεσία. Επίσης, ο ορισμός περιλαμβάνει αναφορές σε στοιχεία που δεν έχουν νομική σημασία πχ τις αυθεντικές εμπειρίες που θέλουν να βιώσουν οι τουρίστες και αγνοεί την βασική του λειτουργία που είναι να οριοθετήσει την έννοια σε σχέση με άλλες συναφείς έννοιες (αν δεχτούμε ότι χρειάζεται οριοθέτηση). Αν υποθέσει κανείς ότι οι μορφές τουρισμού που ρυθμίζονται στο νόμο είναι οι μορφές θεματικού τουρισμού,

ο ορισμός θα μπορούσε να ορίσει την έννοια με αναφορά σε αυτές. Στην παρούσα μορφή του είναι αναποτελεσματικός και δεν εξυπηρετεί την οικονομία του κειμένου.

3.2. Διατάξεις σκοπού

Οι διατάξεις σκοπού πρέπει να είναι σύντομες και συγκεκριμένες και να παρέχουν ουσιαστική (και όχι διαδικαστική) πληροφορία σχετικά με τους στόχους της νομοθεσίας και τους συναφείς στόχους πολιτικής. Όπου είναι δυνατόν, εισάγουν μετρήσιμα κριτήρια (legislated policy targets) για την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων εφαρμογής των ρυθμίσεων.

Παράδειγμα

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 4886 Εκσυγχρονισμός του δικαίου ανταγωνισμού για την ψηφιακή εποχή - Τροποποίηση του ν. 3959/2011 και ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11ης Δεκεμβρίου 2018 για την παροχή αρμοδιοτήτων στις αρχές ανταγωνισμού των κρατών μελών, ώστε να επιβάλλουν αποτελεσματικότερα τους κανόνες και για τη διασφάλιση της εύρυθμης λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς και άλλες διατάξεις.

Άρθρο 1 Σκοπός

Σκοπός του παρόντος είναι ο εκσυγχρονισμός της νομοθεσίας για την προστασία του ελεύθερου ανταγωνισμού μέσω της ενσωμάτωσης στην ελληνική έννομη τάξη της Οδηγίας 2019/1, για την ενίσχυση των εγγυήσεων ανεξαρτησίας και των πόρων, καθώς και των εξουσιών εφαρμογής της νομοθεσίας και των προστίμων, ώστε οι αρχές ανταγωνισμού να επιβάλλουν αποτελεσματικά την ενωσιακή και την εθνική νομοθεσία περί ανταγωνισμού και να διασφαλιστεί ένας ενιαίος χώρος επιβολής των κανόνων ανταγωνισμού στην Ευρώπη.

Ταυτόχρονα, σκοπός του παρόντος είναι η επικαιροποίηση της νομοθεσίας για τον ανταγωνισμό, με την τροποποίηση και συμπλήρωση του ν. 3959/2011 (Α' 93), λαμβάνοντας υπόψη τις εξελίξεις στην ψηφιακή οικονομία για την προώθηση της προστασίας των δικαιωμάτων των μερών επί των διαδικασιών ενώπιον της Επιτροπής Ανταγωνισμού και την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας και της αποτρεπτικής δυνατότητας της Επιτροπής Ανταγωνισμού έναντι αντιανταγωνιστικών πρακτικών.

Άρθρο 2 Αντικείμενο

Αντικείμενο του παρόντος είναι ο εκσυγχρονισμός τόσο του ουσιαστικού δικαίου ανταγωνισμού όσο και των διαδικασιών εφαρμογής του ν. 3959/2011 (Α' 93) και των άρθρων 101 και 102 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην Ελλάδα, ώστε να συμβαδίζει με τις ανάγκες της ψηφιακής οικονομίας και η ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11ης Δεκεμβρίου 2018 για την παροχή αρμοδιοτήτων στις αρχές ανταγωνισμού των κρατών μελών, με στόχο την αποτελεσματικότερη επιβολή των εθνικών και ενωσιακών κανόνων ανταγωνισμού.

Σχόλιο: Ο σκοπός δεν θέτει ουσιαστικά ρυθμιστικά αποτελέσματα για το πεδίο του ανταγωνισμού. Ο «εκσυγχρονισμός» της νομοθεσίας είναι μια αφηρημένη και περιγραφική έννοια που δεν παρέχει ουσιαστική πληροφόρηση σχετικά με το τι πραγματικά επιχειρεί να επιτύχει ο νόμος. Ποιός είναι ο σκοπός που εξυπηρετεί αυτός ο εκσυγχρονισμός; Η προστασία των καταναλωτών; Η πτώση των τιμών; Η προσέλκυση επενδύσεων; Η αλλαγή των συμπεριφορών των επιχειρήσεων; Η μείωση πρακτικών που δεν είναι συμβατές με τον ελεύθερο ανταγωνισμό; Όλα τα παραπάνω;

Το βασικό πρόβλημα όμως στο παράδειγμα αυτό είναι ότι οι αναφορές σε εκσυγχρονισμό δεν θεσπίζουν ουσιαστικά κριτήρια και στόχους που μπορούν να δείξουν τι πέτυχε η νομοθεσία. Οι διαδικαστικές αναφορές (στην ενσωμάτωση της οδηγίας ή την επικαιροποίηση ή εκσυγχρονισμό της νομοθεσίας) πληρούνται σχεδόν αυτόματα με την υιοθέτηση του νομοθετικού κειμένου από την Βουλή και ουδεμία μακροπρόθεσμη χρησιμότητα έχουν από την πλευρά της ρυθμιστικής πολιτικής ή του νομοθετικού σχεδιασμού. Ρυθμιστικό αποτέλεσμα θα αποτελούσε, για παράδειγμα, η επίπτωση του ανταγωνισμού στο πλεόνασμα καταναλωτή. Αυτό αποτελεί ουσιαστικό ρυθμιστικό στόχο και μπορεί να αποτελέσει «μέτρο αποτίμησης της αποτελεσματικότητας τόσο του νόμου όσο και του έργου της Επιτροπής Ανταγωνισμού. Παράλληλα, το μέτρο είναι ορισμένο εκ των προτέρων και σαφές σε όλους αλλά και η νομοθετική παρέμβαση και το αποτέλεσμα της γίνεται ευρέως αντιληπτό και κατανοητό από το κοινό.

ΑΝΑΔΙΑΤΥΠΩΣΗ

Άρθρο 1 Σκοπός

Σκοπός του παρόντος είναι ο εκσυγχρονισμός της νομοθεσίας για την προστασία του ελεύθερου ανταγωνισμού με απώτερο στόχο την βελτίωση του καταναλωτικού πλεονάσματος κατά 5% κάθε πέντε έτη.

Άρθρο 2 Αντικείμενο

Αντικείμενο του παρόντος είναι η ανάθεση νέων αρμοδιοτήτων στην αρχή ανταγωνισμού για την χαρτογράφηση παραβάσεων του ανταγωνισμού, η αυστηροποίηση των προστίμων για την αποτροπή παραβάσεων και η αποτελεσματικότερη επιβολή των κανόνων μέσα από α'λυξηση πόρων.

Με την αναδιατύπωση αυτή ο σκοπός αναφέρει το ρυθμιστικό αποτέλεσμα που επιδιώκεται (βελτίωση του καταναλωτικού πλεονάσματος). Επιπλέον, το καθιστά μετρήσιμο (5%) και ορίζει και το χρονικό διάστημα αναφοράς (πέντε έτη). Ο σκοπός, εκφρασμένος με αυτόν τον τρόπο, δείχνει με συγκεκριμένο και μετρήσιμο τρόπο τι πρέπει να επιτευχθεί. Το αντικείμενο παραθέτει τις «τεχνικές» ή τα «εργαλεία» που χρησιμοποιεί η νομοθεσία για να πετύχει αυτό τον στόχο. Στην συγκεκριμένη περίπτωση, «εργαλεία» αποτελεί η χαρτογράφηση αγορών, η αυστηροποίηση των

προστίμων και η αποτελεσματικότερη επιβολή των κανόνων. Επομένως, όταν κάποιος επιχειρήσει να αξιολογήσει την αποτελεσματικότητα αυτού του νόμου θα πρέπει να εξακριβώσει αν επιτεύχθηκε ο στόχος και αν τα μέσα που χρησιμοποιήθηκαν συνέβαλαν σε αυτό. Για παράδειγμα, αξιοποιήθηκαν σωστά οι νέες αρμοδιότητες; Βοήθησαν στην επίτευξη του στόχου; Ήταν αποτελεσματική η αύξηση των προστίμων ή αγνοήθηκαν από την αγορά ή δεν εφαρμόστηκαν από την Αρχή Ανταγωνισμού;

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 4936-2022 Εθνικός Κλιματικός Νόμος - Μετάβαση στην κλιματική ουδετερότητα και προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, επείγουσες διατάξεις για την αντιμετώπιση της ενεργειακής κρίσης και την προστασία του περιβάλλοντος.

Άρθρο 1 Σκοπός

1. Σκοπός του παρόντος νόμου είναι η δημιουργία ενός συνεκτικού πλαισίου για τη βελτίωση της προσαρμοστικής ικανότητας και της κλιματικής ανθεκτικότητας της χώρας και τη διασφάλιση της σταδιακής μετάβασης της χώρας στην κλιματική ουδετερότητα έως το έτος 2050, με τον πλέον περιβαλλοντικά βιώσιμο, κοινωνικά δίκαιο και οικονομικά αποδοτικό τρόπο. Οι θεσπιζόμενες πολιτικές και τα μέτρα για τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής έχουν ως στόχο τη μείωση των εκπομπών και την αύξηση των απορροφήσεων, την ενίσχυση της ασφάλειας δικαίου στους επενδυτές και τους πολίτες, και την ομαλή μετάβαση της οικονομίας και της κοινωνίας στην κλιματική ουδετερότητα.
2. Προκειμένου να επιτευχθεί ο μακροπρόθεσμος στόχος κλιματικής ουδετερότητας της παρ. 1, ορίζονται ως ενδιάμεσοι κλιματικοί στόχοι για τα έτη 2030 και 2040 η μείωση των καθαρών ανθρωπογενών εκπομπών αερίων θερμοκηπίου κατά τουλάχιστον πενήντα πέντε τοις εκατό (55%) και ογδόντα τοις εκατό (80%), αντίστοιχα, σε σύγκριση με τα επίπεδα του έτους 1990, λαμβάνοντας υπόψη τις προβλέψεις του Εθνικού Σχεδίου για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ) το οποίο καταρτίζεται σύμφωνα με το άρθρο 3 του Κανονισμού (ΕΕ) 2018/1999 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11ης Δεκεμβρίου 2018 για τη διακυβέρνηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Δράσης για το Κλίμα (L 328) και ειδικότερα με τη διαδικασία του άρθρου 5 της υπ' αρ. 31/30.9.2019 Πράξης του Υπουργικού Συμβουλίου (Α' 147), περί κύρωσης του ΕΣΕΚ.

Άρθρο 2 Αντικείμενο

1. Με τον παρόντα θεσπίζονται μέτρα και πολιτικές για την προσαρμογή της χώρας στην κλιματική αλλαγή και τη διασφάλιση της πορείας απανθρακοποίησης έως το έτος 2050. Ειδικότερα, θεσπίζονται:
 - α) μέτρα και πολιτικές για την ενίσχυση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή με το μικρότερο δυνατό κόστος,
 - β) ενδιάμεσοι στόχοι μετριασμού των ανθρωπογενών εκπομπών για τα έτη 2030 και 2040,
 - γ) δείκτες παρακολούθησης της προόδου προς επίτευξη των σχετικών στόχων,
 - δ) διαδικασίες αξιολόγησης και αναπροσαρμογής των στόχων και λήψης πρόσθετων μέτρων, και

ε) μέτρα για τον μετριασμό των εκπομπών από την ηλεκτροπαραγωγή, τον κτιριακό τομέα, τις μεταφορές και τις επιχειρήσεις.

2. Στον παρόντα προβλέπεται, επίσης, η δημιουργία μηχανισμού κατάρτισης προϋπολογισμών άνθρακα για τους βασικούς τομείς της οικονομίας και του συστήματος διακυβέρνησης και συμμετοχής για την ανάληψη κλιματικής δράσης

Σχόλιο: Η παραπάνω διάταξη σκοπού και περιεχομένου παρέχει πληροφορίες τόσο σχετικά με το ρυθμιστικό αποτέλεσμα (μετάβαση της χώρας στην κλιματική ουδετερότητα ... με τον πλέον περιβαλλοντικά βιώσιμο, κοινωνικά δίκαιο και οικονομικά αποδοτικό τρόπο) αλλά επίσης θεσπίζει χρονικό όριο (έως το έτος 2050) και θέτει σαφείς και μετρήσιμους στόχους (μείωση των καθαρών ανθρωπογενών εκπομπών αερίων θερμοκηπίου κατά τουλάχιστον πενήντα πέντε τοις εκατό (55%) και ογδόντα τοις εκατό (80%) σε σύγκριση με τα επίπεδα του έτους 1990). Το αντικείμενο του νόμου είναι περιγραφικό και παρουσιάζει τις «τεχνικές» που χρησιμοποιούνται για την επίτευξη του στόχου. Σε ό,τι αφορά τα μέτρα και τις πολιτικές (και μόνι) και θέτει ποιοτικά κριτήρια για την αξιολόγησή τους καθώς αναφέρεται στην προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή με το μικρότερο δυνατό κόστος.

ΝΟΜΟΣ 4759/2020 Εκσυγχρονισμός της Χωροταξικής και Πολεοδομικής Νομοθεσίας και άλλες διατάξεις

...

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α' ΑΠΛΟΥΣΤΕΥΣΗ, ΕΠΙΤΑΧΥΝΣΗ ΚΑΙ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟΥ ΚΑΙ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ

Άρθρο 1 Σκοπός

Σκοπός των διατάξεων του παρόντος κεφαλαίου είναι η απλούστευση και επιτάχυνση της διαδικασίας κατάρτισης, αναθεώρησης και τροποποίησης χωροταξικών πλαισίων και πολεοδομικών σχεδίων κάθε επιπέδου, καθώς και η διασαφήνιση των μεταξύ τους σχέσεων.

Σχόλιο: Η παραπάνω διάταξη σκοπού περιγράφει τα μέσα που χρησιμοποιεί ο νόμος για να παρέμβει ή να αλλάξει το ισχύον δίκαιο (απλούστευση, επιτάχυνση, αναθεώρηση κλπ) χωρίς όμως να παρέχει μετρήσιμα στοιχεία σχετικά με τον στόχο της νομοθεσίας, τις αλλαγές που θα επέλθουν στην κοινωνία και στην έννομη τάξη μέσα από την απλούστευση και βελτίωση της αποτελεσματικότητας του χωροταξικού και πολεοδομικού σχεδιασμού.

3.3. Ουσιαστικές διατάξεις

Οι ουσιαστικές διατάξεις αποτελούν την «καρδιά» του νόμου και πρέπει να πληρούν τις κατωτέρω προϋποθέσεις:

- α) να είναι απαραίτητες για τη ρύθμιση του θέματος,
- β) να είναι κατάλληλες για την επίτευξη του στόχου της νομοθεσίας,
- γ) να εισάγουν επιταγές, απαγορεύσεις, κυρώσεις ή διαδικασίες, δηλαδή νομικές ρυθμίσεις και όχι διαπιστώσεις, εξαγγελίες, διαβεβαιώσεις και αιτιολογίες,
- δ) να μην εισάγουν παρεκκλίσεις από πάγιες ή πρόσφατες διατάξεις χωρίς σοβαρό λόγο. Όταν αυτό συμβαίνει, η αιτιολογική έκθεση του νομοσχεδίου τεκμηριώνει αναλυτικά τους λόγους που επιβάλλουν τη θέσπισή τους,
- ε) να μην περιέχουν διατάξεις άσχετες με το κύριο αντικείμενο του νόμου (άρθρο 74 παρ. 5 του Συντάγματος) και
- στ) να μην συγχέονται με οργανωτικές ή διαδικαστικές διατάξεις.

Οι αποτελεσματικές ουσιαστικές διατάξεις πρέπει να παρεμβαίνουν με σαφή τρόπο (ανάλογα με το νομοθέτημα) θεσπίζοντας δικαιώματα ή υποχρεώσεις, πρότυπα, διαδικασίες κλπ. με τρόπο που να είναι κατανοητός και σαφής στους χρήστες. Φλύαρες διατάξεις που αναφέρονται σε προθέσεις δεν έχουν θέση στην νομοθεσία.

Επιπλέον, οι ουσιαστικές διατάξεις αποτελούν τα βασικά «μηνύματα» της νομοθεσίας. Πρέπει να είναι στοχευμένες, σαφείς και κατανοητές. Είναι σημαντικό να προτεραιοποιούνται, να οργανώνονται και να διατυπώνονται λαμβάνοντας υπόψη τους χρήστες της νομοθεσίας και με τρόπο ώστε τα μηνύματα να είναι σαφή, κατανοητά και προσβάσιμα στους αποδέκτες.

Τέλος, οι ουσιαστικές διατάξεις πρέπει να παρέχουν όλες τις πληροφορίες που είναι απαραίτητες για να κατανοήσει κανείς τι πρέπει ή δεν πρέπει να πράξει. Αυτό δνε σημαίνει ότι πρέπει να εξαντλούν κάθε λεπτομέρεια, αλλά πρέπει να απαντούν όλα τα βασικά ερωτήματα που έχει κάποιος σχετικά με το νέο κανόνα και όχι να εγείρουν ερωτήματα που θα μείνουν αναπάντητα.

Παράδειγμα

Άρθρο 26 Ξενώνες φιλοξενίας γυναικών - θυμάτων έμφυλης βίας και πολλαπλών διακρίσεων

1. Στους Ο.Τ.Α. α' βαθμού και στα νομικά πρόσωπα αυτών και στα νομικά πρόσωπα με αντικείμενο θέματα ισότητας που εποπτεύονται από το Υπουργείο Εσωτερικών, μπορεί να συνιστάται οργανική μονάδα, με τον τίτλο «Ξενώνας Φιλοξενίας Κακοποιημένων Γυναικών», με αρμοδιότητα την παροχή ασφαλούς διαμονής σε γυναίκες-θύματα έμφυλης βίας, σε γυναίκες που υφίστανται πολλαπλές διακρίσεις και στα τέκνα τους μέχρι την ηλικία που προβλέπεται στον κανονισμό εσωτερικής λειτουργίας των Ξενώνων. Ο Ξενώνας υπάγεται στη

διεύθυνση που ασκεί αρμοδιότητες κοινωνικής προστασίας ή κοινωνικής υπηρεσίας, όταν έχει συσταθεί στους Ο.Τ.Α. α' βαθμού και τα νομικά πρόσωπα αυτών.

2. Ο Ξενώνας στελεχώνεται κατ' ελάχιστον από: α) έναν (1) κοινωνικό λειτουργό κατηγορίας ΠΕ ή ΤΕ, β) έναν (1) κοινωνιολόγο κατηγορίας ΠΕ, γ) έναν (1), ψυχολόγο κατηγορίας ΠΕ, δ) έναν (1) παιδαγωγό ή παιδοψυχολόγο κατηγορίας ΠΕ, ε) έναν (1) διοικητικό κατηγορίας ΠΕ ή ΤΕ ή διοικητικό, γραμματέα κατηγορίας ΔΕ, στ) δύο (2) φύλακες κατηγορίας ΔΕ ή ΥΕ και ζ) έναν (1) γενικών καθηκόντων κατηγορίας ΥΕ, οι οποίοι απασχολούνται είτε με σχέση δημοσίου δικαίου είτε με σχέση εξαρτημένης εργασίας αορίστου ή ορισμένου χρόνου.

3. Ο Ξενώνας παρέχει ασφαλή διαμονή, ψυχολογική και κοινωνική υποστήριξη από εξειδικευμένο επιστημονικό προσωπικό και διευκολύνει την πρόσβαση σε νομικές συμβουλές με την παραπομπή στα Συμβουλευτικά Κέντρα Γυναικών της Γ.Γ.Ι.Φ., των νομικών προσώπων για θέματα ισότητας που εποπτεύονται από το Υπουργείο Εσωτερικών, των Ο.Τ.Α. α' βαθμού και των νομικών προσώπων αυτών. Οι Ξενώνες λειτουργούν καθημερινά, σε εικοσιτετράωρη βάση και καθόλη τη διάρκεια του έτους.

4. Στους Ξενώνες παραπέμπονται γυναίκες θύματα έμφυλης βίας, με πρωτοβουλία των Συμβουλευτικών Κέντρων Γυναικών, των κοινωνικών υπηρεσιών των δήμων και των υπηρεσιών του Εθνικού Κέντρου Κοινωνικής Αλληλεγγύης (Ε.Κ.Κ.Α.). Οι φορείς του προηγούμενου εδαφίου διαβιβάζουν το συντομότερο δυνατόν το ιστορικό των κακοποιημένων γυναικών στο επιστημονικοπροσωπικό του οικείου Ξενώνα. Το τελευταίο προβαίνει στη δημιουργία φακέλου για κάθε περιστατικό και εισηγείται στην αρμόδια υπηρεσία του οικείου Ο.Τ.Α. α' βαθμού την παραμονή ή τη μη παραμονή των γυναικών σε αυτόν, με σκοπό τη λήψη σχετικής απόφασης.

5. Η διαμονή στον Ξενώνα των γυναικών θυμάτων έμφυλης βίας και των ανήλικων τέκνων τους μέχρι την ηλικία που προβλέπεται με τον κανονισμό εσωτερικής λειτουργίας των Ξενώνων έχει μεταβατικό και προσωρινό χαρακτήρα. Η διάρκεια της διαμονής στον Ξενώνα ορίζεται μέχρι τρεις (3) μήνες. Με απόφαση της Ομάδας Διοίκησης Έργου του οικείου Ξενώνα ή της αρμόδιας υπηρεσίας του οικείου Ο.Τ.Α. α' βαθμού, έπειτα από σχετική εισήγηση του επιστημονικού προσωπικού του οικείου Ξενώνα η διάρκεια μπορεί να παραταθεί για άλλους τρεις (3) μήνες.

6. Η χρήση των Ξενώνων και των υπόλοιπων δομών προστασίας παρέχεται και σε αλλοδαπές, ανεξάρτητα από το αν διαθέτουν νομιμοποιητικά έγγραφα για την παραμονή τους στη χώρα.

7. Για τη σύσταση και στελέχωση των Ξενώνων τα αρμόδια όργανα προβαίνουν στις απαραίτητες τροποποιήσεις των οργανισμών εσωτερικής υπηρεσίας των Ο.Τ.Α. α' βαθμού και των νομικών τους προσώπων, καθώς και των κανονισμών λειτουργίας των νομικών προσώπων του Υπουργείου Εσωτερικών, αντίστοιχα.

Ανάλυση/σχολιασμός:

Αυτή είναι μια σημαντική ουσιαστική διάταξη που εισάγει ένα νέο θεσμό, τους ξενώνες φιλοξενίας κακοποιημένων γυναικών. Η διάταξη αυτή για να είναι αποτελεσματική πρέπει να ρυθμίζει με πληρότητα το αντικείμενο παρέχοντας την

βασική πληροφορία που απαιτείται. Παραπάνω αναλύεται κάθε διάταξη με κριτήριο τους χρήστες και τα ρυθμιστικά μηνύματα που περιλαμβάνονται.

Παρ. 1: Το βασικό μήνυμα της παρ 1 – και του άρθρου - είναι η σύσταση «Ξενώνων Φιλοξενίας Κακοποιημένων Γυναικών» για την παροχή ασφαλούς διαμονής σε γυναίκες-θύματα έμφυλης βίας, σε γυναίκες που υφίστανται πολλαπλές διακρίσεις και στα τέκνα τους. Το μήνυμα αυτό απευθύνεται πρωτίστως στις/στους ωφελούμενους/ες προς όφελος των οποίων συστήνονται οι δομές και δευτερευόντως στα στελέχη της τοπικής αυτοδιοίκησης που θα πρέπει να αναλάβουν δράση για την υλοποίησή τους. Με τον τρόπο με τον οποίο είναι διατυπωμένο το άρθρο, το βασικό μήνυμα είναι «θαμμένο» μέσα σε διοικητική πληροφορία που απευθύνεται κυρίως στους εφαρμοστές της νομοθεσίας και μόνο παρεπιπτόντως στους ωφελούμενους από αυτή.

Παράδειγμα κακής ρύθμισης και νομοτεχνικής επικοινωνίας:

*γυναίκες-θύματα έμφυλης βίας, σε γυναίκες που υφίστανται πολλαπλές διακρίσεις και στα τέκνα τους **μέχρι την ηλικία που προβλέπεται στον κανονισμό εσωτερικής λειτουργίας των Ξενώνων.***

Ο προσδιορισμός των ωφελούμενων αποτελεί βασικό μήνυμα της νομοθεσίας και όχι λεπτομέρεια. Επιπλέον, είναι ιδιαίτερα κρίσιμο καθώς απευθύνεται στην βασική ομάδα χρηστών και καθορίζει ποιός μπορεί να έχει πρόσβαση στην συγκεκριμένη δομή. Το γεγονός ότι υπάρχει όριο ηλικίας για τα ανήλικα τέκνα θυμάτων έμφυλης βίας δεν είναι δευτερεύον αλλά βασικό μήνυμα, καθώς μπορεί να τους αφαιρεί το δικαίωμα να έχουν πρόσβαση στις δομές. Επομένως, αυτό θα έπρεπε να αναφέρεται ρητά στην νομοθεσία. Επιπλέον, ένα θύμα έμφυλης βίας που αποζητά πρόσβαση σε ξενώνες ενδεχομένως να μην έχει τον χρόνο, την ψυχική ηρεμία ή τις υποδομές για να αναζητήσει τους **κανονισμούς εσωτερικής λειτουργίας των Ξενώνων** και αν διευκρινίσει αν είναι επιλέξιμη.

Παρ. 2. Βασικό μήνυμα της παρ. 2 είναι η στελέχωση των ξενώνων και οι ειδικότητες που μπορούν να απασχοληθούν σε αυτούς. Αποτελεί «διοικητικό» μήνυμα που αφορά τους εφαρμοστές της νομοθεσίας.

Παρ. 3. Βασικό μήνυμα της παρ. 3 είναι η αποστολή των ξενώνων. Αποτελεί ένα από τα βασικότερα μηνύματα του άρθρου ιδίως για το βασικό κοινό στόχο και πρέπει να προτεραιοποιηθεί.

Παρ. 4. Βασικό μήνυμα της παρ. 4 είναι οι ωφελούμενοι των ξενώνων. Αποτελεί ένα από τα βασικότερα μηνύματα του άρθρου για την ομάδα στόχο αλλά και για τους εφαρμοστές και πρέπει να προτεραιοποιηθεί. Το άρθρο αναφέρεται επίσης στην

διαδικασία παραπομπής στους ξενώνες με τρόπο που αφορά μόνο εργαζόμενους σε ξενώνες. Μηνύματα που αφορούν διαφορετικά κοινά συγχέονται καθιστώντας το τελικό μήνυμα ασαφές και μη στοχευμένο.

Παρ. 5. Βασικό μήνυμα της παρ. 5 είναι ο προσωρινός χαρακτήρας της διαμονής στον ξενώνα για σύνολο τριών μηνών με δυνατότητα παράτασης επιπλέον τριών μηνών. Η πληροφορία αυτή είναι πολύ βασική για πιθανούς ωφελούμενους. Το βασικό μήνυμα, δηλαδή η διάρκεια της διαμονής είναι «θαμμένη» μέσα σε άλλες πληροφορίες οι περισσότερες από τις οποίες δεν έχουν κανονιστικό χαρακτήρα ή δεν είναι ιδιαίτερης σημασίας.

Παράδειγμα κακής νομοτεχνικής επικοινωνίας:

Η διαμονή στον Ξενώνα των γυναικών θυμάτων έμφυλης βίας και των ανήλικων τέκνων τους μέχρι την ηλικία που προβλέπεται με τον κανονισμό εσωτερικής λειτουργίας των Ξενώνων έχει μεταβατικό και προσωρινό χαρακτήρα. Η φράση αυτή δεν έχει κανονιστικό περιεχόμενο και δεν εισφέρει κάποια χρήσιμη πληροφορία. Δεν προσθέτει τίποτα στην διάταξη και απλά αποπροσανατολίζει τον αναγνώστη από το «κύριο» μήνυμα.

Παρ. 6. Βασικό μήνυμα σχετικά με τις ωφελούμενες, πολύ σημαντικό.

Παρ. 7. Υποχρέωση των «αρμόδιων οργάνων» να τροποποιήσουν τους οργανισμούς εσωτερικής υπηρεσίας των ΟΤΑ. Το μήνυμα είναι ασαφές καθώς δεν εξειδικεύει το κοινό στο οποίο αναφέρεται.

ΑΝΑΔΙΑΤΥΠΩΣΗ

1. Συνίστανται «Ξενώνες Φιλοξενίας Κακοποιημένων Γυναικών» στους ΟΤΑ α' βαθμού.
2. Οι ξενώνες απευθύνονται σε γυναίκες-θύματα έμφυλης βίας, σε γυναίκες που υφίστανται πολλαπλές διακρίσεις και στα τέκνα τους μέχρι την ηλικία των XXXX ετών και σε αλλοδαπές, ανεξάρτητα από το αν διαθέτουν νομιμοποιητικά έγγραφα για την παραμονή τους στη χώρα.
3. Οι ξενώνες παρέχουν ασφαλή διαμονή, ψυχολογική και κοινωνική υποστήριξη από εξειδικευμένο επιστημονικό προσωπικό και διευκολύνουν την πρόσβαση σε νομικές συμβουλές με παραπομπή στα Συμβουλευτικά Κέντρα Γυναικών της Γ.Γ.Ι.Φ.
4. Οι Ξενώνες λειτουργούν καθημερινά, σε εικοσιτετράωρη βάση και καθόλη τη διάρκεια του έτους.

5. Η διάρκεια διαμονής σε Ξενώνες των ωφελούμενων ορίζεται σε τρεις (3) μήνες. Η διαμονή μπορεί να παραταθεί για άλλους τρεις (3) μήνες με απόφαση της Ομάδας Διοίκησης Έργου του Ξενώνα ή της αρμόδιας υπηρεσίας του οικείου Ο.Τ.Α. μετά από εισήγηση του επιστημονικού προσωπικού του Ξενώνα
6. Θύματα έμφυλης βίας παραπέμπονται στους ξενώνες από Συμβουλευτικά Κέντρα Γυναικών, τις κοινωνικές υπηρεσίες των δήμων και τις υπηρεσίες του Εθνικού Κέντρου Κοινωνικής Αλληλεγγύης (Ε.Κ.Κ.Α.). Η απόφαση για την παραμονή ή μη θυμάτων σε ξενώνα λαμβάνεται από την αρμόδια υπηρεσία του Ο.Τ.Α. α' βαθμού μετά από εισήγηση του επιστημονικού προσωπικού του ξενώνα.
7. Οι ξενώνες συνίστανται ως υπηρεσιακή μονάδα στους Ο.Τ.Α. α' βαθμού, στα νομικά πρόσωπα αυτών και στα νομικά πρόσωπα με αντικείμενο θέματα ισότητας που εποπτεύονται από το Υπουργείο Εσωτερικών. Ο Ξενώνας υπάγεται στη διεύθυνση που ασκεί αρμοδιότητες κοινωνικής προστασίας ή κοινωνικής υπηρεσίας, όταν έχει συσταθεί στους Ο.Τ.Α. α' βαθμού και τα νομικά πρόσωπα αυτών.
8. Κάθε Ξενώνας στελεχώνεται κατ' ελάχιστον από: α) έναν (1) κοινωνικό λειτουργό κατηγορίας ΠΕ ή ΤΕ, β) έναν (1) κοινωνιολόγο κατηγορίας ΠΕ, γ) έναν (1), ψυχολόγο κατηγορίας ΠΕ, δ) έναν (1) παιδαγωγό ή παιδοψυχολόγο κατηγορίας ΠΕ, ε) έναν (1) διοικητικό κατηγορίας ΠΕ ή ΤΕ ή διοικητικό, γραμματέα κατηγορίας ΔΕ, στ) δύο (2) φύλακες κατηγορίας ΔΕ ή ΥΕ και ζ) έναν (1) γενικών καθηκόντων κατηγορίας ΥΕ, οι οποίοι απασχολούνται είτε με σχέση δημοσίου δικαίου είτε με σχέση εξαρτημένης εργασίας αορίστου ή ορισμένου χρόνου.
9. Για τη σύσταση και στελέχωση των Ξενώνων τα αρμόδια όργανα προβαίνουν στις απαραίτητες τροποποιήσεις των οργανισμών εσωτερικής υπηρεσίας των Ο.Τ.Α. α' βαθμού και των νομικών τους προσώπων, καθώς και των κανονισμών λειτουργίας των νομικών προσώπων του Υπουργείου Εσωτερικών, αντίστοιχα.

Σχόλιο: με την προτεινόμενη αναδιατύπωση έχουν διαχωριστεί τα επιμέρους «μηνύματα» που περιλαμβάνονται στην νομοθεσία, ώστε να μην μπερδεύονται και έχουν προτεταιοποιηθεί με κριτήριο την σημασία τους για την κατανόηση του νέου θεσμού και τις ομάδες χρηστών στις οποίες απευθύνονται. Τα μηνύματα έχουν ομαδοποιηθεί με βάση τις ομάδες χρηστών, δηλαδή πρώτον τους ωφελούμενους και δευτερευόντως τους εφαρμοστές. Οι δυο αυτές ομάδες μηνυμάτων θα μπορούσαν να αποτελέσουν και αντικείμενο διαφορετικών άρθρων.

Συνήθη λάθη στην δομή της νομοθεσίας και των ρυθμιστικών μηνυμάτων είναι η προτεραιοποίηση συγκεκριμένων κοινών που ενδιαφέρονται για επιμέρους διατάξεις, ουσιαστικές διατάξεις που είναι «θαμμένες» μέσα σε άσχετα θέματα, η προτεραιοποίηση διοικητικών και οργανωτικών διατάξεων, η εξαντλητική λεπτομέρεια που, όταν προηγείται των ουσιαστικών διατάξεων, δυσχεραίνει την πρόσβαση στα βασικά ρυθμιστικά μηνύματα. Ο εντοπισμός των βασικών χρηστών της νομοθεσίας και η προτεραιοποίηση των ρυθμιστικών μηνυμάτων με βάση τις επιχειρούμενες αλλαγές και τους χρήστες είναι η βασική κατεύθυνση για την δομή νομοθεσίας που θα είναι αποτελεσματική.

Παράδειγμα

Άρθρο 38 Εισαγωγή Συστήματος Κινήτρων και Αντικινήτρων για την εγγραφή του πληθυσμού σε προσωπικό ιατρό και την τήρηση της διαδικασίας του συστήματος παραπομπών

Καθιερώνεται σύστημα εφαρμογής κινήτρων για την ενθάρρυνση εγγραφής των πολιτών σε προσωπικό ιατρό και την τήρηση της διαδικασίας του συστήματος παραπομπών. Ομοίως, καθιερώνεται σύστημα συνεπειών («αντικινήτρων») για τη μη εγγραφή των πολιτών σε προσωπικό ιατρό και τη μη τήρηση της διαδικασίας του συστήματος παραπομπών. Τα κίνητρα και αντικίνητρα αφορούν, ιδίως, στις υπηρεσίες που αποζημιώνονται από τον Εθνικό Οργανισμό Παροχής Υπηρεσιών Υγείας (Ε.Ο.Π.Υ.Υ.), στους όρους πρόσβασης στις δημόσιες δευτεροβάθμιες και τριτοβάθμιες δομές υγείας, στο ύψος ή στην έκπτωση της συμμετοχής, του πολίτη σε πράξεις που αποζημιώνονται από τον Ε.Ο.Π.Υ.Υ. ή στη φαρμακευτική δαπάνη, στην κατά προτεραιότητα πρόσβαση του πολίτη σε αυτές τις υπηρεσίες και, γενικώς, στην επιβράβευση των πολιτών που επιλέγουν να εγγραφούν σε προσωπικό ιατρό.

Σχόλιο: η παραπάνω διάταξη ανακοινώνει την εισαγωγή κινήτρων χωρίς να τα θεσπίζει. Η διάταξη είναι κενή ρυθμιστικού περιεχομένου και δεν έχει θέση στο νόμο.

Άρθρο 5 Επιχειρήσεις τουρισμού υπαίθρου

1. Ως επιχειρήσεις τουρισμού υπαίθρου νοούνται οι επιχειρήσεις που παρέχουν μία ή παραπάνω από τις εξής υπηρεσίες:

α) παροχή υπηρεσιών επίδειξης, ενημέρωσης, παρακολούθησης ή συμμετοχής σε δράσεις, ενέργειες ή δραστηριότητες, που προωθούν την επαφή των επισκεπτών-τουριστών με την τοπική παραγωγική βάση και την ύπαιθρο,

β) παραγωγή, έκθεση ή και πώληση παραδοσιακών τοπικών προϊόντων, καθώς και τοπικών εδεσμάτων και προϊόντων λαϊκής τέχνης της περιοχής τους,

γ) διαμονή και φιλοξενία σε συνδυασμό με κάποια από τις ανωτέρω υπηρεσίες,

δ) λοιπές δράσεις, ενέργειες ή δραστηριότητες που μπορεί να αναπτυχθούν με στόχο την ψυχαγωγία των επισκεπτών-τουριστών, μέσω της επαφής τους με το φυσικό κοινωνικό και πολιτιστικό περιβάλλον της υπαίθρου.

2. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Τουρισμού και των κατά περίπτωση συναρμοδίων Υπουργών καθορίζονται οι ειδικότεροι όροι λειτουργίας των επιχειρήσεων της παραγράφου 1, ως επιχειρήσεων τουρισμού υπαίθρου, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

Σχόλιο: το παρόν άρθρο ορίζει με γενικό τρόπο τις υπηρεσίες που μπρούν να παρέχουν οι επιχειρήσεις τουρισμού υπαίθρου και παρέχει εξουσιοδότηση για τον ορισμό τω όρων λειτουργίας και «κάθε άλλο σχετικό θέμα». Οι όροι λειτουργίας όμως αποτελούν την καρδιά του ζημήτος και το βασικό θέμα που απασχολεί όσους ενδέχεται να ενδιαφέρονται για υπηρεσίες τουρισμού υπαίθρου. Η διάταξη δεν έχει ουσιαστικό περιεχόμενο και παρέχει μια γενική εξουσιοδότηση που επιτρέπει στην εκτελεστική εξουσία να νομοθετήσει επί της ουσίας χωρίς να θέτει κάποιο πλαίσιο.

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 4538 /2018 Μέτρα για την προώθηση των Θεσμών της Αναδοχής και Υιοθεσίας και άλλες διατάξεις.

Άρθρο 8 Ανάδοχοι γονείς - προϋποθέσεις

1. Κατάλληλοι για να γίνουν ανάδοχοι, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, είναι οικογένειες που αποτελούνται από συζύγους ή έχοντες συνάψει σύμφωνο συμβίωσης, με ή χωρίς παιδιά, ή μεμονωμένα άτομα, άγαμα, ή διαζευγμένα, ή σε χηρεία, με ή χωρίς παιδιά, που μπορεί να είναι συγγενείς εξ αίματος οποιουδήποτε βαθμού με το ανήλικο τέκνο (συγγενική αναδοχή). Μεταξύ περισσότερων κατάλληλων υποψήφιων αναδόχων γονέων η επιλογή γίνεται πάντα με γνώμονα το συμφέρον του ανηλίκου, υπό το πρίσμα και της Διεθνούς Σύμβασης για τα δικαιώματα του παιδιού, που κυρώθηκε με το ν. 2101/1992 (Α' 192). Η συγγενική αναδοχή πρέπει να προτιμάται.

2. Η τοποθέτηση ανηλίκου σε ανάδοχους γονείς επιτρέπεται εφόσον πληρούνται σωρευτικά οι εξής προϋποθέσεις:

α. οι ανάδοχοι γονείς πληρούν τα όρια ηλικίας και έχουν διαφορά ηλικίας από τον αναδεχόμενο, σύμφωνα με όσα προβλέπονται από τη νομοθεσία για την υιοθεσία. Ο περιορισμός της ηλικίας δεν ισχύει για την περίπτωση της συγγενικής αναδοχής,

β. οι ανάδοχοι γονείς και οι συνοικούντες με αυτούς έχουν καλή ψυχική, διανοητική και σωματική υγεία, ιδίως μάλιστα δεν πάσχουν από χρόνια μεταδοτικά νοσήματα,

γ. οι ανάδοχοι γονείς και οι συνοικούντες με αυτούς δεν έχουν καταδικαστεί τελεσίδικα ή δεν εκκρεμεί σε βάρος τους ποινική δίωξη για τα αδικήματα που επισύρουν έκπτωση από τη γονική μέριμνα, σύμφωνα με το άρθρο 1537 ΑΚ, ή για κακοποίηση ή παραμέληση ανηλίκων για τα αδικήματα της πορνογραφίας ανηλίκων, μαστροπείας, σωματεμπορίας, ασέλγειας με ανήλικο έναντι αμοιβής, αποπλάνηση παιδιών, ληστείας, καθώς και για όσα προβλέπονται από τη νομοθεσία για τα ναρκωτικά ή την εμπορία οργάνων,

δ. οι ανάδοχοι γονείς έχουν αποδεδειγμένα τη δυνατότητα να καλύψουν τα βασικά έξοδα διατροφής, μόρφωσης και ιατρικής περίθαλψης του ανάδοχου τέκνου, διαθέτοντας επαρκείς προς τούτο οικονομικούς πόρους και καταβάλλοντας προσωπική φροντίδα,

ε. οι ανάδοχοι γονείς είναι εγγεγραμμένοι στο Εθνικό Μητρώο Υποψήφιων Αναδόχων Γονέων της παραγράφου 1 του άρθρου 6. Σε απρόβλεπτες ή επείγουσες περιπτώσεις, όπως ενδεικτικά αναφέρεται ο αιφνίδιος θάνατος των γονέων, η εγκληματική ενέργεια μεταξύ των γονέων, η απροειδοποίητη εγκατάλειψη της οικογενειακής εστίας από τους γονείς, η ως άνω προηγούμενη εγγραφή των αναδόχων γονέων στο Εθνικό Μητρώο Υποψήφιων Αναδόχων Γονέων της παραγράφου 1 του άρθρου 6 δύναται να παραλειφθεί, εφόσον πρόκειται για συγγενική αναδοχή. Οι προϋποθέσεις που αναφέρονται στις περιπτώσεις β', γ' και δ' πρέπει να συντρέχουν καθ' όλη τη διάρκεια της αναδοχής.

Σχόλιο: οι παραπάνω διατάξεις αποτελούν την καρδιά της νομοθεσίας για την αναδοχή καθώς θεσπίζουν τις προϋποθέσεις για όσους επιθυμούν να γίνουν ανάδοχοι γονείς. Το άρθρο 8 ρυθμίζει με σαφή τρόπο τι απαιτείται, ποιές είναι οι εξαιρέσεις και ποιές προϋποθέσεις πρέπει να συντρέχουν καθ' όλη την διάρκεια της αναδοχής.

3.4. Οργανωτικές διατάξεις

Οι οργανωτικές διατάξεις ορίζουν τον μηχανισμό εφαρμογής του νόμου και είναι σημαντικές για την αποτελεσματική εφαρμογή του νόμου. Κάθε νόμος πρέπει να ορίζει με σαφήνεια το όργανο ή τα όργανα που είναι αρμόδια για την εφαρμογή του, τις αρμοδιότητες και τον ρόλο τους. Αποτελεί σύνηθες νομοτεχνικό λάθος οι οργανωτικές διατάξεις να λκαταλαμβάνουν βασικό ρόλο στην νομοθεσία υποβαθμίζοντας πολλές φορές ακόμη και τις ουσιαστικές διατάξεις. Όπως έχει ήδη αναφερθεί, η σύγχρονη νομοτεχνική προτεραιοποιεί τα ρυθμιστικά μηνύματα εστιάζοντας

- Στους νέους κανόνες (από την οπτική των χρηστών)
- Στα οργανωτικά θέματα
- Στα διαδικαστικά θέματα.

Είναι σημαντικό τα παραπάνω να είναι διαχωρισμένα τόσο επειδή απευθύνονται σε διαφορετικές ομάδες χρηστών αλλά και για να μπορεί κανείς να έχει εύκολα πρόσβαση σε αυτές. Είναι συνηθισμένο τα δυο να διαπλέκονται αλλά αυτό υποβαθμίζει την σαφήνειά τους.

(Κόκκινα: οργανωτικές διατάξεις, Πράσινα: ουσιαστικές διατάξεις, Μπλέ: διαδικαστικές διατάξεις)

Παράδειγμα

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 4538 /2018 Μέτρα για την προώθηση των Θεσμών της Αναδοχής και Υιοθεσίας και άλλες διατάξεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΑΝΑΔΟΧΗΣ ΚΑΙ ΥΙΟΘΕΣΙΑΣ

Άρθρο 1 Εθνικό Συμβούλιο Αναδοχής - Υιοθεσίας

Άρθρο 2 Σύνθεση Εθνικού Συμβουλίου Αναδοχής - Υιοθεσίας

Άρθρο 4 Λειτουργία Εθνικού Συμβουλίου Αναδοχής - Υιοθεσίας

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΔΟΧΗ

Άρθρο 5 Εθνικό Μητρώο Ανηλίκων και Ειδικά Μητρώα Ανηλίκων

Άρθρο 6 Εθνικό Μητρώο Υποψήφιων Αναδόχων Γονέων και Ειδικά Μητρώα Υποψήφιων Αναδόχων Γονέων

Άρθρο 7 Εθνικό Μητρώο Εγκεκριμένων Αναδοχών Ανηλίκων και Ειδικά Μητρώα Εγκεκριμένων Αναδοχών Ανηλίκων

Άρθρο 8 Ανάδοχοι γονείς - προϋποθέσεις

Άρθρο 9 Απαιτούμενα δικαιολογητικά και διαδικασία εγγραφής στα Ειδικά Μητρώα Υποψήφιων Αναδόχων Γονέων και στο Εθνικό Μητρώο Υποψήφιων Αναδόχων Γονέων

Άρθρο 10 Ανήλικοι δυνάμενοι να τοποθετηθούν σε ανάδοχο γονέα με σύμβαση

Άρθρο 12 Παροχές και διευκολύνσεις σε ανάδοχους γονείς

Άρθρο 13 Εποπτεία της αναδοχής

Άρθρο 14 Προγράμματα εκπαίδευσης, συμβουλευτικής υποστήριξης και επιμόρφωσης

Άρθρο 15 Άρση της αναδοχής

Άρθρο 16 Επαγγελματική αναδοχή

Άρθρο 17 Επαγγελματική Αναδοχή Βραχείας Διάρκειας

Άρθρο 19 Κυρώσεις

....

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΑΙ ΤΑ ΜΗΤΡΩΑ

Άρθρο 26 Ρυθμίσεις για τις κοινωνικές υπηρεσίες

Άρθρο 27 Ρύθμιση για τα Εθνικά και Ειδικά Μητρώα

.....

Σχόλιο: στο παράδειγμα αυτό που θεσπίζει κανόνες για ένα φλέγον κοινωνικό ζήτημα, το πρώτο πράγμα που ρυθμίζεται είναι η δημιουργία ενός διοικητικού μηχανισμού. Ακολουθούν και άλλες οργανωτικές διαδικαστικές διατάξεις, διάσπαρτες στο νομοσχέδιο με την δημιουργία μητρώων κλπ. Είναι αυτό το κύριο ρυθμιστικό μήνυμα; Προφανώς όχι.

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΑΝΑΔΙΑΡΘΡΩΣΗ

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 4538 /2018 Μέτρα για την προώθηση των Θεσμών της Αναδοχής και Υιοθεσίας και άλλες διατάξεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΔΟΧΗ

Άρθρο 1 Ανάδοχοι γονείς - προϋποθέσεις

Άρθρο 2 Ανήλικοι δυνάμενοι να τοποθετηθούν σε ανάδοχο γονέα με σύμβαση

Άρθρο 3 Παροχές και διευκολύνσεις σε ανάδοχους γονείς

Άρθρο 4 Επαγγελματική αναδοχή

Άρθρο 5 Επαγγελματική Αναδοχή Βραχείας Διάρκειας

Άρθρο 6 Προγράμματα εκπαίδευσης, συμβουλευτικής υποστήριξης και επιμόρφωσης

Άρθρο 7 Άρση της αναδοχής

Άρθρο 8 Κυρώσεις

Άρθρο 9 Εποπτεία της αναδοχής

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΔΟΧΗ

Α ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΑΝΑΔΟΧΗΣ ΚΑΙ ΥΙΟΘΕΣΙΑΣ

Άρθρο 1 Εθνικό Συμβούλιο Αναδοχής - Υιοθεσίας

Άρθρο 2 Σύνθεση Εθνικού Συμβουλίου Αναδοχής - Υιοθεσίας

Άρθρο 4 Λειτουργία Εθνικού Συμβουλίου Αναδοχής - Υιοθεσίας

Β ΜΗΤΡΩΑ

Άρθρο 5 Εθνικό Μητρώο Ανηλίκων και Ειδικά Μητρώα Ανηλίκων

Άρθρο 6 Εθνικό Μητρώο Υποψήφιων Αναδόχων Γονέων και Ειδικά Μητρώα Υποψήφιων Αναδόχων Γονέων

Άρθρο 7 Εθνικό Μητρώο Εγκεκριμένων Αναδοχών Ανηλίκων και Ειδικά Μητρώα Εγκεκριμένων Αναδοχών Ανηλίκων

Άρθρο 9 Ρύθμιση για τα Εθνικά και Ειδικά Μητρώα

Άρθρο 10 Διαδικασία εγγραφής στα Ειδικά Μητρώα

Γ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

Άρθρο 10 Ρυθμίσεις για τις κοινωνικές υπηρεσίες

Σχόλιο: στην παραπάνω προσέγγιση η ύλη έχει οργανωθεί διαχωρίζοντας τις ουσιαστικές από τις οργανωτικές και τις διαδικαστικές διατάξεις. Ήδη με την αναδιοργάνωση αυτή γίνονται ορατές οι μεταρρυθμίσεις αλλά διαφαίνονται αμέσως και οι επικαλύψεις και οι ανακολουθίες που υπάρχουν στον σχεδιασμό του νόμου. Σε κάθε περίπτωση πάντως, οι οργανωτικές διατάξεις καταλαμβάνουν ένα αδικαιολόγητα μεγάλο μέρος του νόμου.

3.5. Διαδικαστικές διατάξεις

Οι διαδικαστικές διατάξεις θεσπίζουν τις διαδικασίες που είναι απαραίτητες για την εφαρμογή του νόμου. Κάθε νόμος πρέπει να ορίζει τις διαδικασίες και ενέργειες που απαιτούνται για την υλοποίηση των ρυθμίσεών του, καθώς και τις σχετικές προθεσμίες. Και πάλι όμως, αυτές αποτελούν ζήτημα εφαρμογής και όχι κεντρικό θέμα του νόμου.

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 4538 /2018 Μέτρα για την προώθηση των Θεσμών της Αναδοχής και Υιοθεσίας και άλλες διατάξεις.

Άρθρο 9 Απαιτούμενα δικαιολογητικά και διαδικασία εγγραφής στα Ειδικά Μητρώα Υποψήφιων Αναδόχων Γονέων και στο Εθνικό Μητρώο Υποψήφιων Αναδόχων Γονέων

1. Όσοι επιθυμούν να γίνουν ανάδοχοι γονείς υποβάλλουν στον αρμόδιο, σύμφωνα με το άρθρο 13, φορέα τα εξής δικαιολογητικά:

α. αίτηση στην οποία αναγράφεται το ονοματεπώνυμο, ο αριθμός ΑΜΚΑ, η διεύθυνση κατοικίας, καθώς και η ηλικία τους και στην οποία αναφέρεται τεκμηριωμένα ο λόγος που τους ωθεί να γίνουν ανάδοχοι γονείς,

β. πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης,

γ. πράξη διοικητικού προσδιορισμού φόρου εισοδήματος των τριών (3) τελευταίων φορολογικών ετών. Αν δεν έχει ακόμη εκδοθεί πράξη διοικητικού προσδιορισμού φόρου εισοδήματος του τελευταίου φορολογικού έτους, αρκεί υπεύθυνη δήλωση του αιτούντος ότι έχει υποβάλει τη δήλωση φορολογίας εισοδήματος του τελευταίου φορολογικού έτους και ότι αναλαμβάνει την υποχρέωση να προσκομίσει την εν λόγω πράξη όταν αυτή εκδοθεί,

δ. πιστοποιητικό δημόσιου νοσηλευτικού ιδρύματος, από το οποίο προκύπτει ότι ο αιτών και τα συνοικούντα με αυτόν πρόσωπα, δεν πάσχουν από χρόνια μεταδοτικά νοσήματα,

ε. πιστοποιητικό περί μη θέσης σε δικαστική συμπαράσταση ή κίνησης σχετικής διαδικασίας από το πρωτοδικείο του τόπου μόνιμης κατοικίας των αιτούντων και όσων συνοικούν με αυτούς,

στ. αντίγραφο ποινικού μητρώου δικαστικής χρήσης των ιδίων και των συνοικούντων με αυτούς ενήλικων μελών, από το οποίο προκύπτει ότι δεν έχουν καταδικαστεί τελεσίδικα για αδικήματα που επισύρουν, σύμφωνα με το άρθρο 1537 ΑΚ, έκπτωση από τη γονική μέριμνα ή για τα αδικήματα της πορνογραφίας ανηλίκων, μαστροπείας, σωματεμπορίας, ασέλγειας με ανήλικο έναντι αμοιβής, αποπλάνηση παιδιών καθώς και για όσα προβλέπονται από τη νομοθεσία για τα ναρκωτικά ή την εμπορία οργάνων,

ζ. πιστοποιητικό ότι δεν έχει ασκηθεί ποινική δίωξη για όσα αδικήματα προβλέπονται στην περίπτωση ζ', καθώς και πιστοποιητικό που εκδίδεται από την εισαγγελία του τόπου μόνιμης κατοικίας τους, ότι δεν είναι φυγόδικοι ή φυγόποινοι για τα ίδια αδικήματα. Τα πιστοποιητικά των περιπτώσεων β', δ', ε' και η' της παραγράφου 1, θα πρέπει να έχουν εκδοθεί εντός του προηγούμενου τριμήνου από την υποβολή τους. Τα πιστοποιητικά των περιπτώσεων στ' και ζ' αναζητούνται αυτεπάγγελτα, σε ετήσια βάση από τον αρμόδιο φορέα εποπτείας για όσο χρονικό διάστημα είναι εγγεγραμμένος ο υποψήφιος ή ο ανάδοχος στα μητρώα των άρθρων 6 και 7.

2. Μετά την υποβολή της αίτησης και την προσκόμιση των ανωτέρω δικαιολογητικών από τους υποψηφίους, ο αρμόδιος φορέας υποχρεούται να διεξαγάγει κοινωνική έρευνα για να διαπιστωθεί η καταλληλότητα των υποψήφιων αναδόχων γονέων για την εγγραφή τους στο Μητρώο της παραγράφου 2 του άρθρου 6. Η έρευνα διεξάγεται και περατώνεται μέσα σε τρεις (3) μήνες από την υποβολή όλων των παραπάνω δικαιολογητικών. Μετά την ολοκλήρωση της έρευνας, ο φορέας συντάσσει έκθεση καταλληλότητας, εγγράφει τους ενδιαφερομένους στο ειδικό μητρώο που τηρεί, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 6 και διεξάγει το πρόγραμμα εκπαίδευσης του άρθρου 14. Μετά και την επιτυχή ολοκλήρωση του προγράμματος εκπαίδευσης, ο φορέας εγγράφει τους ενδιαφερομένους στο Εθνικό Μητρώο Υποψήφιων Αναδόχων Γονέων της παραγράφου 1 του άρθρου 6. Σε περίπτωση άπρακτης παρέλευσης τριετίας και μη τοποθέτησης ανηλίκου σε υποψήφιο ανάδοχο, αυτός διαγράφεται από το Εθνικό Μητρώο του άρθρου 6. Για την επανεγγραφή του ακολουθείται η διαδικασία του παρόντος.

Σχόλιο: Το άρθρο 9 ρυθμίζει δυο αντικείμενα: α) τα ειδικά δικαιολογητικά που απαιτούνται για εγγραφή στο μητρώο αναδοχής και β) την διαδικασία έγκρισης που περιλαμβάνει και κοινωνική έρευνα. Θεματικά, και με βάση την οπτική των χρηστών,

η διαδικασία πρέπει να προηγείται των δικαιολογητικών καθώς αποτελεί σημαντικότερο μήνυμα. Συγκεκριμένα, το γεγονός ότι οι υποψήφιοι ανάδοχοι γονείς θα περάσουν κοινωνική έρευνα είναι σημαντική πληροφορία και όχι λεπτομέρεια. Αντίθετα, το τι θα αναγράφεται στην αίτηση ένταξης στο μητρώο αποτελεί λεπτομέρεια που απασχολεί μόνο όσους θα κάνουν αίτηση.

Το άρθρο 9 έχει τα εξής προβλήματα από την οπτική της αποτελεσματικότητας:

α) προτεραιοποιεί τα δικαιολογητικά από την διαδικασία η οποία είναι σημαντικότερη β) ρυθμίζει με εξαντλητική λεπτομέρεια τα δικαιολογητικά που απαιτούνται και γ) δεν αποσαφηνίζει ποιός είναι ο φορέας που πραγματοποιεί τα παραπάνω. Σε ό,τι αφορά το α η ορθή σειρά θα έπρεπε να είναι αντίστροφη, δηλαδή να αναφέρεται η διαδικασία, μετά τα λεπτομερή δικαιολογητικά ή να δίδεται εξουσιοδότηση για την λεπτομερή τους ρύθμιση, ώστε να αποφευχθεί ότι κάθε φορά που αλλάζει ένα δικαιολογητικό ή μπορεί να αναζητηθεί αυτεπάγγελτα (όπως άλλωστε τα περισσότερα από αυτά) θα πρέπει να τροποποιείται ο νόμος. Ο νόμος δεν γίνεται καλύτερος και κανείς δεν γίνεται σοφότερος γνωρίζοντας ότι στην αίτηση για ένταξη στο μητρώο πρέπει να αναγράφεται ο ΑΝΚΑ των αναδόχων γονέων.

Ειδικά σε ό,τι αφορά τις διαδικασίες η στάθμιση του βαθμού λεπτομέρειας στην οποία πρέπει να εισέλθει ο νομοτέχνης για να νομοθετήσει αποτελεσματικά αποτελεί σημαντικό δίλημμα και πρέπει πάντα να επιλύεται με κριτήριο την αποτελεσματικότητα αλλά και την βιωσιμότητα του νόμου. Βασική αρχή είναι ότι νομοθετούνται τα βασικά στοιχεία της διαδικασίας και τίθεται σαφές πλαίσιο που έχει διάρκεια και δίδεται εξουσιοδότηση για τις λεπτομέρειες που ενδέχεται να πρέπει να αλλάξουν.

3.6. ήτρες παρακολούθησης και αναθώρησης της νομοθεσίας

Όπως έχει ήδη αναφερθεί, η αποτελεσματική νομοθέτηση εστιάζει στην νομοθεσία σε όλο τον κύκλο ζωής της και παρακολουθεί τα αποτελέσματα που παράγονται και τον βαθμό επίτευξης των στόχων της. Η παρακολούθηση των αποτελεσμάτων της νομοθεσίας γίνεται πρωτίστως με τρεις διαφορετικούς μηχανισμούς: ρήτρες παρακολούθησης, αναθεώρησης ή αξιολόγησης της νομοθεσίας και ρήτρες αυτοδίκαιης κατάργησης.

3.6.1. Ρήτρες παρακολούθησης

Οι ρήτρες παρακολούθησης αποτελεσμάτων της νομοθεσίας είναι διατάξεις που αποσκοπούν στην παρακολούθηση του τρόπου με τον οποίο εφαρμόζεται η

νομοθεσία. Οι ρήτρες παρακολούθησης διασφαλίζουν ότι δεδομένα θα είναι διαθέσιμα για την αξιολόγηση της νομοθεσίας καθώς επίσης και ότι υπάρχει διαφάνεια στον τρόπο με τον οποίο εφαρμόζεται η νομοθεσία.

Οι ρήτρες παρακολούθησης συνήθως επιβάλλουν υποχρεώσεις συλλογής στοιχείων, παρακολούθησης της εφαρμογής της νομοθεσίας και ετοιμασίας αναφορών και εκθέσεων σε συγκεκριμένο χρονικό σημείο μετά την θέση σε ισχύ του νόμου.

Παράδειγμα

Άρθρο 53 Ετήσια Έκθεση

1. Το Α.Σ.Ε.Π. υποβάλλει, κατά τα οριζόμενα στην παρ. 1 του άρθρου 47 και σύμφωνα με τον Κανονισμό της Βουλής έως την 30ή Απριλίου κάθε έτους έκθεση πεπραγμένων για το έργο του κατά το προηγούμενο έτος στον Πρόεδρο της Βουλής, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

2. Η έκθεση αφορά στις εργασίες του, με γενικές και ειδικές παρατηρήσεις στα αντικείμενα της αρμοδιότητάς του και ειδικότερα στον αριθμό των θέσεων που προκηρύχθηκαν και των διοριστέων/προσληπτέων κατά το προηγούμενο έτος, στις διαδικασίες που ακολουθήθηκαν, στα προβλήματα που διαπιστώθηκαν, στην αποτελεσματικότητα των διαδικασιών και στο συνολικό τους κόστος, καθώς και προτάσεις.

Σχόλιο: Το άρθρο διασφαλίζει ότι το ΑΣΕΠ δημοσιοποιεί σε ετήσια βάση στοιχεία σχετικά με το έργο του. Η παρ. 2 του άρθρου αναδεικνύουν τις ελάχιστες ενότητες της έκθεσης, δηλαδή αυτές που πρέπει οπωσδήποτε να καλύπτονται. Με τον τρόπο αυτό, δεν υπάρχει ευελιξία ώστε αν σε κάποιον τομέα δεν υπήρχε δράση να μην γίνει αναφορά σε αυτόν.

Παράδειγμα

ΝΟΜΟΣ 4478/2017 (Α' 91/23.06.2017)

Άρθρο 73

Το Τμήμα Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων ορίζεται ως **αρμόδια υπηρεσία συλλογής στοιχείων (εκθέσεων) για την παρακολούθηση της εφαρμογής των διατάξεων του παρόντος** που αφορούν στα δικαιώματα, την υποστήριξη και την προστασία των θυμάτων της εγκληματικότητας. Ιδίως μεριμνά για την ομαλή συνεργασία των υπηρεσιών υποστήριξης και φροντίδας θυμάτων, την κατάρτιση ενημερωτικού υλικού για τα δικαιώματα των θυμάτων, την εισήγηση πρωτοβουλιών προς τις αρμόδιες υπηρεσίες για την εκπαίδευση και κατάρτιση των εμπλεκόμενων επαγγελματιών του άρθρου 70 του παρόντος, καθώς και την ανάληψη δράσεων με συναρμόδιες υπηρεσίες στο πλαίσιο του άρθρου 71 του παρόντος.

Σχόλιο: Η διάταξη ορίζει την υπηρεσία που είναι αρμόδια για την παρακολούθηση της εφαρμογής του νόμου. Ορίζει με γενικό τρόπο το αντικείμενο της συλλογής στοιχείων (σε ό,τι αφορά τα δικαιώματα, την υποστήριξη και την προστασία των θυμάτων της

εγκληματικότητας) και προβλέπει έμμεσα την προετοιμασία σχετικών εκθέσεων. Δεν καθορίζει, ωστόσο, το χρονικό σημείο στο οποίο πρέπει να γίνει αυτό, π.χ. σε ετήσια βάση, κάθε δύο ή τρία έτη, ούτε εξειδικεύει τον ειδικότερο τρόπο της παρακολούθησης ή τη διαδικασία κατάρτισης των σχετικών εκθέσεων. Επίσης είναι αρκετά ασαφές το τι ακριβώς πρέπει να κάνει η εν λόγω υπηρεσία.

3.6.2. Ρήτρες αναθεώρησης/αξιολόγησης

Οι ρήτρες αναθεώρησης επιβάλλουν την αναθεώρηση ή αξιολόγηση της εφαρμογής του νόμου σε συγκεκριμένο χρονικό σημείο. Επικεντρώνονται σε τρία βασικά ερωτήματα:

- Πέτυχε η ρύθμιση τους στόχους που είχαν οριστεί; είναι οι στόχοι που οδήγησαν στην εισαγωγή της ρύθμισης ακόμη έγκυροι και συναφείς;
- αν ναι, είναι η νομοθεσία ακόμη ο καλύτερος τρόπος επίτευξης των στόχων αυτών, σε σύγκριση με τις πιθανές εναλλακτικές λύσεις;
- και αν η ρύθμιση εξακολουθεί να δικαιολογείται, με ποιόν τρόπο μπορεί να βελτιωθεί;

Η αναθεώρηση ή αξιολόγηση επανεξετάζουν τις παραδοχές που έγιναν κατά τον σχεδιασμό του νόμου. Υπήρξε συμμόρφωση; Λειτουργήσε ο μηχανισμός εφαρμογής; Ποιό ήταν το κόστος;

Οι αποτελεσματικές ρήτρες αναθεώρησης ή αξιολόγησης ορίζουν τα όργανα και τα βασικά ερωτήματα της αναθεώρησης ή αξιολόγησης με τρόπο που να αντικατοπτρίζουν τις ιδιαιτερότητες κάθε νόμου. Οι αναθεωρήσεις ολοκληρώνονται με εκθέσεις, οι οποίες συνήθως υποβάλλονται στο Κοινοβούλιο και υποχρεώσεις δημοσιοποίησης.

Παράδειγμα

Ν. 4765/2021 'Άρθρο 59 Αξιολόγηση αποτελεσμάτων του νόμου

1. Το Α.Σ.Ε.Π. καταρτίζει έκθεση αξιολόγησης της εφαρμογής του παρόντος μετά την πάροδο πέντε (5) ετών από την έναρξη ισχύος του.

2. Η έκθεση αξιολόγησης της παρ. 1 περιλαμβάνει στοιχεία σχετικά με:

α) την έκταση εφαρμογής του νόμου,

β) το κόστος εφαρμογής του νόμου συνολικά, καθώς και των επιμέρους διαδικασιών επιλογής,

γ) σημεία επιτυχίας ή κενά που εντοπίστηκαν στην εφαρμογή,

δ) προτάσεις αλλαγών.

3. Η έκθεση αξιολόγησης υποβάλλεται στην Βουλή των Ελλήνων και αναρτάται στην ιστοσελίδα του Α.Σ.Ε.Π.

Παράδειγμα

Οδηγία (ΕΕ) 2016/681 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, σχετικά με τη χρήση των δεδομένων που περιέχονται στις καταστάσεις ονομάτων επιβατών (PNR) για την πρόληψη, ανίχνευση, διερεύνηση και δίωξη τρομοκρατικών και σοβαρών εγκλημάτων (ΕΕ L 119)

Άρθρο 19 Επανεξέταση

1. Βάσει των πληροφοριών που παρέχονται από τα κράτη μέλη, συμπεριλαμβανομένων των στατιστικών πληροφοριών του άρθρου 20 παράγραφος 2, η Επιτροπή διενεργεί έως 25 Μαΐου 2020, επανεξέταση της εφαρμογής όλων των στοιχείων της παρούσας οδηγίας και υποβάλλει και παρουσιάζει έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο.

2. Κατά την επανεξέταση, η Επιτροπή δίνει ιδιαίτερη προσοχή: α) στη συμμόρφωση με τα εφαρμοστέα πρότυπα προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα β) στην αναγκαιότητα και αναλογικότητα της συλλογής και επεξεργασίας δεδομένων PNR για καθέναν από τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας γ) στη διάρκεια διατήρησης των δεδομένων δ) στην αποτελεσματικότητα της ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των κρατών μελών και ε) στην ποιότητα των αξιολογήσεων μεταξύ άλλων σε συνάρτηση με τα στατιστικά στοιχεία που συλλέγονται κατ' εφαρμογή του άρθρου 20.

3. Η έκθεση που αναφέρεται στην παράγραφο 1 περιλαμβάνει επίσης επανεξέταση της αναγκαιότητας, της αναλογικότητας και της αποτελεσματικότητας της υπαγωγής στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας της υποχρεωτικής συλλογής και διαβίβασης δεδομένων PNR που αφορούν όλες ή επιλεγμένες πτήσεις εντός ΕΕ Η Επιτροπή συνεκτιμά την κτηθείσα πείρα των κρατών μελών, ιδίως δε εκείνων τα οποία εφαρμόζουν την παρούσα οδηγία για τις πτήσεις εντός της ΕΕ σύμφωνα με το άρθρο 2. Η έκθεση εξετάζει επίσης την ανάγκη να υπαχθούν οικονομικοί φορείς που δεν είναι αερομεταφορείς, όπως ταξιδιωτικά πρακτορεία και τουριστικά γραφεία που παρέχουν υπηρεσίες σχετικές με τα ταξίδια, περιλαμβανομένης της κράτησης θέσεων σε πτήση, στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας.

4. Εάν απαιτείται βάσει της επανεξέτασης που διενεργείται σύμφωνα με το παρόν άρθρο, η Επιτροπή υποβάλλει νομοθετική πρόταση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο με σκοπό την τροποποίηση της παρούσας οδηγίας.

Παράδειγμα

Άρθρο 22 Διαδικασία αξιολόγησης της Επιτροπής Ανταγωνισμού

1. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού υποχρεούται να κινεί ανά χρονικά διαστήματα, τα οποία δεν μπορεί να υπερβαίνουν την τριετία, διαδικασία αξιολόγησης της λειτουργίας της, της αποτελεσματικότητας εφαρμογής των διατάξεων του νόμου και του ευρωπαϊκού δικαίου, καθώς και των συνθηκών προστασίας του ελεύθερου ανταγωνισμού γενικότερα από ελεγκτές αναγνωρισμένου κύρους και αξιοπιστίας. Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης αποστέλλονται χωρίς υπαίτια βραδύτητα στην Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας της Βουλής και δημοσιεύονται στην ιστοσελίδα της Επιτροπής Ανταγωνισμού.

2. Υστερα από αιτιολογημένη εισήγηση του Προέδρου της Επιτροπής Ανταγωνισμού, η οποία λαμβάνει υπόψη τη μελέτη αξιολόγησης της παρ. 3, η Ολομέλεια της Επιτροπής αποφασίζει τη στοχοθεσία της Επιτροπής Ανταγωνισμού για περίοδο που δεν μπορεί να υπερβαίνει τα τρία

(3) έτη. Η απόφαση στοχοθεσίας ορίζει Κεντρικούς Δείκτες Αποδοτικότητας (ΚΔΑ), που επιτρέπουν την αξιολόγηση του έργου της Επιτροπής Ανταγωνισμού με βάση αντικειμενικά ποσοτικά και ποιοτικά κριτήρια. Η απόφαση στοχοθεσίας δύναται να τροποποιηθεί από την Ολομέλεια της Επιτροπής Ανταγωνισμού, ύστερα από πρόταση του Προέδρου της Επιτροπής.

3. Συστήνεται ομάδα εμπειρογνομόνων αναγνωρισμένου κύρους και αξιοπιστίας για την επεξεργασία των Κεντρικών Δεικτών Αποδοτικότητας (ΚΔΑ). Η ομάδα εμπειρογνομόνων συντάσσει τη Μελέτη Αξιολόγησης της Επιτροπής, σύμφωνα με τους Κεντρικούς Δείκτες Αποδοτικότητας της απόφασης στοχοθεσίας της παρ. 2, το αργότερο κάθε δύο (2) έτη. Η ομάδα εμπειρογνομόνων παραδίδει τη Μελέτη στον Πρόεδρο της Επιτροπής Ανταγωνισμού και στον Πρόεδρο της Επιτροπής Θεσμών και Διαφάνειας της Βουλής, σύμφωνα με τη διαδικασία της παρ. 1. Η Μελέτη Αξιολόγησης δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα της Επιτροπής Ανταγωνισμού.

4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Ανάπτυξης και Επενδύσεων, συγκροτείται η ομάδα εμπειρογνομόνων της παρ. 3, ύστερα από πρόταση του Προέδρου της Επιτροπής Ανταγωνισμού. Με την ίδια απόφαση καθορίζεται κάθε άλλο ζήτημα σχετικά με την αμοιβή των εμπειρογνομόνων και τις συνεδριάσεις της ομάδας. Η ομάδα εμπειρογνομόνων αποτελείται από πέντε (5) μέλη, εμπειρογνώμονες διεθνούς κύρους σε θέματα ανταγωνισμού, οι οποίοι επιλέγονται ως εξής: ένας (1) από τη Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ένας (1) από τον Επικεφαλλή Οικονομολόγο για θέματα Ανταγωνισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για μία θητεία έξι (6) ετών, ένας (1) από τον Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος για μία θητεία τεσσάρων (4) ετών, ένας (1) από τον Υπουργό Ανάπτυξης και Επενδύσεων και ένας (1) από τον αρμόδιο Υπουργό για τη Γενική Γραμματεία Δημοσιονομικής Πολιτικής και τις υπαγόμενες σε αυτήν υπηρεσίες για μία θητεία δύο (2) ετών. Ο συντονιστής της ομάδας εμπειρογνομόνων εκλέγεται από την πλειοψηφία των μελών της ομάδας για κάθε περίοδο αξιολόγησης. Η ομάδα αποτελείται τουλάχιστον από έναν (1) Καθηγητή Πανεπιστημίου με ειδίκευση στο δίκαιο ανταγωνισμού, έναν (1) Καθηγητή Πανεπιστημίου με ειδίκευση στα βιομηχανικά οικονομικά και οικονομικά ανταγωνισμού και έναν (1) Καθηγητή στατιστικής. Τα μέλη ΔΕΠ πρέπει να είναι Καθηγητές πρώτης βαθμίδας ή το αντίστοιχο σε Πανεπιστήμια της αλλοδαπής, εν ενεργεία ή μη.

3.6.3. Ρήτρες αυτοδίκαιης κατάργησης

Οι ρήτρες αυτοδίκαιης κατάργησης θέτουν «ημερομηνία λήξης» σε όλη ή σε μέρος της νομοθεσίας και τερματίζουν την ισχύ του νόμου σε συγκεκριμένη μελλοντική ημερομηνία.

Δυνατότητα εισαγωγής ρητρών αυτοδίκαιης κατάργησης παρέχεται ρητά από το άρθρο 56 παρ. 5 του ν. 4699/2919) που προβλέπει ότι

«Κάθε σχέδιο νόμου, κανονιστικό διάταγμα ή υπουργική απόφαση βαρύνουσας σημασίας δύναται να ενσωματώνει ρήτρα αυτοδίκαιης κατάργησης μετά από ορισμένο χρόνο από τη θέση σε ισχύ των διατάξεων.»

Η βασική ιδέα πίσω από τις ρήτρες αυτοδίκαιης κατάργησης είναι ότι καταστάσεις με προσωρινού χαρακτήρα δεν απαιτούν "μόνιμες" νομοθετικές λύσεις και επομένως μπορούν να «λήξουν» με την παροσο του διαστήματος αυτού χωρίς περαιτέρω ενέργειες. Ρήτρες αυτοδίκαιης κατάργησης χρησιμοποιήθηκαν αρκετά στην νομοθεσία για τα μέτρα κατά του Κορωνοϊού, αν και όχι στην Ελλάδα.

Scotland Coronavirus Act 2020

12 Expiry

Part 1 expires on 30 September 2022.

Μια «καλή» ρήτρα αυτοδίκαιης κατάργησης ορίζει με σαφήνεια και ακρίβεια τι πρόκειται να τερματιστεί, τότε και αν συνδέεται με ρήτρα ή διαδικασία αναθεώρησης, προκειμένου να συμβεί αυτό ή προκειμένου να παραταθεί η ισχύς της (Molloy, Mousmouti and De Vrieze, 2022, Mousmouti, Beattie, 2022).

3.7. Μεταβατικές διατάξεις

Οι μεταβατικές διατάξεις ρυθμίζουν τα θέματα που ενδέχεται να προκύψουν κατά την μετάβαση στο νέο νομοθετικό πλαίσιο. Ο «μεταβατικός» κανόνας ρυθμίζει τα απαραίτητα θέματα ώστε να μην υπάρξει κενό κατά την μετάβαση. Οι μεταβατικές διατάξεις οφείλουν να διακρίνονται από τις διατάξεις του νομοσχεδίου με πάγιο χαρακτήρα και τίθενται πάντοτε στο τέλος του νομοσχεδίου σε αυτοτελές άρθρο.

Παράδειγμα

Άρθρο 456

Μεταβατικές διατάξεις Κεφαλαίου Ι'

- 1. Όσοι κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος έχουν λάβει θεβαίωση ή πτυχίο ή πιστοποιητικό που απονέμει παιδαγωγική και διδακτική επάρκεια, σύμφωνα με το άρθρο 111 του ν. 4547/2018 (Α' 102) δεν απαιτείται να λάβουν το πιστοποιητικό του άρθρου 99 του παρόντος.*
- 2. Ειδικά προγράμματα σπουδών της περ. α) της παρ. 1 του άρθρου 111 του ν. 4547/2018 που χορηγούν θεβαίωση παιδαγωγικής και διδακτικής επάρκειας συνεχίζουν να λειτουργούν έως την 31η. 8.2023, οπότε και καταργούνται.*

Σχόλιο Αποτελεί καλό παράδειγμα πραγματικής μεταβατικής διάταξης αφού ρητά ορίζει την ομαλή μετάβαση στο νέο καθεστώς. Σημειωτέο ότι είναι επίσης σαφής η αρχή και το τέλος της ισχύος της ρύθμισης της μεταβατικής διάταξης.

Παράδειγμα

Άρθρο 58 Μεταβατικές διατάξεις

1. Διαδικασίες πλήρωσης θέσεων ή πρόσληψης προσωπικού με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Ορισμένου Χρόνου για τις οποίες η σχετική προκήρυξη/ ανακοίνωση έχει εκδοθεί μέχρι την έναρξη της ισχύος του παρόντος, ολοκληρώνονται με βάση τις διατάξεις που ίσχυαν κατά τον χρόνο έκδοσης της προκήρυξης/ ανακοίνωσης. Διαδικασίες πλήρωσης θέσεων ή πρόσληψης προσωπικού με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Ορισμένου Χρόνου των φορέων της παρ. 1 του άρθρου 2 για τις οποίες έχει εκδοθεί ή θα εκδοθεί Πράξη Υπουργικού Συμβουλίου έως την έναρξη ισχύος του παρόντος σύμφωνα με τα άρθρα 17, 18, 19 και 21 του ν. 2190/1994 (Α' 28) ολοκληρώνονται με τις διατάξεις που ίσχυαν κατά τον χρόνο έκδοσης της Πράξης Υπουργικού Συμβουλίου εφόσον η προκήρυξη/ανακοίνωση εκδοθεί εντός της προθεσμίας της παρ. 1 του άρθρου 63 του παρόντος.
2. Μέχρι την προκήρυξη του πρώτου πανελλήνιου γραπτού διαγωνισμού, γραπτοί διαγωνισμοί διενεργούνται με τις μεταβατικές διατάξεις του άρθρου 43 του Κεφαλαίου Δ' του Μέρους Γ'.
3. Μέχρι την προκήρυξη του πρώτου πανελλήνιου γραπτού διαγωνισμού, η πρόσληψη Ειδικού Επιστημονικού Προσωπικού γίνεται με τη διαδικασία του άρθρου 31 που προβλέπεται για τους υπαλλήλους επί θητεία.
4. Υπουργικές αποφάσεις, αποφάσεις Ολομέλειας του Α.Σ.Ε.Π. και κάθε είδους κανονιστικές και άλλες αποφάσεις που εκδόθηκαν κατ' εξουσιοδότηση του ν. 2190/1994 ή άλλων συναφών διατάξεων, παραμένουν σε ισχύ, εφόσον δεν έρχονται σε αντίθεση με τις διατάξεις του παρόντος νόμου.
5. Αναφορές της κείμενης νομοθεσίας στον ν. 2190/ 1994 νοείται ότι παραπέμπουν στις διατάξεις του παρόντος νόμου σύμφωνα με το Παράρτημα Ι.
6. Ο Κανονισμός Λειτουργίας του Α.Σ.Ε.Π. παραμένει σε ισχύ μέχρι την έκδοση νέου σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος.
7. Μέχρι την προκήρυξη του πρώτου πανελλήνιου γραπτού διαγωνισμού, εξακολουθούν να ισχύουν οι παρ. 6, 7 και 8 του άρθρου 14 του ν. 2190/1994 και οι διατάξεις του ν. 2643/1998 (Α' 220) για τις διαδικασίες των άρθρων 28 και 43.
8. Τα οριζόμενα στην παρ. 3 του άρθρου 38 του παρόντος, εφαρμόζονται και στο προσωπικό που απασχολείται ήδη στην Ε.Α.Β. Α.Ε., για την υλοποίηση συμβάσεων έργου, με συμβάσεις εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Ορισμένου Χρόνου.
9. Κατά την πρώτη εφαρμογή του παρόντος, η διαπιστωτική πράξη της παρ. 1 του άρθρου 12 εκδίδεται εντός τριών (3) μηνών από τη δημοσίευσή του παρόντος.

Σχόλιο: ο νόμος για το ΑΣΕΠ αναμόρφωσε πλήρως τον τρόπο πρόσκλησης προσωπικού στον δημόσιο τομέα εισάγοντας έναν γενικό διαγωνισμό. Ήταν γνωστό και σαφές κατά τον σχεδιασμό του νόμου ότι το νέο σύστημα προσλήψεων δεν θα μπορούσε να τεθεί σε λειτουργία άμεσα με την υιοθέτηση του νόμου. Οι παραπάνω μεταβατικές διατάξεις ρυθμίζουν όλα τα ζητήματα ώστε να μην προκύψει κενό δικαίου κατά το μεταβατικό αυτό στάδιο.

3.8. Εξουσιοδοτικές διατάξεις

Η ελληνική νομοθεσία περιλαμβάνει συνήθως πληθώρα εξουσιοδοτικών διατάξεων. Η θέσπιση κανόνων δικαίου είναι, καταρχήν έργο της Βουλής. Εξουσιοδοτικές διατάξεις που δεν είναι σχεδιασμένες και διατυπωμένες σωστά καταστρατηγούν την συνταγματική αυτή επιταγή και μεταβιβάζουν τον σχεδιασμό ουσιαστικών διατάξεων στην εκτελεστική λειτουργία. Επιπλέον, συχνά η μη εκδοσή τους καθυστερεί την εφαρμογή της νομοθεσίας.

Η Βουλή μπορεί με νόμο να εξουσιοδοτήσει διοικητικά όργανα (άρθρο 43 παρ. 2 του Συντάγματος) να θεσπίσουν δευτερογενείς κανόνες δικαίου. Για τη χορήγηση νομοθετικής εξουσιοδότησης, εξετάζεται:

α) αν το συγκεκριμένο θέμα επιτρέπεται να αποτελέσει αντικείμενο νομοθετικής εξουσιοδότησης (βλ. άρθρο 78 παρ. 4 του Συντάγματος).

β) αν η επιδιωκόμενη ρύθμιση μπορεί να επιτευχθεί με τη χρήση των υφιστάμενων εξουσιοδοτήσεων. Εξουσιοδοτικές διατάξεις θεσπίζονται μόνο εάν ο σκοπός της εξουσιοδότησης δεν μπορεί να επιτευχθεί με τη χρήση υφιστάμενων εξουσιοδοτήσεων.

γ) αν εξουσιοδοτική ρύθμιση είναι απαραίτητη, ο νομοτέχνης πρέπει να μεριμνήσει, ώστε να παρέχεται στο σωστό όργανο και το περιεχόμενό της να είναι συνταγματικά επιτρεπτό

Οι εξουσιοδοτικές διατάξεις πρέπει να είναι σαφείς και συγκεκριμένες και να θέτουν το πλαίσιο για τα ζητήματα ειδικού, τεχνικού, τοπικού ή λεπτομερειακού χαρακτήρα που θα αντιμετωπιστούν κανονιστικά.

Παράδειγμα

Νόμος 4957/2022 – Νέοι Ορίζοντες στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα: Ενίσχυση της ποιότητας, της λειτουργικότητας και της σύνδεσης των Α.Ε.Ι. με την κοινωνία και λοιπές διατάξεις | (ΦΕΚ Τεύχος Α 141/21.07.2022)

ΜΕΡΟΣ ΣΤ΄

ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΜΕΡΟΥΣ Α΄

Άρθρο 411 Εξουσιοδοτικές διατάξεις Κεφαλαίου Β΄

Άρθρο 412 Εξουσιοδοτικές διατάξεις Κεφαλαίου Γ΄

Άρθρο 413 Εξουσιοδοτικές διατάξεις Κεφαλαίου Δ΄

Άρθρο 414 Εξουσιοδοτικές διατάξεις Κεφαλαίου Ε΄

Άρθρο 415 Εξουσιοδοτικές διατάξεις Κεφαλαίου ΣΤ΄

Άρθρο 416 Εξουσιοδοτικές διατάξεις Κεφαλαίου Ζ΄

Άρθρο 417 Εξουσιοδοτικές διατάξεις Κεφαλαίου Η΄

Άρθρο 418 Εξουσιοδοτικές διατάξεις Κεφαλαίου Θ΄

Άρθρο 419 Εξουσιοδοτικές διατάξεις Κεφαλαίου Ι΄

Άρθρο 420 Εξουσιοδοτικές διατάξεις Κεφαλαίου ΙΑ΄

Άρθρο 421 Εξουσιοδοτικές διατάξεις Κεφαλαίου ΙΒ΄

Άρθρο 422 Εξουσιοδοτικές διατάξεις Κεφαλαίου ΙΓ΄

Άρθρο 423 Εξουσιοδοτικές διατάξεις Κεφαλαίου ΙΔ΄

Άρθρο 424 Εξουσιοδοτικές διατάξεις Κεφαλαίου ΙΕ΄

Άρθρο 425 Εξουσιοδοτικές διατάξεις Κεφαλαίου ΙΣΤ΄

Άρθρο 426 Εξουσιοδοτικές διατάξεις Κεφαλαίου ΙΖ΄

Άρθρο 427 Εξουσιοδοτικές διατάξεις Κεφαλαίου ΙΗ΄

Άρθρο 428 Εξουσιοδοτικές διατάξεις Κεφαλαίου ΙΘ΄

Άρθρο 429 Εξουσιοδοτικές διατάξεις Κεφαλαίου Κ΄

Άρθρο 430 Εξουσιοδοτικές διατάξεις Κεφαλαίου ΚΑ΄

Άρθρο 431 Εξουσιοδοτικές διατάξεις Κεφαλαίου ΚΒ΄

Άρθρο 432 Εξουσιοδοτικές διατάξεις Κεφαλαίου ΚΓ΄

Άρθρο 433 Εξουσιοδοτικές διατάξεις Κεφαλαίου ΚΔ΄

Άρθρο 434 Εξουσιοδοτικές διατάξεις Κεφαλαίου ΚΕ΄

Άρθρο 435 Εξουσιοδοτικές διατάξεις Κεφαλαίου ΚΣΤ΄

Άρθρο 436 Εξουσιοδοτικές διατάξεις Κεφαλαίου ΚΖ΄

Άρθρο 437 Εξουσιοδοτικές διατάξεις Κεφαλαίου ΚΗ΄

Άρθρο 438 Εξουσιοδοτικές διατάξεις Κεφαλαίου ΚΘ΄

Άρθρο 439 Εξουσιοδοτικές διατάξεις Κεφαλαίου Λ΄

Άρθρο 440 Εξουσιοδοτικές διατάξεις Κεφαλαίου ΛΑ΄

Άρθρο 441 Εξουσιοδοτικές διατάξεις Κεφαλαίου ΛΒ΄

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΜΕΡΟΥΣ Β΄

Άρθρο 442 Εξουσιοδοτικές διατάξεις Κεφαλαίου Α΄

Άρθρο 443 Εξουσιοδοτικές διατάξεις Κεφαλαίου Β΄

Άρθρο 444 Εξουσιοδοτικές διατάξεις Κεφαλαίου Γ΄

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄

ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΜΕΡΟΥΣ Γ΄

Άρθρο 445 Εξουσιοδοτικές διατάξεις Κεφαλαίου Α΄

Άρθρο 446 Εξουσιοδοτικές διατάξεις Κεφαλαίου Β΄

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄

ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΜΕΡΟΥΣ Δ΄

Άρθρο 447 Εξουσιοδοτικές διατάξεις Κεφαλαίου Γ΄

Σχόλιο : Ο νόμος αυτός εμπεριέχει 36 εξουσιοδοτικές διατάξεις.

Με τη συλλογή όλων των εξουσιοδοτικών διατάξεων σε ένα άρθρο (συνήθως, αν και εδώ είναι ένα κεφάλαιο) γίνεται αμέσως αντιληπτό πόση κανονιστική ύλη περνά στην εκτελεστική εξουσία, ποια θέματα περιλαμβάνει, και τί απομένει για την πρωτογενή νομοθεσία. Η άσκηση της πολιτικής αξιολόγησης από τη Βουλή υποβοηθείται. Επίσης, η διοίκηση έχει συγκεντρωμένες όλες τις εξουσιοδοτήσεις, και έτσι εύκολα μπορεί να ελέγξει εάν κατι πρέπει να προχωρήσει ή εκκρεμεί.

Παράδειγμα

Άρθρο 443

Εξουσιοδοτικές διατάξεις Κεφαλαίου Β΄

1. Με αποφάσεις του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων και του καθ' ύλην αρμόδιου Υπουργού καθορίζεται η αρμόδια επαγγελματική οργάνωση ή δημόσια αρχή ή το Α.Ε.Ι., σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 311, οι όροι και οι διαδικασίες για τη διενέργεια της πρακτικής άσκησης προσαρμογής, ο τρόπος επίβλεψης και αξιολόγησης αυτών και κάθε άλλο κριτήριο, το οποίο θεωρείται απαραίτητο, σύμφωνα με το άρθρο 311, καθώς και οι λεπτομέρειες της διαδικασίας πρακτικής άσκησης.

2. Το ύψος του κάθε είδους παραβόλου του παρόντος καθορίζεται και μπορεί να αναπροσαρμόζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Παιδείας και Θρησκευμάτων.

3. Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων, μετά από πρόταση του Δ.Σ. του Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π., ορίζονται, σε συνεργασία με πανεπιστημιακά ή τεχνολογικά ιδρύματα της ανώτατης εκπαίδευσης ή άλλα ερευνητικά ή επιστημονικά ιδρύματα ή άλλους δημόσιους φορείς ή αναγνωρισμένους επιστήμονες ή ερευνητές, το σύστημα, η διαδικασία, τα εξεταζόμενα μαθήματα, ο τρόπος εξέτασης και βαθμολόγησης, η εξεταζόμενη ύλη, και κάθε ειδικότερο θέμα σχετικό με τις εξετάσεις Ιατρικής και Οδοντιατρικής και τη διαδικασία εφαρμογής του άρθρου 312. Με όμοια απόφαση, μπορεί το σύστημα εξετάσεων να επεκτείνεται και σε άλλες Σχολές και Τμήματα και να ορίζονται οι λεπτομέρειες για την προσαρμογή του στις ιδιαιτερότητες της συγκεκριμένης Σχολής ή Τμήματος. Με όμοια απόφαση, μπορεί να συνιστώνται και να συγκροτούνται επιτροπές επεξεργασίας θεμάτων για τη δημιουργία τράπεζας ερωτήσεων για τα εξεταζόμενα μαθήματα.

Σχόλιο Αποτελεί καλή πρακτική η σαφήνεια των εξουσιοδοτικών διατάξεων και η παράλειψη του παλαιότερου «και κάθε άλλο θέμα» στο τέλος κάθε εξουσιοδοτικής διάταξης. Στην παρ 1, δεξ «απαραίτητο, σύμφωνα με το άρθρο 311» που εισάγει σαφή κριτήρια χαρακτηρισμού των κριτηρίων.

3.9. Τροποποιητικές διατάξεις

Οι τροποποιητικές διατάξεις διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο για την ασφάλεια δικαίου και την ομαλή λειτουργία της έννομης τάξης και πρέπει να είναι απολύτως σαφείς και συγκεκριμένες. Οι τροποποιούμενες διατάξεις ονοματίζονται ρητά και με σαφήνεια, ενώ γενικές αναφορές σε «πάσα αντίθετη διάταξη» δεν είναι αποδεκτές. Επίσης, κάθε τροποποιητική διάταξη αναδιατυπώνει πλήρως το κείμενο της παραγράφου ή του άρθρου που τροποποιείται, όπως διαμορφώνεται μετά από την τροποποίηση.

Σημαντικό για την προσβασιμότητα των τροποποιήσεων είναι η αναφορά στον τίτλο της διάταξης όχι μόνο του νόμου που τροποποιείται αλλά και του βασικού του περιεχομένου με πολύ σύντομο τρόπο.

Παράδειγμα

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 4915

Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Καταπολέμησης της Διαφθοράς, διατάξεις για θέματα ανθρωπίνου δυναμικού και Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, νομοθετικό πλαίσιο εκπαίδευσης των σπουδαστών/ σπουδαστριών της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης για την ένταξη στον κλάδο Π.Ε. Επιτελικών Στελεχών, διατάξεις για την ολοκλήρωση της μεταφοράς των δασικών υπηρεσιών στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, διατάξεις για την εφαρμογή του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας «Ελλάδα 2.0», Εθνική Σύμβαση Ομογενών και άλλες επείγουσες διατάξεις.

Άρθρο 75 Επιδότηση των αποδοχών για γονείς εργαζόμενους στον ιδιωτικό τομέα λόγω νόσησης των τέκνων τους από τον κορωνοϊό COVID-19 - Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 16 ν. 4722/2020

Στην παρ. 2 του άρθρου 16 του ν. 4722/2020 (Α' 177), περί των αποδοχών που λαμβάνουν οι γονείς εργαζόμενοι στον ιδιωτικό τομέα κατά τη διάρκεια της ειδικής άδειας που τους χορηγείται λόγω νόσησης των τέκνων τους από κορωνοϊό COVID-19, προστίθεται δεύτερο εδάφιο και η παρ. 2 διαμορφώνεται ως εξής: «2. Οι γονείς εργαζόμενοι, κατά τη διάρκεια της άδειας της παρ. 1 λόγω νόσησης των τέκνων τους, λαμβάνουν, για τις τρεις (3) πρώτες ημέρες το πενήντα τοις εκατό (50%) των αποδοχών τους, το οποίο καταβάλλεται από τον εργοδότη, και για την τέταρτη (4η) ημέρα λαμβάνουν το εκατό τοις εκατό (100%) των αποδοχών τους από τον τακτικό προϋπολογισμό. Η ανωτέρω επιδότηση είναι αφορολόγητη, ανεκχώρητη και ακατάσχετη στα χέρια του Δημοσίου ή τρίτων, κατά παρέκκλιση κάθε γενικής και ειδικής

διάταξης, δεν υπόκειται σε οποιαδήποτε κράτηση, τέλος ή εισφορά, συμπεριλαμβανομένης και της ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης του άρθρου 43 Α του ν. 4172/2013 (Α' 167), δεν δεσμεύεται και δεν συμψηφίζεται με βεβαιωμένα χρέη προς τη φορολογική διοίκηση και το Δημόσιο εν γένει, τους δήμους, τις περιφέρειες, τα ασφαλιστικά ταμεία ή τα πιστωτικά ιδρύματα».

Σχόλιο Καλή πρακτική εισαγωγής τοποποιητικής διάταξης, αφού στο πρώτο εισαγωγικό εδάφιο γίνεται σαφές τί θέμα τροποποιείται και με ποιόν τρόπο. Επίσης παρατίθεται το τροποποιημένο κείμενο.

Είναι σημαντικό να επισημανθεί ότι μία καλή πρακτική δεν απαλάσσει το κείμενο από λάθη σε άλλα σημεία του. Ο τίτλος του νόμου υποδηλώνει ερανιστικό νομοσχέδιο, το οποίο θα έπρεπε να διαχωριστεί στα επιμέρους θέματά του έτσι ώστε να τα αντιμετωπίσει σωστά. Λόγω αυτού του ελαττώματος, ο τίτλος, ο σκοπός, το αντικείμενο, η δομή είναι λάθος. Και η συνέπεια είναι η αναποτελεσματικότητα του νομοθετήματος, το οποίο είναι καταδικασμένο να μην παράξει τα ρυθμιστικά του αποτελέσματα. Το οποίο γεννά το ερώτημα, αξίζει να νομοθετήσουμε εφόσον δεν ρυθμίζουμε αποτελεσματικά;

3.10. Καταργητικές διατάξεις

Οι καταργητικές διατάξεις διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο για την ασφάλεια δικαίου. Περιλαμβάνονται σε αυτοτελές άρθρο, στο τέλος του νομοσχεδίου και φέρουν σχετικό τίτλο. Οι καταργητικές διατάξεις πρέπει να είναι εξαντλητικές και να μνημονεύουν και τροποποιητικές διατάξεις. Η αναφορά «όπως ισχύει» αποφεύγεται. Σε περίπτωση που διατηρούνται σε ισχύ συγκεκριμένες διατάξεις καταργούμενου νόμου, αυτές αναφέρονται ρητά.

Η κατάργηση εξουσιοδοτικής διάταξης δεν καταργεί απαραίτητως κανονιστικές πράξεις που εκδόθηκαν βάσει αυτής. Ωστόσο, η κανονιστική πράξη δεν μπορεί πλέον να τροποποιηθεί ή να καταργηθεί με όμοια κανονιστική πράξη, καθώς ελλείπει προς τούτο η αναγκαία εξουσιοδότηση. Κατά συνέπεια, στην περίπτωση αυτή, η εκδοθείσα κανονιστική πράξη εξακολουθεί να ισχύει και μπορεί πλέον να καταργηθεί μόνο με νόμο.

Επομένως, όταν καταργείται διάταξη νόμου που περιέχει νομοθετική εξουσιοδότηση, πρέπει να διερευνηθεί αν πρέπει να καταργηθεί μαζί με αυτήν και η κανονιστική πράξη ή οι κανονιστικές πράξεις που έχουν εκδοθεί βάσει αυτής. Οι τυχόν καταργούμενες κανονιστικές πράξεις πρέπει να αναφέρονται ρητά στις καταργούμενες διατάξεις.

Παράδειγμα

Άρθρο 61 Καταργούμενες διατάξεις

1. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος καταργούνται: α. τα άρθρα 1-13, οι παρ. 1-5 και 9-11 του άρθρου 14, τα άρθρα 14Α και 15-24 του ν. 2190/1994 (Α' 28), β. οι παρ. 1-6, 8-10, το δεύτερο εδάφιο της παρ. 11, οι παρ. 13 και 15 του άρθρου 10 του ν. 3051/2002 (Α' 220), γ. το άρθρο 3 του ν. 3320/2005 (Α' 48), δ. οι παρ. 2, 3, 5 και 6 του άρθρου 2 και το άρθρο 5 του ν. 3812/2009 (Α' 234), ε. η παρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 4325/2015 (Α' 47) κατά το μέρος που αφορά τα μέλη του Α.Σ.Ε.Π., στ. τα άρθρα 5 και 6 του ν. 4590/2019 (Α' 17).

2. Από την ημερομηνία έκδοσης της Πράξης Υπουργικού Συμβουλίου περί έγκρισης του ετήσιου προγραμματισμού έτους 2022 του άρθρου 51 του ν. 4622/2019 (Α' 133) και σε κάθε περίπτωση από 1ης.1.2022 καταργούνται: α. οι παρ. 6, 7 και 8 του άρθρου 14 του ν. 2190/1994, β. τα άρθρα 1, 2 και 4 κατά το μέρος που αφορούν διορισμούς ή προσλήψεις προστατευομένων προσώπων σε δημόσιες υπηρεσίες, Ν.Π.Δ.Δ., Ο.Τ.Α. και των δύο βαθμών και Ν.Π.Ι.Δ. που προσλαμβάνουν προσωπικό μέσω Α.Σ.Ε.Π., καθώς και το άρθρο 3 του ν. 2643/1998 (Α' 220), γ. το άρθρο 62 του ν. 4590/2019 (Α' 17).

3. Μετά την πάροδο τεσσάρων (4) μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως καταργούνται: α. το άρθρο όγδοο του ν. 4506/2017 (Α' 191), β. τα άρθρα 8 και 72 του ν. 4590/2019

Σχόλιο: όπου η κατάργηση είναι σταδιακή είναι κρίσιμο να τίθενται συγκεκριμένα ορόσημα και ημερομηνίες.

3.11. Έναρξη ισχύος

Η έναρξη ισχύος του νόμου καταχωρίζεται σε ιδιαίτερο άρθρο, υπό τον τίτλο «Έναρξη ισχύος».

Αν για ορισμένες διατάξεις ορίζεται διαφορετικός χρόνος έναρξης της ισχύος τους, αυτό προβλέπεται ρητά σε αυτοτελή και αριθμημένη παράγραφο με μνεία της σχετικής διάταξης και του χρόνου έναρξης της ισχύος της.

Παράδειγμα

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡ. 4622/2019 Άρθρο 120

1. Το άρθρο 3 του Μέρους Α' του παρόντος τίθεται σε ισχύ συγχρόνως με το Μέρος Γ' του παρόντος.
2. Το Μέρος Γ' του παρόντος τίθεται σε ισχύ από 1η Ιανουαρίου 2020 με την επιφύλαξη των προθεσμιών του Μέρους αυτού που σύμφωνα με ειδική διάταξη εκκινούν από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου.
3. Οι διατάξεις των άρθρων 73 και 74 εφαρμόζονται στο σύνολο των προσώπων που αποχωρούν από τις θέσεις του άρθρου 68 του παρόντος από την 1η Ιανουαρίου 2020.
4. Οι λοιπές διατάξεις του παρόντος νόμου τίθενται σε ισχύ από τη δημοσίευση του παρόντος.

Η διατύπωση «... εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στις επιμέρους διατάξεις» αποφεύγεται.

Παράδειγμα

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡ. 4624/2019

Άρθρο 87

*Η ισχύς του παρόντος αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, **εκτός αν άλλη διάταξη ορίζει διαφορετικά.***

Ρυθμίσεις που αφορούν στην επιχειρηματική δραστηριότητα Κάθε ρύθμιση που επιβαρύνει καθ' οιονδήποτε τρόπο την επιχειρηματική δραστηριότητα τίθεται σε ισχύ είτε την πρώτη Ιανουαρίου, είτε την πρώτη Ιουλίου εκάστου έτους. Ο καθορισμός της έναρξης ισχύος κάθε ρύθμισης πρέπει να διασφαλίζει τον απαραίτητο χρόνο προσαρμογής στις νέες ρυθμίσεις, ο οποίος δεν μπορεί να είναι λιγότερος από δύο (2) μήνες, εκτός αν πρόκειται για ρυθμίσεις, η άμεση ισχύς των οποίων επιβάλλεται για την αντιμετώπιση εξαιρετικά επειγουσών αναγκών ή για ρυθμίσεις, οι οποίες ενσωματώνουν στην ελληνική έννομη τάξη ευρωπαϊκές ή διεθνείς υποχρεώσεις. Η συνδρομή των προϋποθέσεων των ανωτέρω εξαιρετικών περιπτώσεων διαπιστώνεται μόνο από τη Γενική Γραμματεία Νομικών και Κοινοβουλευτικών Θεμάτων και πρέπει να αιτιολογείται ειδικώς.

Αναδρομική ισχύς

Η αναδρομική ισχύς του νόμου είναι, καταρχήν, συνταγματικά επιτρεπτή. Ειδικές ρυθμίσεις ισχύουν για ποινικούς, ψευδοερμηνευτικούς και φορολογικούς νόμους, σύμφωνα με τα άρθρα 7, 77 και 78 του Συντάγματος. Περαιτέρω συνταγματικά όρια είναι δυνατόν να τίθενται κατ' εφαρμογή των συνταγματικών αρχών της ασφάλειας δικαίου και της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης. Όταν μία ρύθμιση έχει αναδρομική ισχύ, τίθεται η φράση

«Η ισχύς της διάταξης της παρ. ... του άρθρου ... αρχίζει από (συγκεκριμένη ημερομηνία)».

Παράδειγμα

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡ. 4538/2018 (ΦΕΚ Α' 85/16.05.2018) Μέτρα προώθησης των Θεσμών της Αναδοχής και Υιοθεσίας και άλλες διατάξεις

Άρθρο 31 Ρυθμίσεις θεμάτων προσωπικού καθαριότητας της Α.Α.Δ.Ε.

1. Για το προσωπικό καθαριότητας που απασχολήθηκε στις υπηρεσίες της Α.Α.Δ.Ε. κατ' εφαρμογή του άρθρου ένατου του ν. 4506/2017 (Α 191) εντός του χρονικού διαστήματος από 13.12.2017 έως 14.3.2018, δύναται, για όλως εξαιρετικούς λόγους δημοσίου συμφέροντος, να καταρτισθούν συμβάσεις μίσθωσης έργου για την ως άνω απασχόλησή του, μετά το χρόνο λήξης αυτής. Η ρύθμιση της παρούσας παραγράφου ισχύει αναδρομικά από τις 14.3.2018.

Όταν η ισχύς μίας διάταξης του νομοσχεδίου αρχίζει από τη δημοσίευση ενός άλλου νόμου, τότε τίθεται η φράση «από την έναρξη ισχύος του ν. ...» αντί της φράσης «από τη δημοσίευση του ν. ...»

3.12 Συμπεράσματα

Η νομοθέτηση και η νομοτεχνική δεν είναι η μηχανιστική εφαρμογή κανόνων για την χρήση της γλώσσας και των διατάξεων αλλά μια διαδικασία αναστοχασμού, διαλόγου και πειραματισμού, λαμβάνοντας υπόψη τις συνθήκες και τα αντικείμενα που είναι κάθε φορά αντικείμενο ρύθμισης.

Βασική κατεύθυνση στην προσπάθεια του νομοτέχνη παρέχει η αποτελεσματικότητα ως κριτήριο λήψης των αποφάσεων που θα οδηγήσουν σε νομοθεσία που θα μπορεί να επιφέρει τα επιθυμητά αποτελέσματα, να είναι κατανοητή και σαφείς στους χρήστες της.

«Εργαλεία» είναι όλα τα μέσα που διαθέτει ο νομοτέχνης για να πετύχει τα παραπάνω.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

M. Mousmouti, Designing Effective Legislation (Elgar) 2019

S. Molloy, M. Mousmouti, F. De Vrieze, Sunset Clauses and Post-Legislative Scrutiny: Bridging the Gap between Potential and Reality, The PLS series, 3, 2022, available at: Sunset Clauses and Post-Legislative Scrutiny: Bridging the Gap between Potential and Reality | Westminster Foundation for Democracy (wfd.org)

M. Mousmouti, A. Beattie, Emerging from the shadows: sunset and review clauses – what is required to make them work?, The Loophole, 2022

H. Xanthaki, Drafting Legislation: Art and Technology of Rules and Regulation, Bloomsbury, 2014

H. Xanthaki, Thornton's Legislative Drafting 6th edn, 2022.

Γενική Γραμματεία Νομικών και Κοινοβουλευτικών Θεμάτων, Εγχειρίδιο Νομοπαρασκευαστικής Μεθοδολογίας, 2019

